

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ SAMSUN VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**SAMSUN İLİ 2024 YILI
ÇEVRE DURUMRAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

SAMSUN-2025

GİRİŞ	9
SAMSUN İL NÜFUSU:	9
NÜFUS YOĞUNLUĞU:	9
YILLARA GÖRE SAMSUN NÜFUSU:	9
A. HAVA	10
A.1. HAVA KALİTESİ	10
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLETİCİLER	14
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	16
A.3.1 Temiz Hava Eylem Planları	17
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	18
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	28
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	30
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	31
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	31
B. SU VE SU KAYNAKLARI	32
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	32
B.1.1. Yüzeysel Sular	32
B.1.1.1. Akarsular	32
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	36
B.1.2. Yeraltı Suları	38
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	39
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	40
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	40
B.3.1. Noktasal kaynaklar	40
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	40
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	40
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	41
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	41
B.3.2.2. Diğer	41
B.4. DENİZLER	41
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu	41
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	42
B.4.3. Acil Müdahale Planları	43
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	43
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	43
B.4.6. Deniz Çöpleri	44
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	45
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	45
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	45
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	49
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	49
B.5.2. Sulama	52
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	52
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	52
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	52
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	53
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	53
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	53
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri	53
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	57
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetim	58
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	58
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	58

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	58
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi.....	59
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasınailişkin yapılan çalışmalar.....	59
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği	59
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	60
C. ATIK	62
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	62
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	69
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ.....	70
C.3.1. Eğitimler	70
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri.....	70
C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı	75
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	77
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	79
C.6. ATIK YAĞLAR	80
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER.....	81
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR.....	81
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	82
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	83
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	84
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	85
C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	85
C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül.....	86
C.12.3. Atıksu Arıtma Çamurları	86
C.13. TIBBİ ATIKLAR	86
C.14. MADEN ATIKLARI.....	88
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	89
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	91
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	91
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	91
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	92
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	92
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	92
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	93
E.1. FLORA	93
E.2. FAUNA	95
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	97
E.3.1. Ormanlar	97
E.3.2. Milli Parklar	105
E.3.3. Tabiat Parkları.....	105
E.4. ÇAYIR VE MERA.....	109
E.5. SULAK ALANLAR	109
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	112
E.6.1. Tabiat Anıtları.....	112
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları.....	113
E.6.3. Anıt Ağaçlar.....	114
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	126
E.6.5. Doğal Sit Alanları.....	126
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	130
F. ARAZİ KULLANIMI.....	131
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ.....	131
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	132

F.2.1. Çevre Düzeni Planı	132
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	137
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	138
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	138
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	139
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	140
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	141
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	141
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	142
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR.....	142
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	144
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	144
I KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	145
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	148

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1– Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri	12
Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	13
Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi	13
Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	14
Çizelge 5– 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları	16
Çizelge 6-2024 yılında Samsun İlinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler.....	19
Çizelge 7-2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)	26
Çizelge 8– Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	30
Çizelge 9- 2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı *	31
Çizelge 10– Tamamlanan Bisiklet Yolları	31
Çizelge 11– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	31
Çizelge 12– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak	31
Çizelge 13-İlin Akarsuları	35
Çizelge 14- Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	37
Çizelge 15– Yeraltı suyu potansiyeli	39
Çizelge 16- 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları	40
Çizelge 17– Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi	41
Çizelge 18– 2024 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyıtesisi sayısı.	43
Çizelge 19-Samsun İlının Yerüstü Su Kaynaklarından Temin Edilen Su Miktarları ve İçmesuyu Arıtma Tesisi Mevcudiyeti .	48
Çizelge 20-Samsun İlinde Yeraltı Suyundan Temin Edilen İçmesuları ve Arıtma Tesisi Mevcudiyeti.....	49
Çizelge 21-Samsun İli İçme Suyu Potansiyeli	50
Çizelge 22– 2024 Yılı İtibariyle Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu.....	56
Çizelge 23– 2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin(AAT) durumu	57
Çizelge 24– 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı.....	57
Çizelge 25– 2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu	58
Çizelge 26- 2024 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	58
Çizelge 27– 2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besinmaddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	59
Çizelge 28- 2024 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeler.....	60
Çizelge 29- 2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	60
Çizelge 30–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	69
Çizelge 31– 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	71
Çizelge 32– 2023 yılı itibariyle sıfır atık sistemini kuran ve belediye geneli temel seviye sıfır atık belgesini alan belediye sayısı	75
Çizelge 33-2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı	76
Çizelge 34- 2020 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları.....	77
Çizelge 35- 2021 yılı Kayıtlı ekonomik işletme sayısı	77
Çizelge 36- 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	78
Çizelge 37- 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	78
Çizelge 38- 2022 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları *	79
Çizelge 39– 2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları.....	80
Çizelge 40– Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarını gösterir (kg)*	81
Çizelge 41– 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler.....	81
Çizelge 42– 2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	82
Çizelge 43– Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	82
Çizelge 44– 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	84
Çizelge 45– 2024 yılı teslim alınan ÖTA tesis sayısı	84
Çizelge 46-Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)	84
Çizelge 47– 2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri.....	85
Çizelge 48–2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	85
Çizelge 49- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu külmiktarı	86
Çizelge 50– 2022 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	88

Çizelge 51– 2022 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı	90
Çizelge 52– 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	91
Çizelge 53– 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	91
Çizelge 54– 2024 Yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	92
Çizelge 55– Arazi kullanım sınıflandırması	132
Çizelge 56–Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan Değişiklikleri	133
Çizelge 57–1/25.000 Ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı Değişiklikleri	135
Çizelge 58– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	138
Çizelge 59– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	139
Çizelge 60– 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	139
Çizelge 61– 2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları	139
Çizelge 62- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı*	141
Çizelge 63– 2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları.....	142
Çizelge 64– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	142
Çizelge 65- Samsun İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	145

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1– 2024 yılında Samsun Atakum istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	20
Grafik 2- 2024 yılında Samsun Atakum istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	20
Grafik 3- Samsun ilinde 2024 yılında Atakum istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	20
Grafik 4- Samsun ilinde 2024 yılında Atakum istasyonu O3 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	21
Grafik 5–Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)	21
Grafik 6-Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	21
Grafik 7-Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	22
Grafik 8– Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	22
Grafik 9- Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	22
Grafik 10-Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	23
Grafik 11–Samsun ilinde 2024 yılında İlkadım-Hastane istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	23
Grafik 12-Samsun ilinde 2024 yılında İlkadım-Hastane istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	23
Grafik 13–Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	24
Grafik 14-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	24
Grafik 15-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	24
Grafik 16-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*	25
Grafik 17–Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	25
Grafik 18-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	25
Grafik 19-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği*	26
Grafik 20-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu O3 parametresi günlük ortalama değer grafiği*	26
Grafik 21– Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	42
Grafik 22– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı 2009- 2019	54
Grafik 23-Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	55
Grafik 24- 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	59
Grafik 25-2024 Yılı Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Aylara Göre Bertaraf Edilen Atık Miktarı	63
Grafik 26-2024 yılı itibariyle katı atık karakterizasyonu	67
Grafik 27– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişisayısı	70
Grafik 28-Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	77
Grafik 29– Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	78
Grafik 30– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	78
Grafik 31–Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	79
Grafik 32– Yıllar itibariyle Samsun ilinde atık madeni yağ miktarları	80
Grafik 33-Yıllar itibariyle toplam ÖTL Miktarı (ton/yıl)	82
Grafik 34- Yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	83
Grafik 35- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı	84
Grafik 36- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi*	85
Grafik 37- Tıbbi Atık Miktarları	87
Grafik 38-Tıbbi Atık Miktarlarının Dağılımı	87
Grafik 39– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	131
Grafik 40– 2024 yılında projelerin sektörel dağılımı	138
Grafik 41– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	139
Grafik 42– 2023 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	140
Grafik 43– ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	141
Grafik 44– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	142
Grafik 45– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı	143
Grafik 46- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı	143

HARİTALAR DİZİNİ

Sayfa

Harita 1-NEFES Yazılımı Samsun İli Tekkeköy İlçesi 3B Harita Görseli.....	11
Harita 2-NEFES Yazılımı Samsun İli İlkadım İlçesi 3B Harita Görseli.....	11
Harita 3– Samsun ilinde bulunan Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının konumu	18
Harita 4– Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı	132
Harita 5- 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı.....	135
Harita 6- 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı.....	136
Harita 7- 1/25.000 ölçekli Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Strateji Belgesi	137

RESİMLER DİZİNİ

Sayfa

Resim 1- Polygonum samsunicum (Samsun madımağı)	94
Resim 2- Muscari aucheri	94
Resim 3– Verbascum myrianthum	94

GİRİŞ

Samsun İl Nüfusu:

31 Aralık 2024 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Samsun'un nüfusu 1.382.376 kişidir. Bu nüfusun %49,5'i (684.203 kişi) erkeklerden, %50,5'i (698.173 kişi) kadınlardan oluşmaktadır. Samsun ilinin nüfusu bir önceki yıla göre 4830 kişi artarak yıllık nüfus artış hızı binde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Nüfus Yoğunluğu:

Nüfus yoğunluğu olarak tanımlanan "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı" Samsun ilinde bir önceki yıla göre aynı kalarak 145 kişi oldu. Nüfus miktarı olarak bakıldığında 1.382.376 kişilik nüfusu ile Samsun Türkiye nüfusunun 1,61'ini kapsamaktadır. Bu oran ile Türkiye de en kalabalık 16'ncı ilidir.

Yıllara Göre Samsun Nüfusu:

Yıllara Göre Samsun Nüfusu					
Yıl	Samsun Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Artış Hızı (Binde)	Nüfus Yoğunluğu
2024	1.382.376	684.203	698.173	3,5	145
2023	1.377.546	681.565	695.981	6,6	145
2022	1 368 488	676.798	691.690	-2,0	151
2021	1 371 274	678.072	693.202	11,1	151
2020	1.356.079	670.675	685.404	5,6	149
2019	1.348 542	669.055	679.487	9,6	148
2018	1.335.716	662.086	673.630	17,2	147
2017	1.312.990	649.524	663.466	13,1	145
2016	1.295.927	640.699	655.228	12,5	143
2015	1.279.884	632.014	647.870	7,8	141
2014	1.269.989	627.296	642.693	6,5	140
2013	1.261.810	623.435	638.375	8,0	139
2012	1.251.722	617.095	634.627	0,0	138
2011	1.251.729	617.701	634.028	-0,7	138
2010	1.252.693	620.015	632.678	2,1	138
2009	1.250.076	618.849	631.227	13,2	138
2008	1.233.677	607.501	626.176	4,1	136
2007	1.228.959	606.187	622.772	...	135

(TÜİK Samsun Bölge Müdürlüğü, 2024)

NOT: Yukarıda verilen Nüfus Bilgileri 31 Aralık 2024 tarihleri itibarıyla Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alınmıştır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Hava, etrafımızı saran gaz karışımıdır. İçinde yaşadığımız hava katmanına atmosfer denir. Temiz hava içerisinde yaklaşık olarak %78 azot, %21 oksijen ve %1 oranında da diğer gazlar, toz, su buharı gibi maddeler bulunmaktadır. İnsanoğlunun yaşamını sürdürebilmesi için oksijene ihtiyacı vardır ve oksijeni solunum yoluyla havadan alır. Hava canlılar için vazgeçilmezdir ve havanın kirlenmesi canlıların sağlığını olumsuz etkilemektedir.

Hava kirliliği, havanın doğal bileşiminin çeşitli nedenlerle değişmesi, havada katı, sıvı ve gaz şeklindeki yabancı maddelerin insan sağlığına, canlı hayatına, ekolojik dengeye ve eşyalara zararlı olabilecek derişim ve sürede bulunmasıdır.

Günümüzde, her geçen gün artan çevre sorunlarının başında gelen hava kirliliği, geleceğin dünyasını ciddi bir şekilde tehdit etmekte, ekolojik tehlikelerle karşı karşıya bırakmaktadır. Dünya nüfusunun hızla artmasına paralel olarak, artan enerji kullanımı, endüstrinin gelişimi ve şehirleşmeyle ortaya çıkan hava kirliliği insan sağlığı ve diğer canlılar üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Hava kirliliğine atmosfere yabancı maddelerin girişı sebep olmakla birlikte sıcaklık, basınç, yağış, rüzgar, nem ve güneş radyasyonu gibi meteorolojik faktörlerle, konum ve topoğrafik yapı da etki etmektedir. Plansız kentleşme ve yeşil alanların yeterli miktarda bulunmaması ve kullanılan yakıtlar da hava kirliliğini büyük ölçüde etki etmektedir. Hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel düzeyde sorunlar gözlenmektedir.

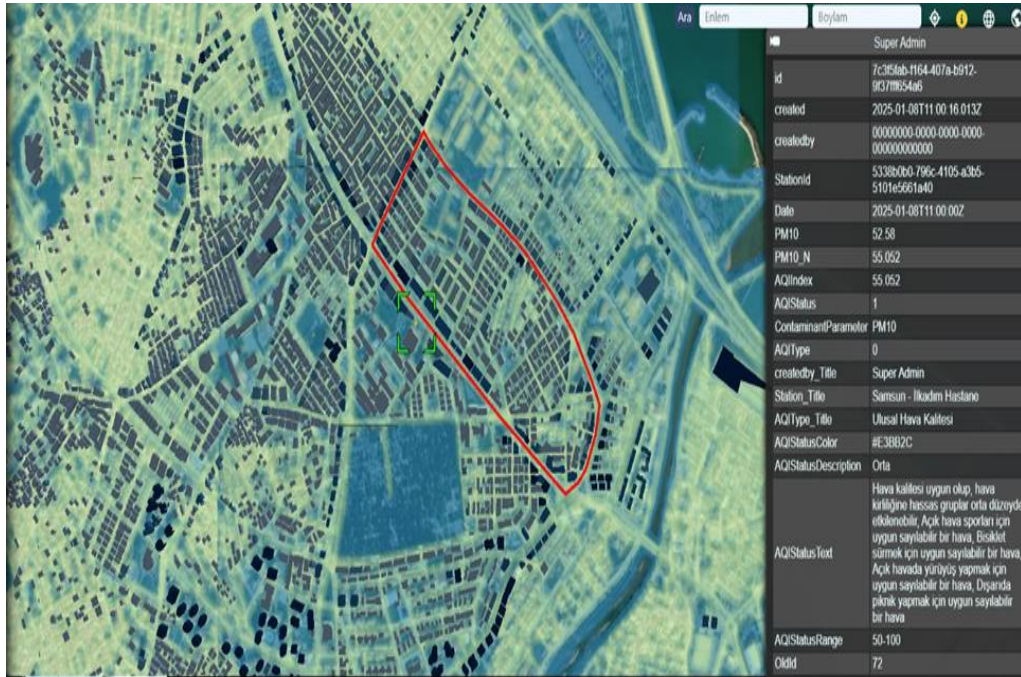
Hava kalitesinin iyileştirilebilmesi amacıyla, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çeşitli yasal düzenlemeler yürürlüktedir. Bunların bir kısmı sanayi, ısınma, trafik gibi kirleticı kaynakların kontrolüne yönelik, bir kısmı da soluduğumuz havanın kalitesine ilişkindir. Kirliliğin kontrolüne ilişkin düzenlemelerle hedeflenen, hava kirliliğinin insan sağlığı ve çevre üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak için belirlenmiş hava kalitesi hedeflerini sağlamaktır. Sınır değerlerin üzerinde konsantrasyona sahip olan kirleticilerin, insanlar ve çevre üzerinde olumsuz etkileri vardır. Bu kirleticilerden insanların olumsuz yönde etkilenmemesi için en kısa sürede kirlilik seviyesinin bilinerek eyleme geçilmesi gereklidir. Bu da ancak hava kirliliğini ölçen otomatik cihazlarla, sürekli olarak hava kalitesinin izlenmesi ile mümkündür.

6 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve bir yıl sonra Ek-I/A' sında değişiklik yapılmasıyla 5 Mayıs 2009 tarihli ve 27219 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak revize edilen Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) ile Avrupa Birliği'nin hava kalitesi alanındaki mevzuatının, Türkiye hava kalitesi mevzuatına uyumlaştırılması hedeflenmiştir.

96/62/EC sayılı Hava Kalitesi Çerçeve Direktifi ve 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC sayılı kardeş direktifleri paralelinde hazırlanan bu yönetmelik, 13 farklı kirleticı için mevzuat uyumu ve uygulama aşamalarında uygulama takvimlerini belirleyerek hava kirliliğinin kontrolü ve hava kalitesi alanlarında izleme, yaptırım ve kurumsal güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Harita 1-NEFES Yazılımı Samsun İli Tekkeköy İlçesi 3B Harita Görşeli

Harita 2-NEFES Yazılımı Samsun İli İlkadım İlçesi 3B Harita Görşeli

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın Türkiye genelinde şehirlerin hava kalitesini izlemek için geliştirdiği yerli yazılım NEFES kullanılarak mahalle düzeyinde hava kalitesi verilerine ulaşılarak sanayi bölgesindeki işletmelere gerekli müdahalelerde bulunmaktadır.

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri 81 ilimiz için ortaya konulmaktadır. NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava

kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmalar 81 ilimizde yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1– Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunmasıiçin-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışıksaatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunmasıiçin-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunmasıiçin-	20	
NO ₂	saatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışıksaatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunmasıiçin- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _X	yıllık -vegetasyonun korunmasıiçin-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunmasıiçin-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunmasıiçin-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunmasıiçin-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunmasıiçin-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m^3)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi

<i>Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler</i>	<i>Sağlık Endişe Seviyeleri</i>	<i>Renkler</i>	<i>Anlamı</i>
<i>Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri
(ÇŞİDİM, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	1	2
Atık Yakma	-	-
Cam	-	-
Çimento	2	2
Enerji	3	5
Gıda	-	-
Gübre	1	1
Kağıt	-	-
Kimya	-	1
Kireç	3	4
Lastik	-	-
Maden	1	1
Metalurji	-	-
Otomotiv	-	-
Rafineri	-	-
Şeker	-	-
Tekstil	-	-
Jeotermal Enerji (JES)	-	-
TOPLAM	11	15

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂' nin ozon

veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolurahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir)2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış veyeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ısı ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan(C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastalarıve yaşlılar bulunur.*

Çizelge 5– 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(ÇŞİDİM, 2025)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi	Demir çelik karbon tesisi	antrasit	12.520,316				
	Kireç ve çimento fabrikaları	Petrol Koku	10.783,680				
	Kireç ve çimento fabrikaları	Taş Kömürü	9.203,900				
Sanayi	Toplam Tüketim Miktarı			679.123.233			
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı(m ³)	
Konut	29.657,640			237.511.295			

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Samsun Büyükşehir Belediyesi ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının katkılarıyla yürütülen Hava Kalitesinin İyileştirilmesi Projesi kapsamında İlkadım ilçesinde Büyükşehir Belediye Başkanlığımızdan ve İlkadım Kaymakamlığı üzerinden katı yakıt desteği olarak kömür yardımı alan vatandaşlarımızın konutlarının doğalgaza dönüşümü gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda İlkadım ilçesinde bulunan İlyasköy, Fevzi Çakmak, Yaşardoğu, Fatih, Çatalarmut, Reşadiye, Derebahçe, Cedit, Kazım Karabekir, Kışla, Yenidoğan, Rasathane, Baruthane, İstasyon, Kalkancı, Selahiye ve liman mahallelerinde ikamet edip katı yakıt desteği olarak kömür yardımı

alan vatandaşlarımız ile iletişime geçilerek başvurular alınmıştır. Yapılan başvurulara istinaden kentsel dönüşüm alanları ve konutların uygunlukları değerlendirildiğinde 104 konutun doğalgaza dönüşümü uygun görülmüş olup 2024 yılı içerisinde yapımları tamamlanmıştır.

2024 yılı içerisinde “Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz denetim türleri ve sayıları aşağıda yer almaktadır:

Denetim Çeşidi	Denetim Miktarları
Yakma Sistemi Denetimi	45
Katı Yakıt Satıcıları Denetimi	65

(Kaynak:Samsun Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, 2024)

A.3.1 Temiz Hava Eylem Planları

Eylem planları kapsamında; Atakum Körfez Mahallesi ile Bafra Kuş Cenneti arasında bisiklet yolu yapılması projelendirme çalışmaları yapılmaktadır. Samsun il genelinde mevcutta 38.1 km bisiklet yolu bulunmaktadır. Bisiklet ana planı kapsamında projelendirilecek 58,28 km bisiklet yolu, projesi tamamlanan 47.92 km bisiklet yolu, proje çalışması devam eden 24.73 km bisiklet yolu bulunmaktadır.

İlimizde hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla her yıl alınan MÇK kararları ile yakma saatleri belirlenmiştir. Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin denetim ve idari yaptırım kararı verme yetkisi Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığına yetki devri yapılmış olup, Denetimler Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yapılmaktadır. Ayrıca Samsun büyükşehir Belediye Başkanlığınca katı yakıt kalitesine yönelik denetimler de yapılmaktadır.

İl Jandarma Komutanlığı, İl Emniyet Müdürlüğü tarafından kaçak akaryakıt denetimi ve egsoz emisyon ölçümleri yapılmıştır. Trafikten kaynaklanan emisyonların azaltılması için ilimizde kavşak ve sinyalizasyon çalışmaları yapılmış ve planlanmaktadır. Karayolları Bölge Müdürlüğünce çevre yolları planlaması yapılmıştır.

Kaynak: ÇŞİDİM, 2024

A.4. Ölçüm İstasyonları

Harita 3– Samsun ilinde bulunan Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının konumu

Türkiye’ de hava kirliliğinin azaltılması ve bertaraf edilmesi için hedef ve ilkeleri belirleyerek her türlü tedbiri almak ve gerekli müdahaleleri yapmak amacıyla Türkiye genelinde bir “Hava Kalitesi İzleme Ağı” kurulması projesi yürütülmüştür. Bu proje kapsamında; ilk aşamada ilimiz İlkadım ilçesinde 2006 yılında Samsun İlkadım Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu, 2008 yılında ise, Samsun-Tekkeköy HKİ kurulmuştur. 2015 yılından itibaren 4 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun ilimize kurulması ile toplamda ilimizde 6 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu hizmet vermektedir.

Atakum Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Atakum Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 28.600 adet konuttan 22.220 adedinde toplam ortalama olarak 25.610.000 Sm³ doğalgaz ve 7.975 ton kömür tüketilmektedir. Atakum İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, enyakın konut 15 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır. İstasyon civarındaki 2x2 km²’lik alanın yaklaşık nüfusu 6049 ve konut sayısı 2178’dir.

Bafra Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Bafra Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 34.200 adet konuttan 16.250 adedinde toplam ortalama olarak 15.148.000 Sm³ doğalgaz ve 22.100 ton kömür tüketilmektedir. Bafra İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, enyakın konut 30 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır.

Canik Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Canik Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 41.500 adet konut bulunmaktadır. Canik İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup etrafında sanayi tesisi bulunmamaktadır.

İlkadım-Hastane Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

İlkadım-Hastane Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 78.500 adet konuttan 50.180 adedinde toplam ortalama olarak 538.200.00 Sm³ doğalgaz ve 35.400 ton kömür tüketilmektedir. İlkadım-Hastane İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 20 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır.

Tekkeköy Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

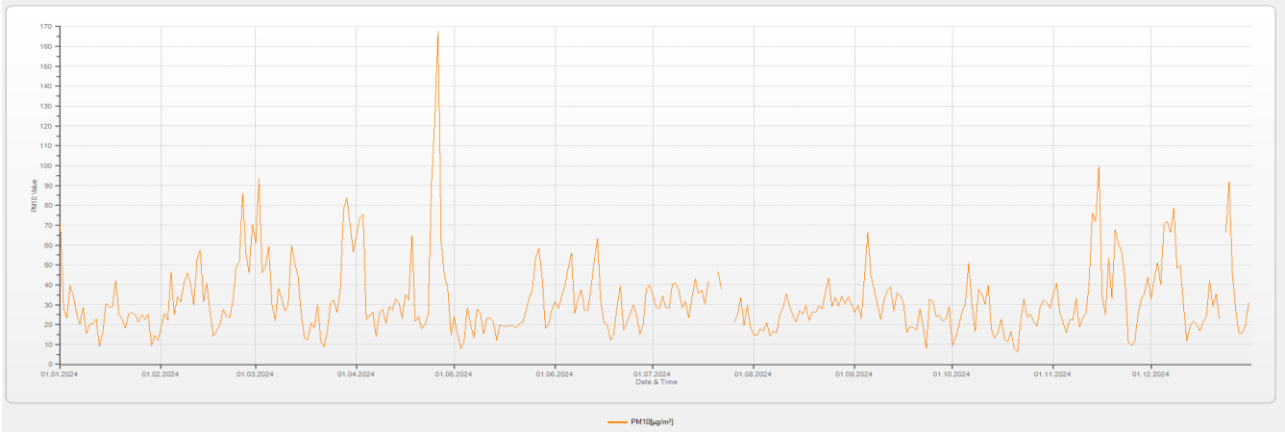
Tekkeköy Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 5000 adet konutta toplam ortalama olarak 2.500.000 Sm³ doğalgaz ve 3.300 ton kömür tüketilmektedir. Tekkeköy İstasyonu sanayi bölgesinde yer almakta olup, en yakın konut 100 m mesafededir. Tekkeköy istasyonu Sanayi Bölgesinde yer alması sebebiyle; Eti Bakır A.Ş. Samsun İşletmesi, Cengiz Enerji Doğalgaz Çevrim Santrali, Toros Tarım San. Tic. A.Ş. Samsun Tesisi, Yeşilyurt Demir Çelik Liman End. İzabe Tesisi, Yeşilyurt Enerji Doğalgaz Çevrim Santrali, Akpet Akaryakıt ve LPG Depolama ve Dolum Tesisi, Akın Rejenere Kauçuk San. Tic. Ltd. Şti., ElektrosanElektrobakır San.Tic. Ltd. Şti., Emek Lastik San. Tic. Ltd. Şti., Akabe Madencilik San.A.Ş. 1-2-3 Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisleri, Yıldırım Dış Tic. Paz. A.Ş. Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisi, Alyak Katı Yakıt Paz A.Ş. 1-2 Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisleri, OyakBeton San. Tic. A.Ş. Hazır Beton Tesisi, Milangaz LPG Dağıtım A.Ş., gibi emisyon kaynağı olabilecek birçok büyüklü ve küçüklü endüstri faaliyetine ev sahipliği yapmaktadır.

Yüzüncüyıl Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

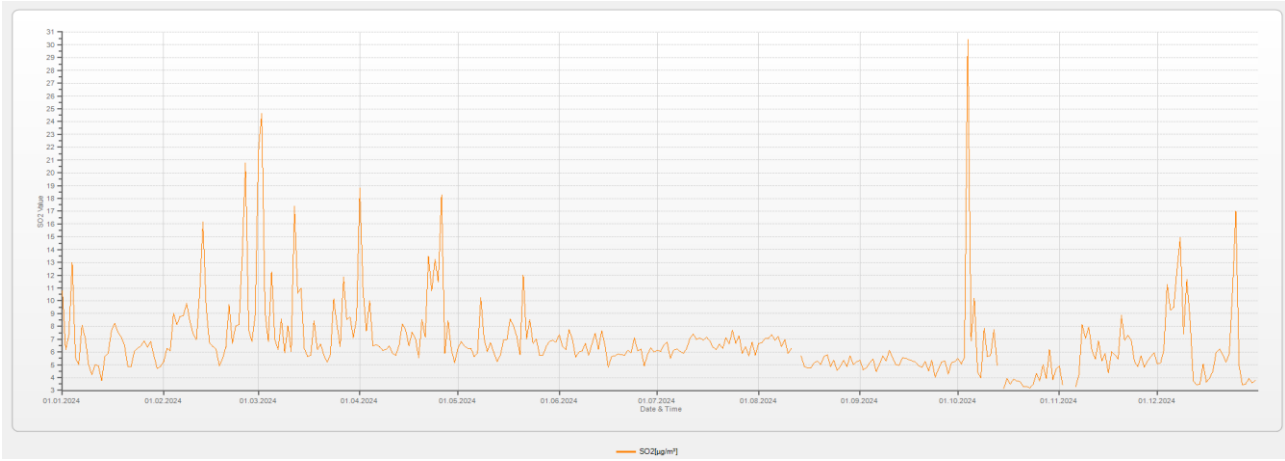
Yüzüncüyıl Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 71.500 adet konuttan 58.980 adedinde toplam ortalama olarak 63.497.000 doğalgaz ve 15.650 ton kömür tüketilmektedir. Yüzüncüyıl İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 50 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge 6-2024 yılında Samsun İlinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler
(havaizleme.gov.tr, 2025)

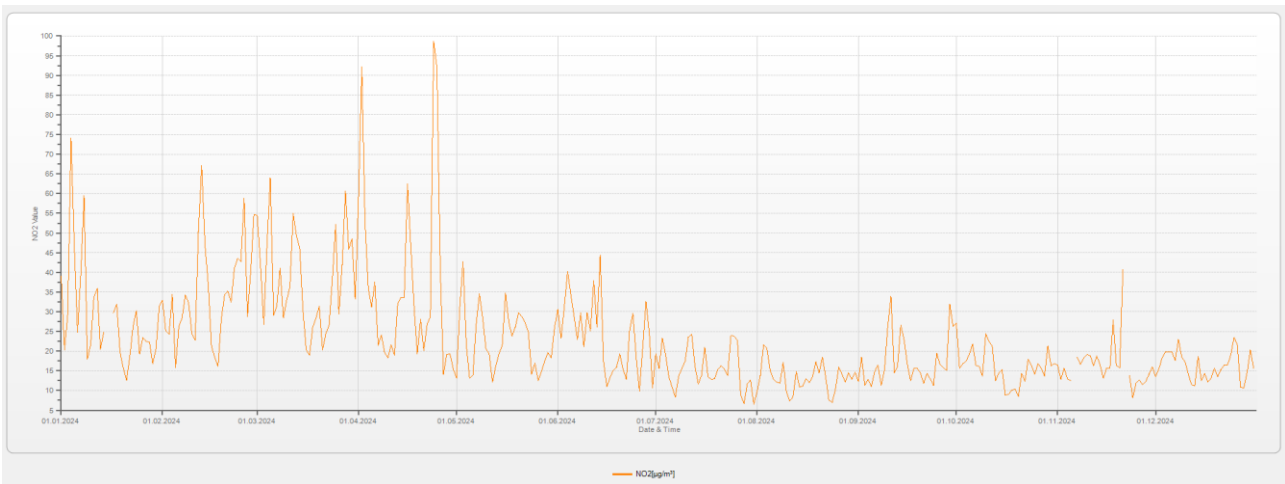
İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLETİCİLERİ					
		S O ₂	N O X	C O	O ₃	HC	PM
Atakum	Isınma	X	X		X		X
Bafra	Isınma		X				X
Canik	Isınma	X	X				X
İlkadım-Hastane	Isınma	X					X
Tekkeköy	Sanayi	X	X	X			X
Yüzüncüyıl	Trafik		X	X	X		X

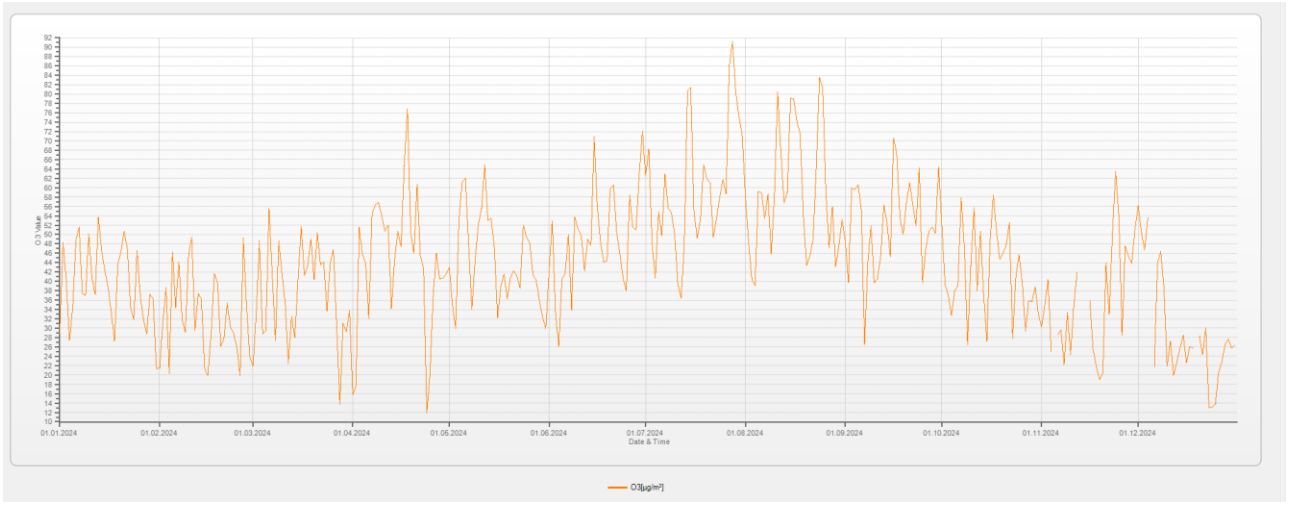
Grafik 1– 2024 yılında Samsun Atakum istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

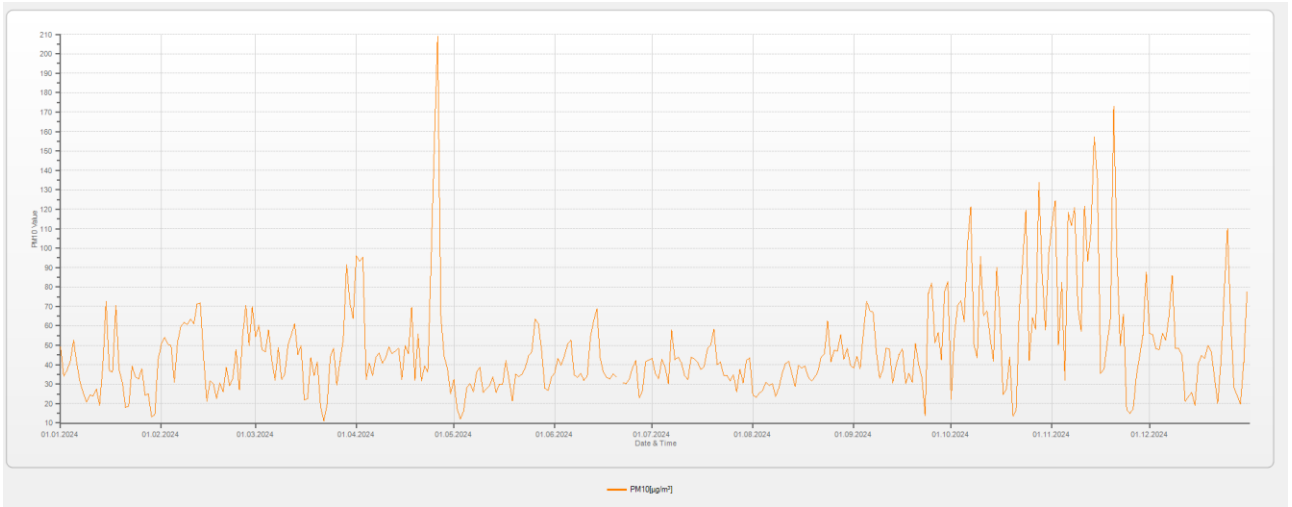
Grafik 2- 2024 yılında Samsun Atakum istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

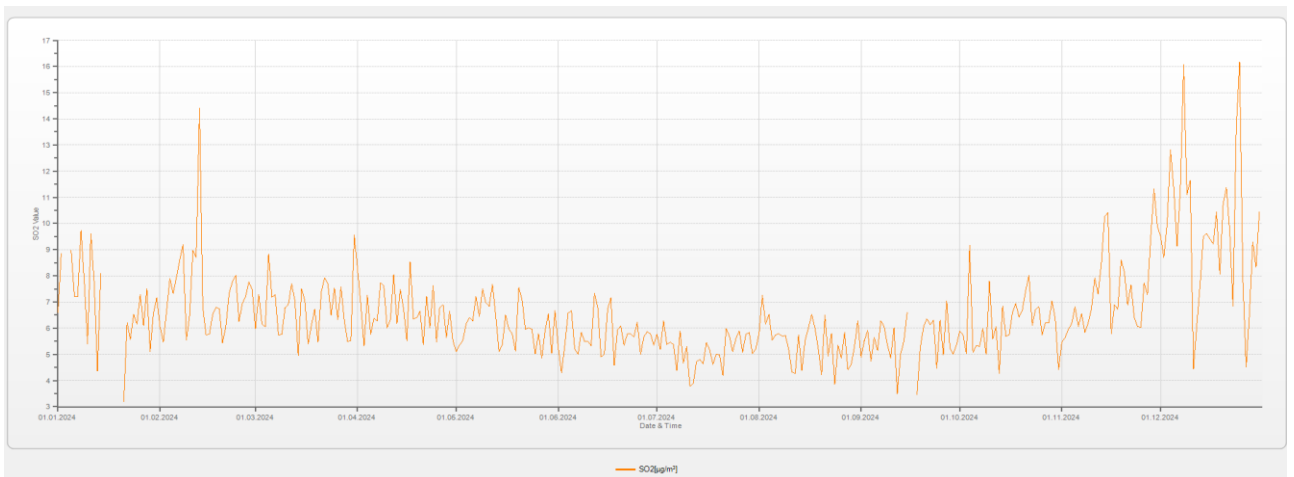
Grafik 3- Samsun ilinde 2024 yılında Atakum istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

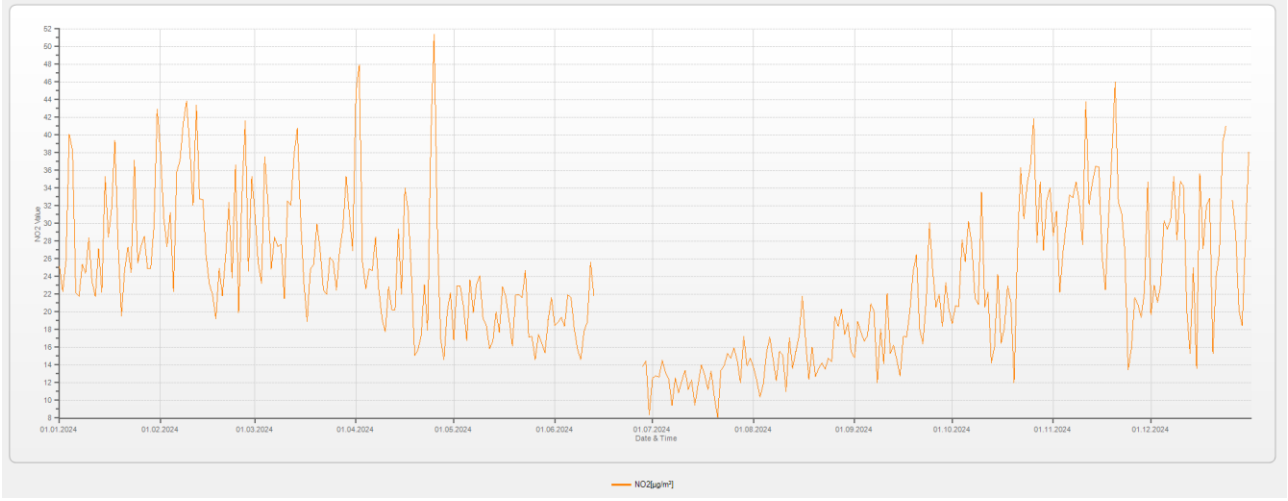
Grafik 4- Samsun ilinde 2024 yılında Atakum istasyonu O₃ parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

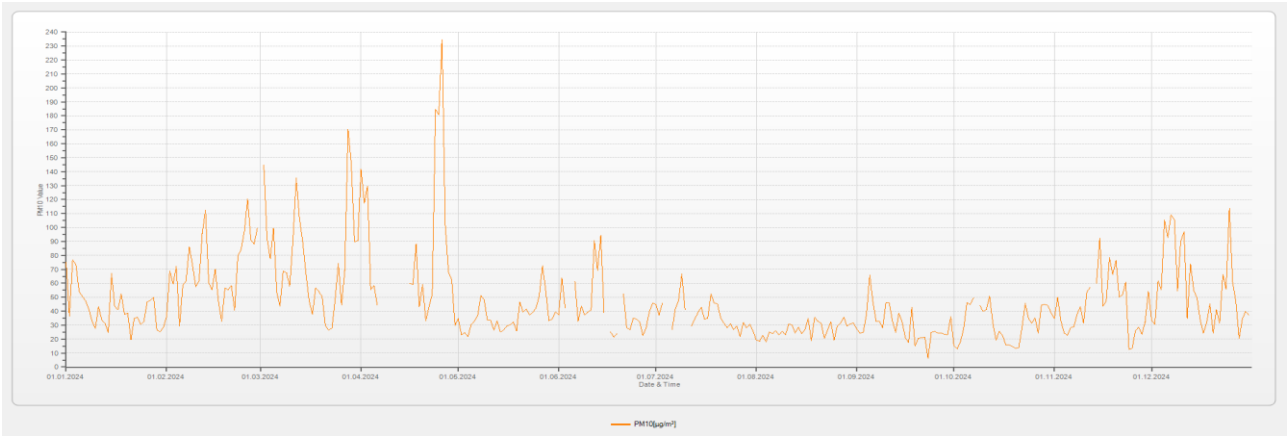
Grafik 5–Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

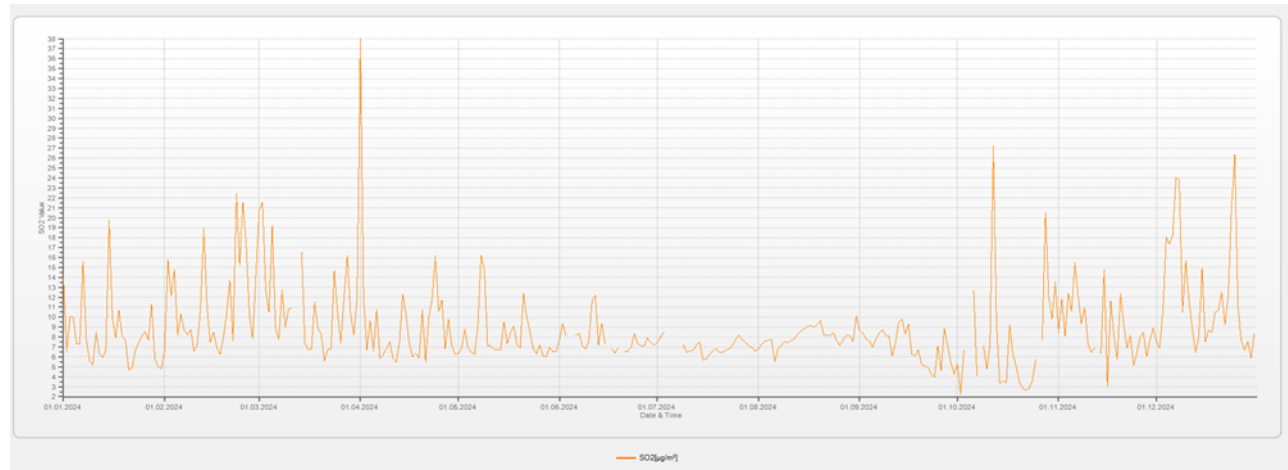
Grafik 6-Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

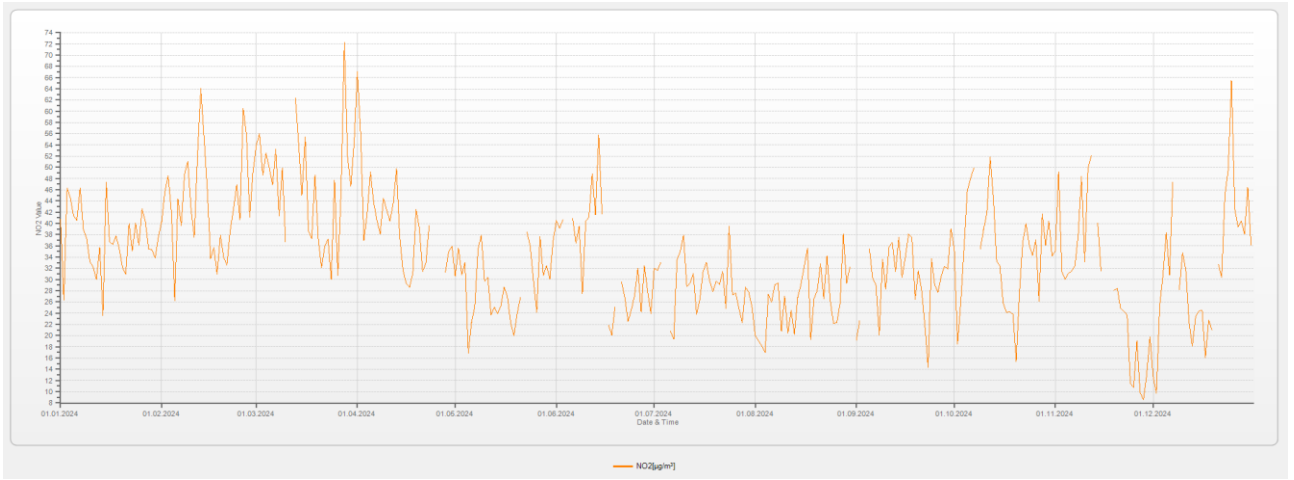
Grafik 7-Samsun ilinde 2024 yılında Bafra istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalamadeğer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

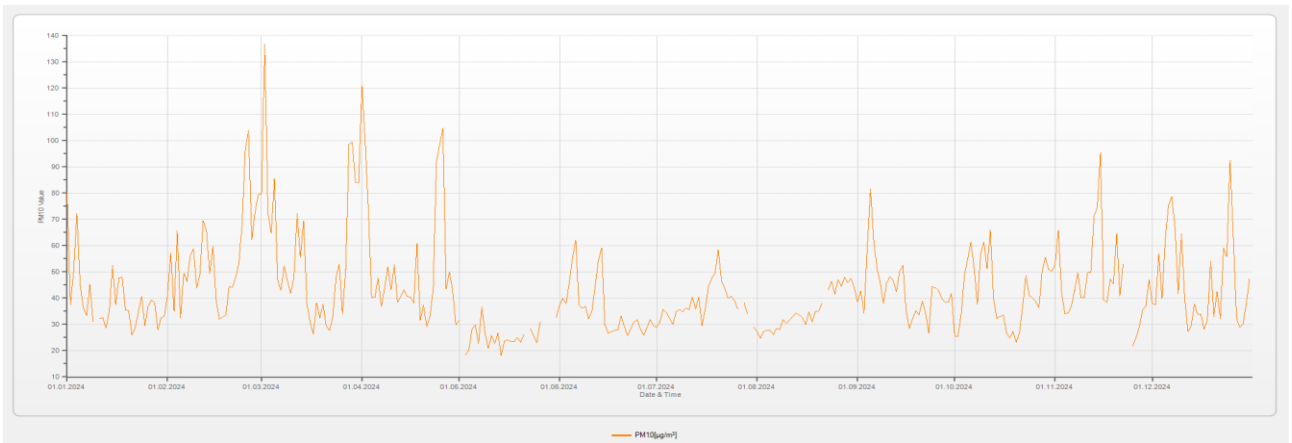
Grafik 8– Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

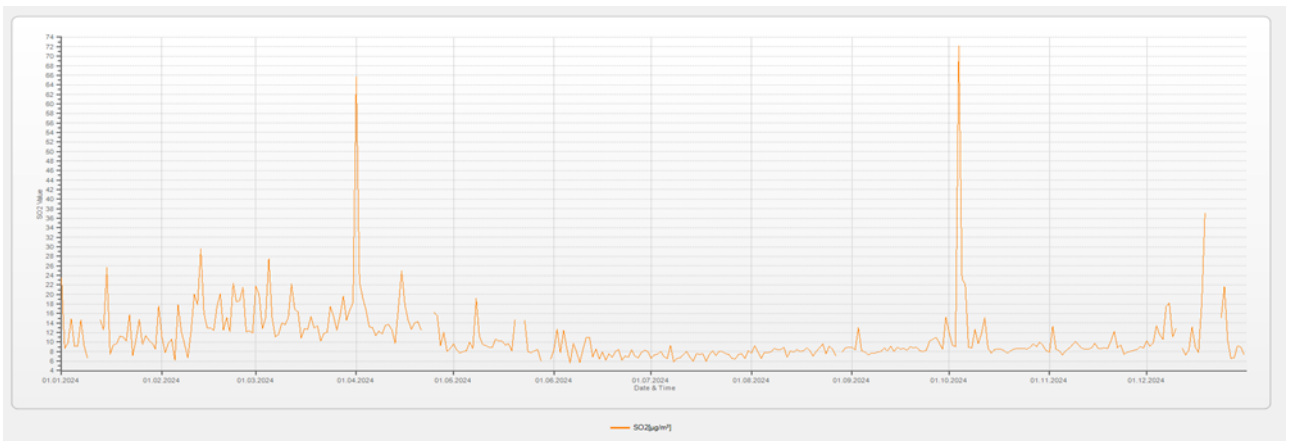
Grafik 9- Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalamadeğer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

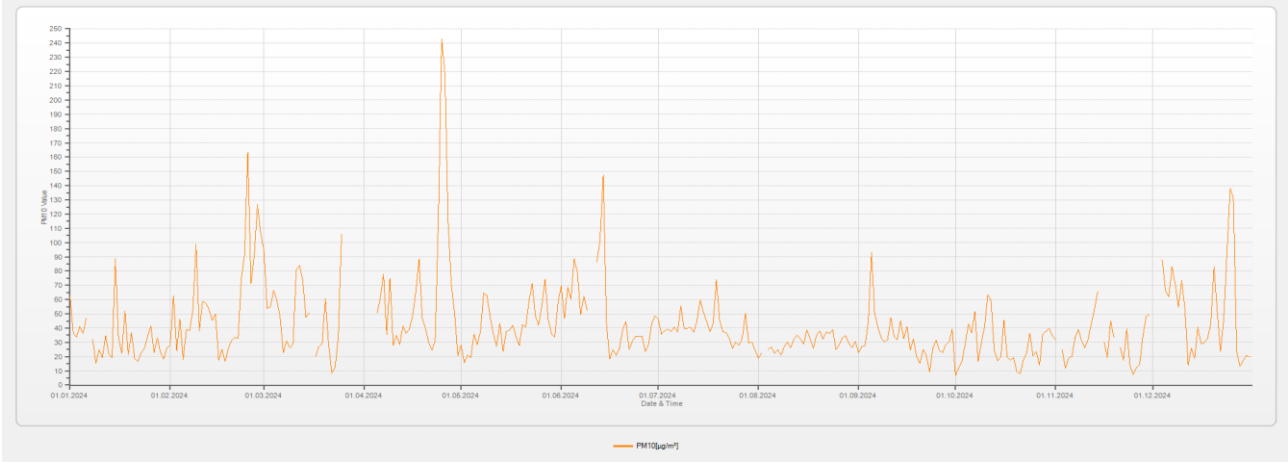
Grafik 10-Samsun ilinde 2024 yılında Canik istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

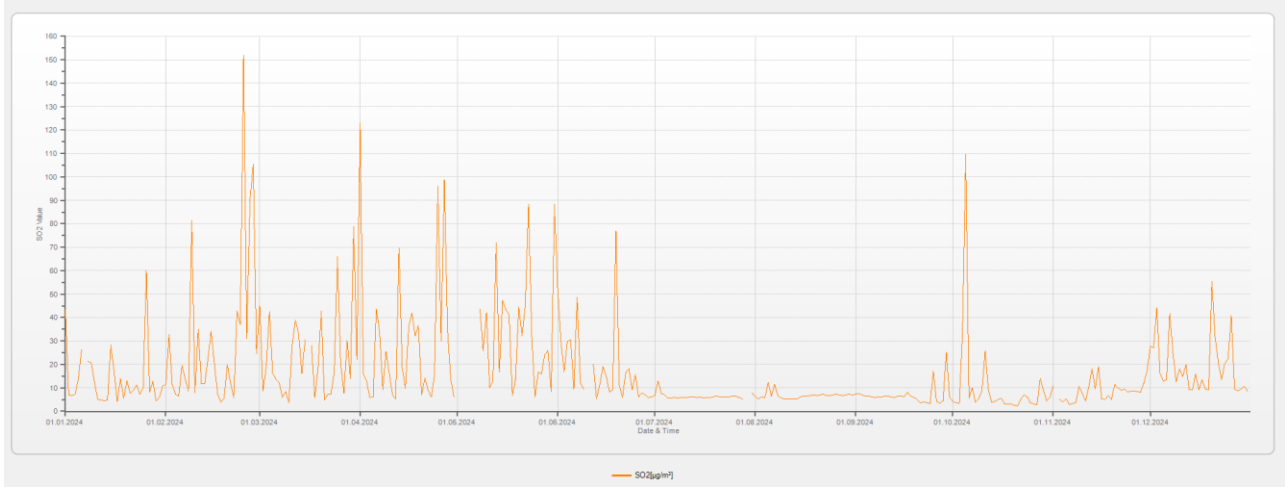
Grafik 11-Samsun ilinde 2024 yılında İlkadım-Hastane istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

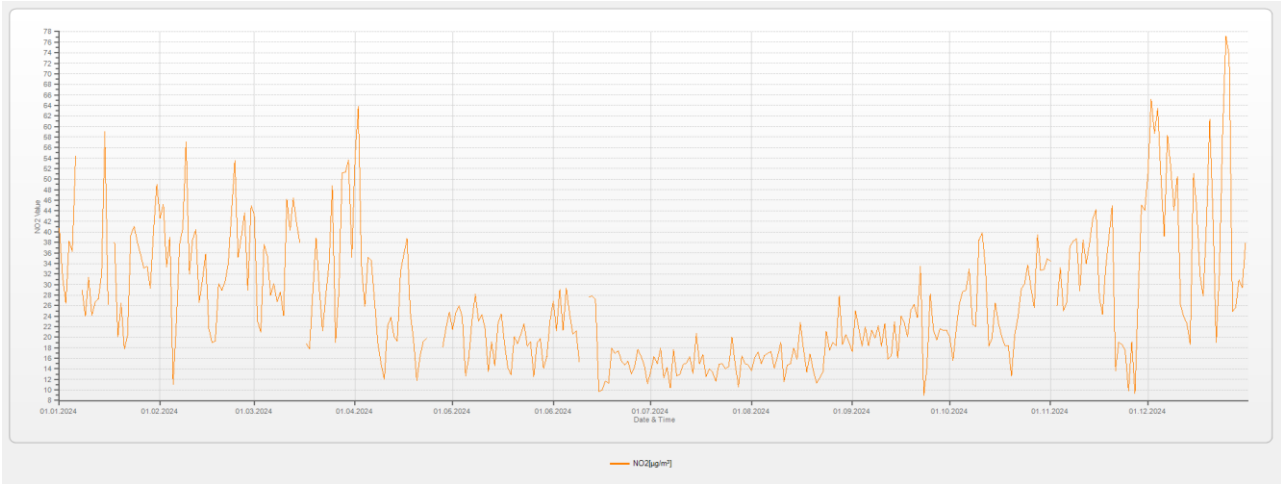
Grafik 12-Samsun ilinde 2024 yılında İlkadım-Hastane istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2025)

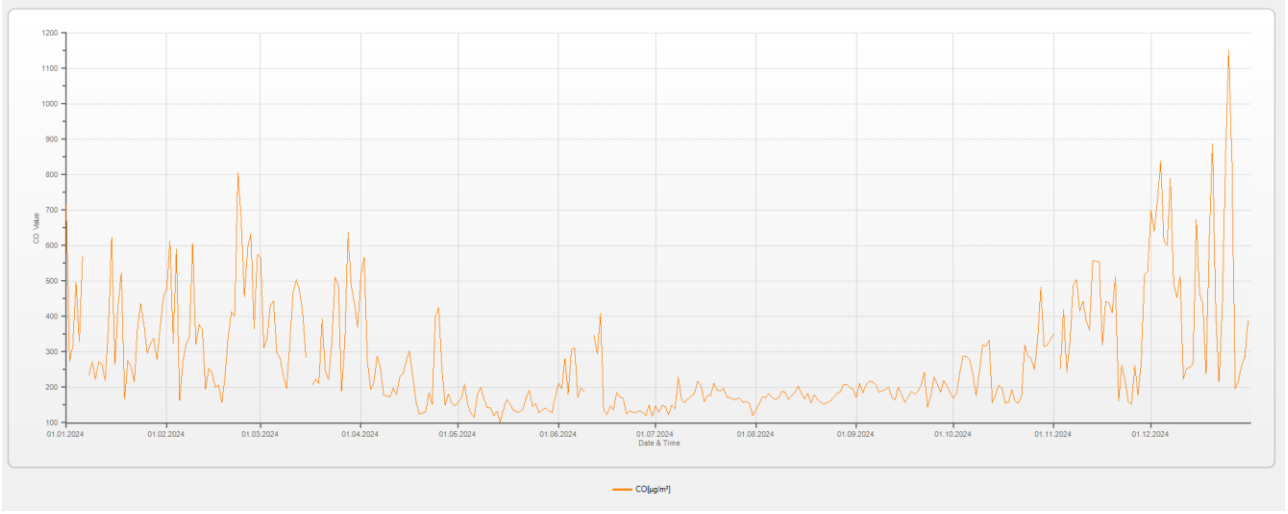
Grafik 13–Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu PM₁₀ parametresi günlükortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

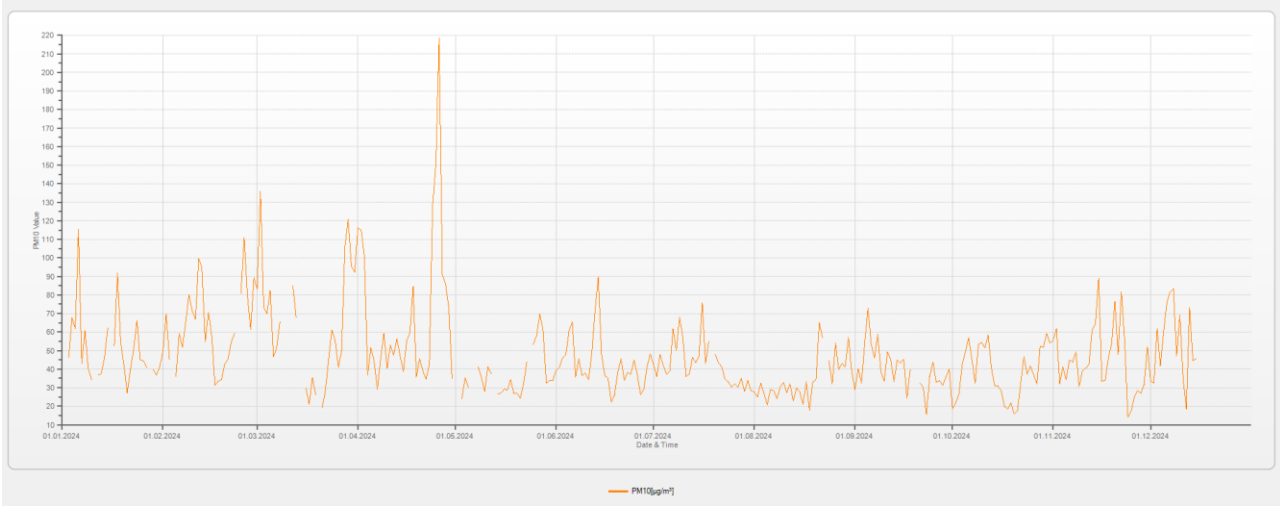
Grafik 14-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

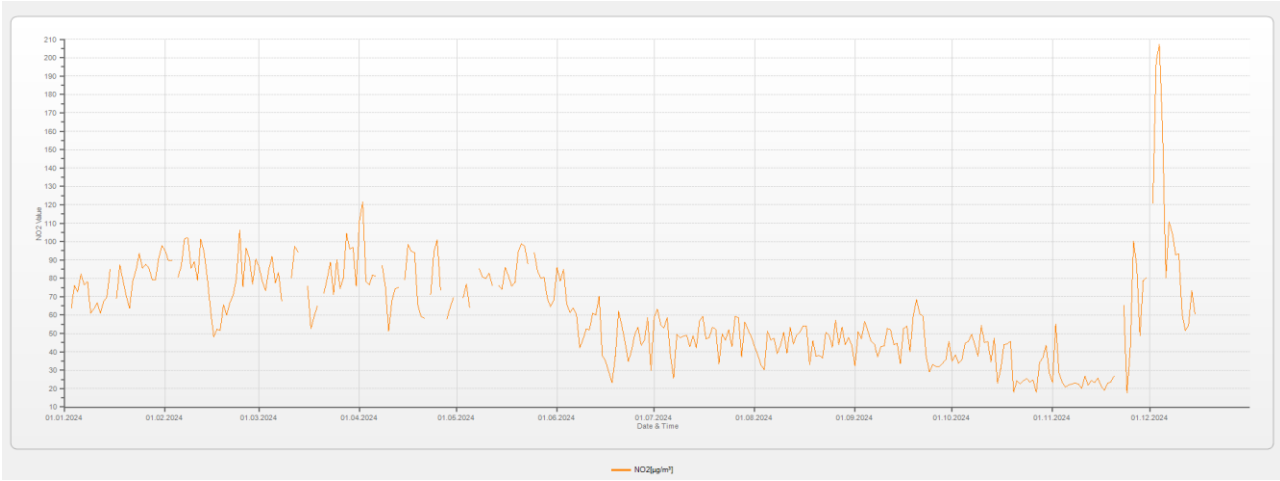
Grafik 15-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

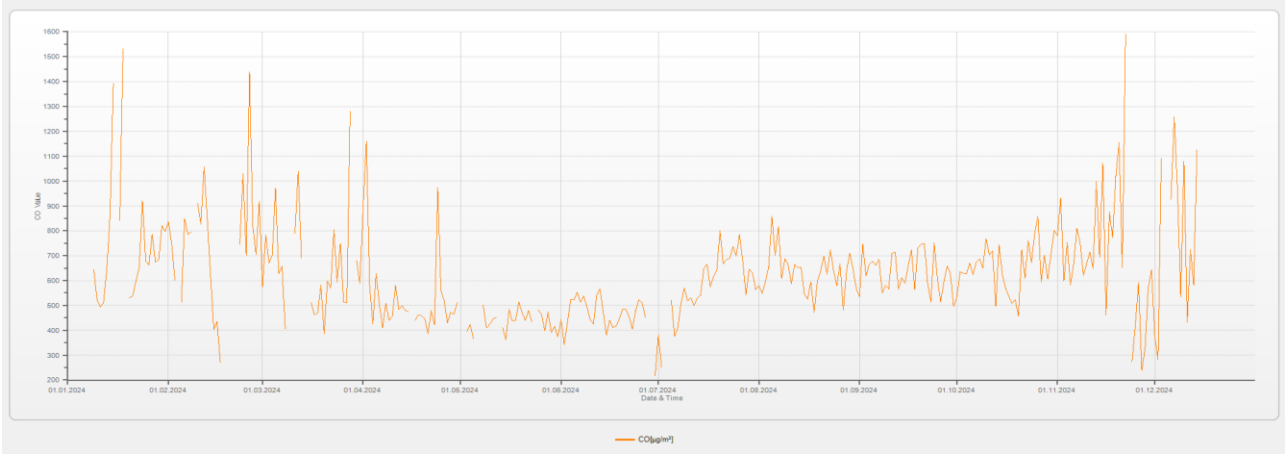
Grafik 16-Samsun ilinde 2024 yılında Tekkeköy istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

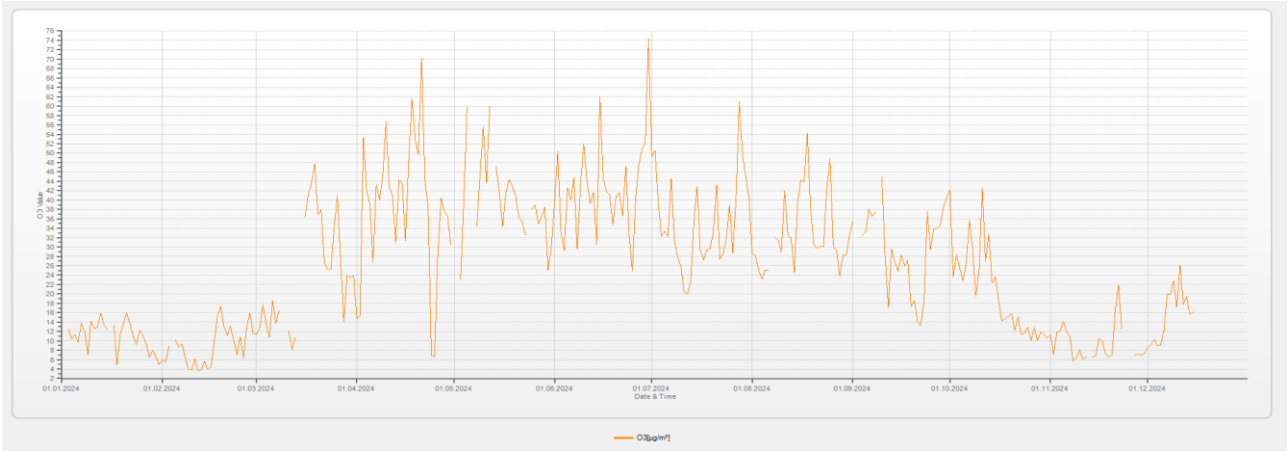
Grafik 17-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 18-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 19-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu CO parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

Grafik 20-Samsun ilinde 2024 yılında Yüzüncüyıl istasyonu O3 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2025)

Çizelge 7-2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3) (havaizleme.gov.tr, 2025)

ATAKUM HKİİ	SO2	AGS*	PM10	AGS*	NO2	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	6,41	0	25,10	1	28,27	1	39,24	0
Şubat	8,54	0	37,54	6	34,39	0	32,73	0
Mart	9,06	0	39,27	9	37,43	0	37,46	0
Nisan	8,48	0	43,31	8	36,52	9	44,44	0
Mayıs	6,90	0	24,11	2	22,44	0	44,38	0
Haziran	6,24	0	31,48	3	23,92	0	48,95	0
Temmuz	6,52	0	32,03	0	15,60	0	60,12	0
Ağustos	5,78	0	26,13	0	13,16	0	58,51	0
Eylül	5,10	0	29,14	1	17,14	0	51,95	0
Ekim	5,69	0	23,58	1	16,03	0	41,82	0
Kasım	5,81	0	37,24	7	16,50	0	35,39	0
Aralık	6,79	0	38,74	7	16,21	0	29,21	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

BAFRA HKİİ	SO2	AGS*	PM10	AGS*	NO2	AGS*
Ocak	6,93	0	33,97	3	27,99	0
Şubat	7,31	0	47,03	14	30,98	0
Mart	6,77	0	44,41	10	28,11	0
Nisan	6,64	0	59,32	9	25,54	0
Mayıs	6,13	0	33,22	2	19,61	0
Haziran	5,72	0	36,46	5	18,06	0
Temmuz	5,17	0	39,79	3	12,80	0
Ağustos	5,47	0	37,14	2	15,24	0
Eylül	5,48	0	48,84	11	19,07	0
Ekim	6,20	0	65,31	22	25,77	0
Kasım	7,36	0	77,97	21	29,48	0
Aralık	9,73	0	47,09	10	27,89	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

CANIK HKİİ	SO2	AGS*	PM10	AGS*	NO2	AGS*
Ocak	8,25	0	42,14	7	37,10	0
Şubat	11,24	0	69,33	24	43,59	0
Mart	11,17	0	75,27	22	47,04	0
Nisan	9,45	0	87,99	16	40,99	0
Mayıs	8,00	0	36,53	4	29,35	0
Haziran	8,05	0	42,59	6	34,60	0
Temmuz	7,10	0	36,81	2	29,21	0
Ağustos	8,01	0	26,79	0	26,61	0
Eylül	7,04	0	29,63	1	30,75	0
Ekim	7,18	0	31,20	1	34,85	0
Kasım	8,93	0	43,53	11	30,07	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

İLKADIM- HASTANE HKİİ	SO2	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	12,49	0	39,48	3
Şubat	14,50	0	54,86	14
Mart	15,34	0	56,78	15
Nisan	16,19	2	52,97	9
Mayıs	9,79	0	25,80	0
Haziran	8,08	0	35,90	4
Temmuz	7,25	0	37,91	1
Ağustos	8,18	0	35,21	0
Eylül	8,95	0	43,17	6
Ekim	12,24	0	41,64	11
Kasım	8,95	0	46,57	7
Aralık	12,44	0	46,24	11

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

TEKKEKÖY HKİİ	SO2	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO2	AGS*
Ocak	13,70	2	32,02	3	350,79	0	33,51	0
Şubat	30,09	11	55,74	13	397,18	0	34,66	0
Mart	22,82	4	49,80	12	356,92	0	33,64	0
Nisan	29,40	9	66,04	12	253,93	0	26,60	0
Mayıs	33,28	7	41,23	7	148,78	0	19,66	0
Haziran	18,68	1	51,12	10	191,36	0	18,63	0
Temmuz	6,54	0	40,22	5	168,59	0	14,71	0
Ağustos	6,73	0	29,81	0	175,51	0	16,78	0
Eylül	6,80	0	32,69	2	192,95	0	21,03	0
Ekim	10,25	3	28,00	3	249,89	0	26,44	0
Kasım	8,89	0	30,48	2	370,18	0	30,65	0
Aralık	19,40	2	53,12	14	513,40	0	43,11	0

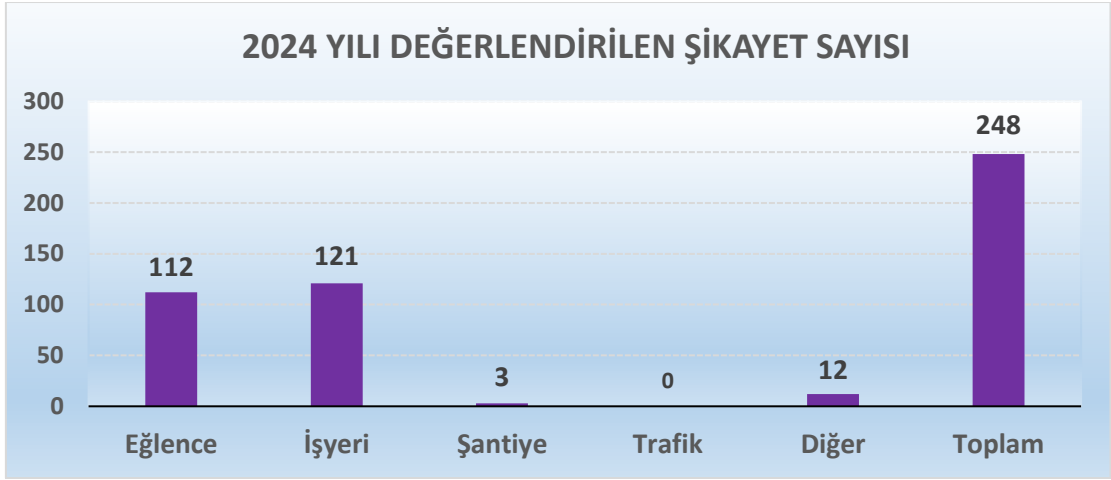
*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

YÜZÜNCÜYİL HKİİ	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO2	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	50,92	10	792,30	0	7,36	0	10,96	0
Şubat	62,80	19	759,41	0	81,30	0	8,74	0
Mart	63,52	16	661,18	0	80,10	0	24,03	0
Nisan	68,68	16	531,17	0	79,23	0	38,94	0
Mayıs	36,57	4	443,37	0	79,68	0	40,41	0
Haziran	42,92	4	460,79	0	52,13	0	42,47	0
Temmuz	42,76	5	585,38	0	49,44	0	35,35	0
Ağustos	34,24	4	633,10	0	44,83	0	37,27	0
Eylül	39,85	4	633,33	0	44,96	0	30,05	0
Ekim	37,99	9	652,17	0	35,55	0	20,53	0
Kasım	45,09	10	723,32	0	35,84	3	9,44	0
Aralık	50,55	7	811,02	0	86,08	36	15,55	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

30 Kasım 2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği” ve 2006/16 nolu genelge çerçevesinde Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkisinde olan 17 ilçeden 2024 yılı içerisinde 251 adet şikâyet dilekçesi doğrultusunda yerinde inceleme ve denetimler yapılmış, yönetmelik hükümlerine uymayan işletmelere gerekli yasal işlemler yapılmıştır.

Grafik-1. 2024 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikâyetlerin Dağılımı
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2025)

Samsun ilinde çevresel gürültü sorunlarını sürdürülebilir bir yaklaşım ile ele alıp daha huzurlu, daha yaşanılabilir bir şehir için “Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği” doğrultusunda 2016 yılında hazırlanmış olan Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planları revize edilmektedir.

Bu kapsamda; İlimiz genelindeki eğlence yerlerinin, sanayi alanlarının, karayollarının ve demiryollarının gürültü düzeyleri ve maruziyetler belirlenerek gürültü sorunlarını azaltmaya yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

Stratejik Gürültü Haritaları ve Eylem Planları çalışmaları;

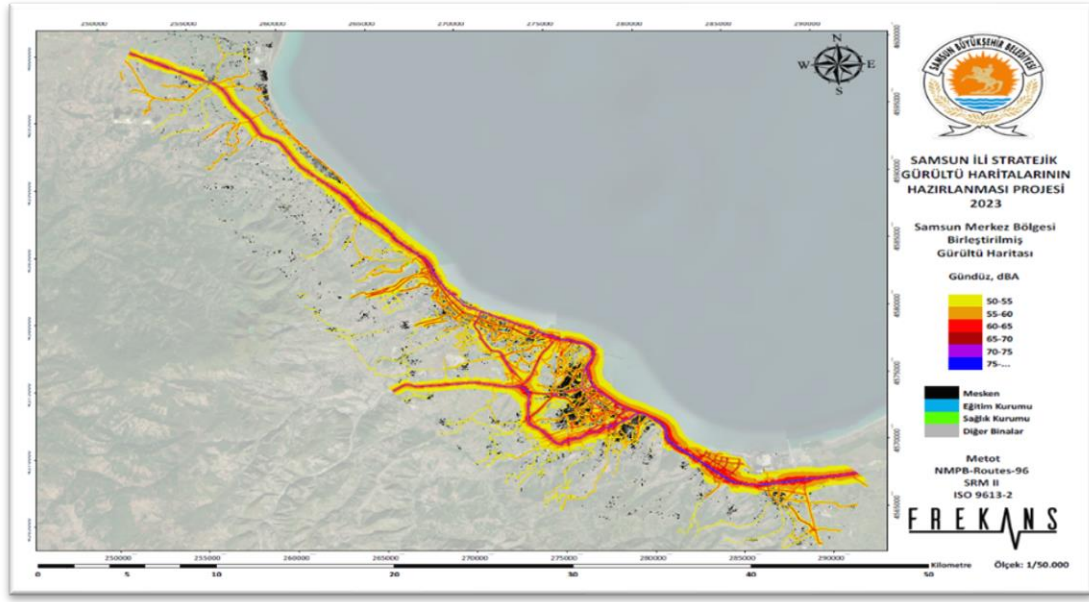
- Atakum, Bafra, Canik, Çarşamba ve İlkadım ilçelerimizdeki 160 km’lik karayolunda,
- Atakum, Canik ve İlkadım ilçelerimiz de bulunan yaklaşık 6 km mevcut demiryolu hattı ve 35 km hafif raylı sistem hattında,
- Atakum, Bafra, Canik, Çarşamba ve İlkadım ilçelerimizde bulunan konut alanları ile iç içe olan yaklaşık 60 adet eğlence merkezinde,
- Bafra ve Çarşamba ilçelerimizde bulunan konut alanları ile iç içe olan 2 adet sanayi sitesinde,

Yapılmıştır.

Proje kapsamında Atakum, Canik ve İlkadım İlçelerinde yaklaşık 528 km², Çarşamba İlçesi için yaklaşık 119 km² ve Bafra İlçesi için yaklaşık 495 km² alan modellenmiştir. Toplamda bu proje kapsamında 1142 km² alan modellenmiştir. Bu alan içerisinde 1.922 km karayolu, 53 km demiryolu, 100.452 adet bina bulunmaktadır.

Hazırlanan modelleme çalışmaları ile Stratejik Gürültü Haritalarımız hazırlanmış olup Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmış ve Eylem Planları hazırlanmaya başlanmıştır.

Bakanlık tarafından onaylanmasının ardından Gürültü Haritaları ve Eylem Planları sayfamızda paylaşılacaktır.

Çizelge 8– Tamamlanan Gürültü Bariyerleri

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi

(*Veri alınamamıştır.)

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Proje kapsamında çevrimiçi ve fiziksel toplantılar gerçekleştirilmiş olup Samsun Büyükşehir Belediyesi İklim uyum çalışmaları kapsamında, yararlanıcı kurumu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yürütücü kuruluşu Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı olan “Türkiye’de İklim Değişikliğine Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi”nin “Şehirler için Uyum” hedefini edinen ikinci bileşeni kapsamında pilot olarak belirlenen 4 şehirden biri olan şehrimizin proje kapsamındaki kurumumuza düşen süreçleri yürütülmektedir.

Projenin Amacı	Proje ile özellikle sektör ve kent ölçeğinde iklim değişikliğine uyumun güçlendirilmesi yoluyla toplumsal direncin artırılması amaçlanmaktadır.
Yararlanıcı Kurum	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Yürütücü Kuruluş	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Finansör	Türkiye Cumhuriyeti – Avrupa Birliği
Proje Başlangıç Tarihi	9.Ekim 2019
Proje Bitiş Tarihi	8 Ekim 2023 (48 ay) (Proje süresi uzatılmıştır)

Proje kapsamında 2023 yılı içerisinde çevrimiçi ve fiziksel olmak üzere 6 toplantıya katılım sağlanmıştır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 9- 2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı*
(İl Emniyet Müdürlüğü, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
-	(31 Aralık 2024) Merkez 374.984 İl Geneli 502.369	-

Çizelge 10– Tamamlanan Bisiklet Yolları
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Samsun	Samsun İl genelinde mevcutta 38,1 km bisiklet yolu tamamlanmıştır. (Adnan Menderes Bulvarı/Atakum güzergahında) Bisiklet ana planı kapsamında projelendirilecek 58,28 km bisiklet yolu, projesi tamamlanan 47.92 km bisiklet yolu, proje çalışması devam eden 24,73 km bisiklet yolu bulunmaktadır.	47.92

Çizelge 11– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(Samsun İlçe Belediyeleri, 2025)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Samsun	Çamlık Parkı Yeşil Yürüyüş yolu Vezirköprü	0,5
Samsun	Vezirsuyu Tabiat Parkı Yürüyüş Yolu Vezirköprü	1,8
Samsun	Eyüpsultan Mahallesi Sahil Kenarı Yürüyüş Yolu	0,75
Samsun	Meşe Orman Parkı Canik	2,575
Samsun	Toptepe Sancaktepe Projesi Canik	0,19
Samsun	Çarşamba TOKİ köprüsünden Millet bahçesi istikameti	0,18
Samsun	Derebahçe Mahallesi-Irmak Caddesi	2
Samsun	Terme Samsun Ordu Karayolu Yalı Mah.	1,2
Samsun	Terme Çangallar Mah.	2
Samsun	Kurtuluş Mah, Asarağaç Mah Tekkeköy	6,8
Samsun	19 Mayıs Mah Tekkeköy	1

Çizelge 12– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(Kaynak, Yıl)

İli /İlçesi	Güzergâhı	Mesafe (km)

(*Veri alınamamıştır.)

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar:

havaizleme.gov.tr

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl

Müdürlüğü Samsun Büyükşehir Belediye

Başkanlığı ve İlçe Belediyeleri

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Samsun ili sınırları içerisinde yer alan önemli akarsular; Kızılırmak Nehri, Yeşilirmak Nehri, Terme Çayı, Abdal Irmağı, Mert Irmağı, Kürtün Irmağı, Engiz Deresi, Tersakan Çayı ve bunların yan kollarından oluşmaktadır.

Samsun-Salıpazarı-Terme Çayı: Terme Çayının yağış alanı, güneyde Karakuş Irmağı havzası sınırlarındaki 1300 m kotlarından Salıpazarı ilçesi merkezindeki 58 m kotu arasında yer almaktadır. Salıpazarı ilçesi merkezinde Terme Çayının yağış alanı 233 km² ve akarsu boyu 35 km dir. Terme Çayı, Terme ilçe merkezinin 5 km mansabında Karadeniz'e birleşmektedir.

Terme Çayının 233 km²'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 222 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 7,023 m³/s dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 3,31 m³/s dir. Terme Çayının Salıpazarı ilçesi merkezindeki 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=782 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=988 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Terme Çayının Terme ilçesi merkezindeki kotu 0.5 m ve yağış alanı 436 km² dir. 436 km²'lik yağış alanının yıllık ortalama akımı 330 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 10,5 m³/s'dir. Yılın enkurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 4,59 m³/s dir.

Samsun-Terme-Miliç Irmağı: Miliç Irmağının Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 180km² ve akarsu boyu 24 km dir. Karadeniz'e birleşim yerindeki 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100 = 359 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500 = 481 m³ / s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Çarşamba-Yeşilirmak Nehri: Yeşilirmak Nehrinin Çarşamba ilçesi merkezindeki yağış alanı 36 000 km² ve kotu 10 m.'dir. Yeşilirmak ana kolu, Çekerek Irmağı, Çorum Çat Irmağı, Kekit Irmağı, Tersakan Irmağı ve Karakuş Irmağı, Yeşilirmak Nehrinin yan kollarıdır. Amasya ve tokat illerinin tamamı ile, Samsun, Çorum, Yozgat, Sivas, Erzincan, Gümüşhane, Ordu ve Giresun illerine ait arazilerin bir kısmı, 14 numaralı Yeşilirmak Havzası içerisinde yer almaktadır. Bu havza içerisindeki; Kılıçkaya, Almus, Ataköy, Hasan Uğurlu ve Suat Uğurlu barajlarında elektrik enerjisi üretilmektedir.

Yeşilirmak Nehri'nin, Çarşamba ilçesi merkezindeki 36 000 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 5 790 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi ise 151,352 m³/s dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi 61,3 m³/s dir. Yeşilirmak Nehrinin, Hasan Uğurlu Barajı girişi membaında yer alan 190 m kotundaki Kale Köyü mevkiinde yağış alanı 33 904 km² ve ortalama debisi 148,6 m³/s'dir. Yeşilirmak Nehrinin 33 904 km² lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=1612 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q500=1947 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Çarşamba-Dikbiyık-Abdal Irmağı: Abdal Irmağının, Dikbiyık Kasabası-Irmaksırtı mevkiindeki yağış alanı 502 km² ve kotu 08 m.'dir. Aptal Irmağının yağış alanı, Asarcık ilçesi arazilerindeki 1200 m kotlarından başlamaktadır ve Irmaksırtı mevkiinde Samsun – Ordu karayolunu

geçtikten sonra Karadeniz'e birleşmektedir. Samsun ili merkeze içme ve kullanma suyu sağlayan Çakmak Barajı, Aptal Irmağı yağış alanının 476 km²'lik kısmını kontrol etmektedir.

Abdal Irmağının 476 km²'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 168 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 5,34 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayındaki aylık ortalama debisi ise 0,83 m³/s' dir. Çakmak Barajı girişindeki 476 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=655 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=984 m³/s'dir.

Samsun-Tekkeköy-Gelemen Kanalı: Gelemen Kanalı, yukarı havzasında yer alan üç ayrı dere ile tarım arazilerinin drenaj sularını Karadeniz'e tahliye etmektedir. Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 198 km² ve en uzun akarsu boyu 37 km dir. Yağış alanının güney yamaçlarındaki en yüksek kısımlarında yükseltisi 900 m'ye kadar ulaşmaktadır. Kanalin 198 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=438 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=599 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Tekkeköy-Tekkeköy Deresi: Tekkeköy Deresinin Tekkeköy ilçesi merkezindeki yağış alanı 47 km² ve dere boyu 18 km dir. Yağış alanının yükseltisi, Tekkeköy ilçesi merkezinde 25 mdir. Yağış alanının yüksek kısımlarında kotlar 850 m ye kadar ulaşmaktadır. Tekkeköy deresi, ilçe merkezi mansabındaki Tekkeköy Kanalına katılmaktadır. Tekkeköy Kanalı ise, Samsun- Ordu karayolunu geçtikten sonra Karadeniz'e birleşmektedir.

Tekkeköy Deresinin 47 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=221 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q 500=309 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Tekkeköy-Kirazlık Deresi: Kirazlık Deresinin, Samsun-Ordu karayolu geçişindeki yağış alanı 45 km² ve dere boyu 15 km dir. Kirazlık Deresi, Samsun organize sanayi sahası içerisinde geçerek Karadeniz'e birleşmektedir. Derenin yağış alanının yükseltisi, karayolu geçişindeki 04 m kotundan alanın yüksek kısımlarındaki 850 m kotlarına kadar ulaşmaktadır.

Kirazlık Deresinin 45 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=234 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=327 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Merkez-Mert Irmağı: Mert Irmağının yağış alanı sınırları, Kavak ve Asarcıkilçelerinin yüksek kesimlerindeki 1200–1300 m kotlarından başlamaktadır. Irmağın Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 816 km² ve akarsu boyu 68 km'dir. Kavak-Güven, Kavak-Divanbaşı ve Kavak-Kozansıkı göletleri, Mert Irmağı havzası içerisinde yer almaktadır.

Mert Irmağının 816 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=690 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise, Q500= 013 m³/s olarak hesaplanmıştır. Yıllık ortalama debisi ise 4.147 m³/s'dir.

Samsun-Merkez-Kürtün Irmağı: Kürtün Irmağı yağış alanının sınırları Kavak ilçesi sınırlarındaki 1100 m kotlarından başlamakta olup, Samsun il merkezi içerisinde Karadeniz'e birleşmektedir. Irmağın denize birleşim yerindeki yağış alanı 320 km² ve akarsu boyu 47 km dir.

Kürtün Irmağının denize birleşim yerinin 11 km membaındaki 259 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 47 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 1,435 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi ise 0,35 m³/s'dir.

Kürtün Irmağının 320 km² lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi

$Q_{100}=421 \text{ m}^3/\text{s}$ ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise $Q_{500}=552 \text{ m}^3/\text{s}$ olarak hesaplanmıştır.

Samsun-19 Mayıs-Engiz Deresi: Engiz Deresi yağış alanının yukarı sınırları 1300 m kotlarından başlamakta olup, 19 Mayıs ilçe merkezine Samsun-Sinop karayolunu geçerek Karadeniz'e birleşmektedir. Derenin, İlçe merkezindeki yağış alanı 156 km^2 ve akarsu boyu 30 km dir.

Engiz Deresinin 156 km^2 'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 81 hm^3 ve buna göre yıllık ortalama debisi $2,454 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Yılın en kurak ayı olan ağustos ayının ortalama debisi ise $0,43 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi $Q_{100}=423 \text{ m}^3/\text{s}$ ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise $Q_{500}=590 \text{ m}^3/\text{s}$ olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Bafra-Kızılırmak Nehri: 15 numaralı Kızılırmak Havzası, Sivas ili arazilerinden başlayıp, Samsun ili sınırları içerisinde Karadeniz'e birleşmektedir. Delice Çayı, Devres Çayı ve Gökırmak, Kızılırmak Nehrinin yan kollarıdır. Kızılırmak Nehrinin, Bafra-İnöz Köyündeki yağış alanı 75 km^2 ve kotu 38 m dir. Kesikköprü, Hirfanlı, Altınkaya ve Derbent barajları ve HES tesisleri Kızılırmak havzası içerisinde yer almaktadır.

Kızılırmak Nehrinin 75 km^2 'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 5 hm^3 ve buna göre yıllık ortalama debisi $184,2 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Yılın en kurak ayı olan ağustos ayının ortalama debisi ise $82,301 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Altınkaya barajı girişinde, Kızılırmak Nehrinden gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi $1723 \text{ m}^3/\text{s}$ ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise $121 \text{ m}^3/\text{s}$ olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Alaçam-Yenice-Taşkelik Deresi: Taşkelik Deresinin Samsun-Sinop karayolu geçişindeki yağış alanı 136 km^2 ve kotu 15 m dir. Yağış alanının yüksek kesimlerinde yükselti 1600 m yi geçmektedir. Akarsu boyu ise 33 km dir.

136 km^2 'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi $Q_{100}=303 \text{ m}^3/\text{s}$ ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise $Q_{500}=369 \text{ m}^3/\text{s}$ olarak hesaplanmıştır. Yıllık ortalama debisi ise $0,862 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir.

Samsun-Alaçam-Uluçay: Uluçay Deresinin Alaçam ilçe merkezindeki yağış alanı 130 km^2 ve kotu 16 m dir. Yağış alanının yüksek kesimlerindeki yükselti 1600 m'yi geçmektedir.

130 km^2 'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi $Q_{100}=351 \text{ m}^3/\text{s}$ ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise $Q_{500}= 22 \text{ m}^3/\text{s}$ olarak hesaplanmıştır.

Samsun- Ladik-Ladik Gölü: Ladik Gölü, Ladik ilçe merkezinin batısında ve Ladik-Taşova karayolunun kuzeyinde yer almaktadır. Gölün yağış alanı, Akdağ'ın (2050 m) kotlarındaki zirvesinden başlamaktadır. Gölün çıkış ayağındaki yağış alanı 145 km^2 ve maksimum göl alanı $13,3 \times 106 \text{ m}^2$ ' dir.

Ladik gölünün 145 km^2 lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı $55,8 \text{ hm}^3$ ve buna göre yıllık ortalama debisi $1,687 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise $0,92 \text{ m}^3/\text{s}$ 'dir. Gölde depolanan kış suları, yaz aylarında çıkış ayağındaki kapaklı regülatöründen Tersakan Irmağına bırakılarak, Amasya-Suluova sulamalarında kullanılmaktadır. Gölün su kotu 861 m ile 867 marasında değişmektedir.

Samsun-Havza-Havza Deresi: Havza Deresinin ilçe merkezi girişindeki yağış alanı 53 km^2 ve kotu 640 m.'dir. Yağış alanının yukarı kesiminde yükselti 1600 m yi aşmaktadır. Aynı yerdeki akarsu boyu ise 18 km'dir. Havza Deresi, ilçe merkezi mansabında Tersakan Çayına birleşmektedir.

Havza Deresinin 53 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 10,8 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 0,342 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 0,028 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=85 m³/s ve 500yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q500=132 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Tersakan Çayı: Tersakan Çayının Havza ilçe merkezindeki yağış alanı 513 km² ve kotu 615 m' dir. Ladik gölü havzası, Tersakan Çayı yağış alanının yağış alanı içerisinde yer almaktadır. Amasya-Merzifon Yedikır Barajı ve Amasya Suluova sulamalarına, Tersakan Çayından su sağlanmaktadır.

Tersakan Çayının 513 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 126 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 4,00 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 1,30 m³/s' dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100 = 369 m³ / s ve 500yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=503 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Çatak-Derinöz Deresi: Derinöz Deresinin Çatak köyündeki yağış alanı 120 km² ve kotu 650 m'dir. Yağış alanının yukarı kesiminde, yükseltisi 1900–2000 m kotlarına kadar ulaşan Akdağ'ın batı yamaçları yer almaktadır. Derinöz Deresi, Çatak Köyü'nün mansabında Tersakan Çayına birleşmektedir.

Derinöz Deresinin 120 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 39,7 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 1,26 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 0,38 m³/s' dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=69 m³ s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500= 96 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Kayabaşı-İstavloz Çayı: İstavloz Çayının Kayabaşı Köyü mevkiindeki yağış alanı 327 km² ve kotu 410 m'dir. İstavloz Çayının yağış alanının yukarı kesiminde, 1700 m kotlarına kadar yükselen Amasya-Gümüşhacıköy ilçesi arazileri yer almaktadır. Vezirköprü – Köprübaşı bucağı içerisinde Bakırçay Deresi ile birleşiminden sonra mansabındaki Akçay Çayına katılmaktadır.

İstavloz Çayının 327 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 82,6 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 2,62 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi ise 0,56 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=247 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=334 m³/s olarak hesaplanmıştır.

İstavloz Çayı, Kamlık Çayı ve Vezirköprü ilçesi merkezinden geçen Uluçay Deresi'nin birleşiminden oluşan Akçay Çayı ise, mansabındaki Altınkaya Barajı gölüne katılmaktadır.

Çizelge 13-İlin Akarsuları
(DSİ, 2025)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Yağış Alanı (km ²)	Ortalama Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Uluçay Deresi	27.3	27.3	130		Anakol	
Taşkelik Çayı	36.3	36.3	120	0,820	Anakol	
Bedeş Kanalı	17.0	17.0	89		Anakol	
İlyaslı Çayı	41.5	41.5	244,7	1,340	Kızılırmak	
Cağsur Çayı	34.0	34.0	318,7	2,002	Kızılırmak	
Kızılırmak Nehri	1355,0	80,0	75,12	80,325	Kızılırmak	Enerji+Sulama
Engiz Çayı	30.0	30.0	151,4	2,433	Anakol	
Taflan Deresi	13.3	13.3	41		Anakol	
Kürtün Çayı	42.0	42.0	320	1,438	Anakol	

Mert Irmağı	74.5	74.5	813	4,468	Anakol	
Balıca Kanal	31.2	31.2	64,4		Selyeri Kanal	
Güllüdere Kanalı	22.2	22.2	51,5		Selyeri Kanal	
Büyükklü Deresi	16.5	16.5	48		Gelemen Kanal	
Selyeri Kanalı	24.0	24.0	93		Anakol	
Gelemen Kanalı	37.0	37.0	198		Anakol	
Abdal Irmağı	68.0	68.0	502	5,281	Anakol	
Göksu Deresi	19.0	19.0	51,5		Yeşilirmak	
Yeşilirmak Nehri	418,0	35.0	35,95	146,6	Anakol	Enerji+Sulama
Değirmen Deresi	24.3	24.3	75,5	2,512	Terme Çayı	
Konakören Deresi	41.5	41.5	124	4,335	Terme Çayı	
Yeşildere	35.0	35.0	110		Terme Çayı	
Kırgıl Deresi	20.5	20.5	47		Terme Çayı	
Terme Çayı Salıpaazarı	35.0	35.0	232,8	6,989	Anakol	
Terme Ç. Terme Mrkz.	54.0	54.0	436,4	11,44	Anakol	
Miliç Deresi	19.3	19.3	91		Kocaman Kanalı	
Kocaman Irmağı	25.0	25.0	191,5		Anakol	
Cevizlik Irmağı	21.2	21.2	146,8		Mert Irmağı	
Karataş Deresi	32.7	32.7	166		Mert Irmağı	
Ladik Gölü	16.0	16.0	145,1		Tersakan Çayı	
Hacıosman Deresi	21.0	21.0	60,4		Tersakan Çayı	
Derinöz Deresi	30.0	30.0	120		Tersakan Çayı	
Tersakan Çayı (Amasya Çıkış)	49.0	49.0	513	4,364	Yeşilirmak	Sulama+İçme Suyu
İstavroz Çayı	11.0	11.0	317		Kızılırmak	
Susuz Çayı	14.5	14.5	78,2		Kızılırmak	
Kürtler Çayı	42.8	42.8	189,6		Kızılırmak	
Gırlan Çayı	13.6	13.6	49,2		Kızılırmak	
Esenli Çayı	19.2	19.2	68,5		Kızılırmak	
Kuyma Çayı	30.8	30.8	149		Kızılırmak	
Uluçay V.Köprü	35.7	35.7	121		Kızılırmak	
Uluçay Esenli Ç.	36.4	36.4	190		Kızılırmak	
Günemez Deresi	27.3	27.3	74,6		Anakol	
Küplüağız D.	26.5	26.5	106		Anakol	

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Göller

Samsun ilindeki göller zaman zaman değişen akarsu yataklarından meydana gelmiştir. Yörenin gölleri Bafra, Çarşamba ve Ladik ilçelerinde toplanmıştır. Samsun İli sınırları içinde birçok doğal göl mevcuttur. Bafra yöresinin en büyük su birikintileri; Altınkaya (118.31 km²) ve Derbent (16.50 km²) baraj göllerinin saha içinde kalan kısımlarıdır. Yeşilirmak üzerinde yer alan Hasan Uğurlu (22.2 km²) ve Suat Uğurlu (9.60 km²) baraj gölleri önemli suni göl alanlarıdır. Bunların dışında Çarşamba'daki Çakmak Baraj Gölü ve Simenit, Dumanlı, Kargalı, Akarcık, Koca adlarıyla bilinen delta gölleri de önemli su birikintileridir.

Liman Gölü: Bafra'ya 20 km uzaklıktadır. 3 km büyüklüğündeki göl bazı kollarla denize açılmıştır. Bu kolların uzunluğu bazı yerlerde 2000 metreyi bulur. Gölde kefal ve sazan balığı avcılığı yapılmaktadır. Liman gölünün güneyinde Balık gölü kuzeyinde ise Karaboğaz gölü vardır.

Ladik Gölü: Ters akan ırmağının kaynağını teşkil eden Ladik gölü Ladik'e 10 km uzaklıktadır. Gölde alabalık ve turna balığı bulunmaktadır. Balıkçılık yanında geniş bir sazlık alana sahip olan Ladikgölünden toplanan sazlar hasır yapımında kullanılır. Gölün uzunluğu 5 km genişliği 2 km ve yüz ölçümü 10 km² dir.

Simenit Gölü: Simenit Gölü Terme çayı yatağının değişmesi ile meydana gelmiştir. Terme hudutları içerisinde bulunan gölde balıkçılık yapılmaktadır. Termeye 20 km uzaklıkta bulunan göl kanalla birbirine bağlanmış iki göl görünümündedir. Kışın yağmur suları ile beslenen göl fırtınalı zamanlarda zaman zaman deniz suyunu göle karışması ile dolar.

Çizelge 14- Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ 7.Bölge Müdürlüğü, 2025)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Tipi	Göl hacmi, hm ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (hm ³)	Katılan Su Miktarı, (hm ³)	Kullanım Amacı
Güven Göleti	Toprak Dolgu	2.002	150	1.55 (içmesuyu) (sulamaya su verilmedi)	-	Sulama (açık kanal) ve içmesuyu
Kozansıkı Göleti	Kaya Dolgu	0.296	150	0.03	-	Sulama (açık kanal)
Güldere Göleti	Yarı Geçirimli Dolgu	0.679	100	0.28	-	Sulama (borulu)
Karabük Göleti	Toprak Dolgu	1.941	378	0.82	-	Sulama (açık kanal)
Hacıdede Göleti	Kaya Dolgu	3.971	500	1.85 (s+i)	-	Sulama (açık kanal) ve içmesuyu
Taflan Göleti	Kaya Dolgu	2.090	202	0.60	-	Sulama (borulu)
Dereköy Göleti	Yarı Geçirimli Dolgu	10.239	1040	1.30	-	Sulama (açık kanal)
Adatepe-1	Homojen Toprak Dolgu	0.557	147	0.28	-	Sulama (borulu)
Bahçekonak	Homojen Toprak Dolgu	0.794	192	0.19	-	Sulama (açık kanal)
Kargaköy	Homojen Toprak Dolgu	0.218	342	0.2	-	Sulama (borulu)
Ladik Göleti	Kaya Dolgu	2.17	566	1.10	-	Sulama (borulu)
Vezirköprü Barajı	Kaya Dolgu	47.8	12044	28.40	-	Sulama (borulu)

Duruçay Barajı	Kil Çekirdekli Yarı Geçirimli Dolgu	5.163	1800	3.90 (s+i)	-		Sulama (borulu) ve içmesuyu
Fındıcak Göleti	Kil Çekirdekli Homojen Dolgu	3.192	797	0.38	-		Sulama (borulu)
Derinöz Barajı	Kaya Dolgu	18.9	4179	7.95 (s+i)	-		Sulama (borulu)
Derbent Barajı ve HES	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	45.8	21528	698.00	-		Sulama (açık kanalet)
Altınkaya Barajı ve HES	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	5.763	-		-		Enerji
Hasan Uğurlu Barajı ve HES	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	1.074	-		-		Enerji
Suat Uğurlu Barajı ve HES	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	182	82707		-		Enerji + Sulama
Çakmak Barajı	Zonlu Toprak Dolgu	107	-		-		İçme ve Kullanma Suyu
19 Mayıs Barajı	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	57.27	6798		-		İçme ve Kullanma suyu + Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

Samsun ilinde yeraltı suyu akiferlerini: Bafra Ovasında, Kızılırmak ve diğer akarsuların birlikte meydana getirdiği Bafra Delta Ovası ile Neojen'e ait kumtaşı ve konglomera seviyeleri; Çarşamba Ovasında, birinci derecede delta karakterindeki alüvyal dolgu malzemesi, ikinci derecede de Eosen yaşlı volkanik kayalar; Samsun il merkezi çevresinde, Mert ve Kürtün Irmaklarına ait alüvyal malzeme ile sahil boyunca kıyı düzlüğünü meydana getiren karasal ve denizel çökeller; Vezirköprü ile Havza-Ladik Ovalarında da akarsuların meydana getirdiği alüvyal dolgular ile Permien ve Alt Kretase yaşlı kireçtaşları oluşturmaktadır.

Çizelge 15– Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ, 2025)

SAMSUN İLİ YERALTISUYU POTANSİYELİ VE TAHSİSİ TABLOSU (2024 Yılı Sonu İtibariyle)									
SIRA NO	İLİN ADI	HAVZA ADI VE NO'SU	OVA/ALT HAVZA ADI VE NO'SU	YERALTISUYU İŞLETME REZERVİ (hm ³ /yıl)	TAHSİS EDİLEN YERALTISUYU MİKTARI (hm ³ /yıl)				
					YERALTISUYU SULAMA KOOPERATİFİ	İÇME - KULLANMA	SANAYİ	SULAMA	TOPLAM YERALTISUYU TAHSİSİ (hm ³ /yıl)
1	SAMSUN	YEŞİLİRMAK	HAVZA-LADİK - 23	7,50	0,00	1,52	0,92	0,17	2,61
2		NO: 14	SAMSUN ÇEVRESİ-24	25,00	0,00	2,90	0,97	1,54	5,41
3			ÇARŞAMBA - 27	126,50	0,00	20,89	17,16	11,24	49,29
4		KIZILIRMAK	VEZİRKÖPRÜ - 59	7,00	0,00	2,80	1,13	0,80	4,73
5		NO: 15	BAFRA- 60	95,20	0,00	34,44	1,76	15,91	52,12
		T O P L A M		261,20	0,00	62,56	21,94	29,66	114,16

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Samsun ilinde yeraltısuyu akiferlerini: Bafra Ovasında, Kızılırmak ve diğer akarsuların birlikte meydana getirdiği Bafra Delta Ovası ile Neojen'e ait kumtaşı ve konglomera seviyeleri; Çarşamba Ovasında, birinci derecede delta karakterindeki alüvyal dolgu malzemesi, ikinci derecede de Eosen yaşlı volkanik kayalar; Samsun il merkezi çevresinde, Mert ve Kürtün Irmaklarına ait alüvyal malzeme ile sahil boyunca kıyı düzlüğünü meydana getiren karasal ve denizel çökeller; Vezirköprü ile Havza-Ladik alt havzalarında da akarsuların meydana getirdiği alüvyal dolgular ile Permien ve Alt Kretase yaşlı kireçtaşları oluşturmaktadır.

Yeraltıları ağırlıklı olarak içme-kullanmada, daha az miktarlarda da sulama ve sanayide kullanılmaktadır. Samsun İlindeki akiferlerde, bazı yıllardaki yağış azlığına bağlı olarak oluşan lokal ve küçük ölçekli yeraltısuyu seviye değişimleri dışında, yeraltısuyu rezervini ve açılan kuyulardaki pompaj debilerini etkileyecek çapta yeraltısuyu seviye değişimleri olmamaktadır. Yıllık yeraltısuyu kullanımı ve çekim miktarları ile ilgili olarak kesin ve net bilgiler bulunmamaktadır. Ancak, genel bir veri olması açısından, "yeraltısuyu çekim" değeri olarak, Tablo B.3.'de gösterilen "yeraltı suyu tahsis" miktarları alınabilir.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 16- 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları (DSİ, 2025)

Su Kaynağının	Adı					Analiz Yapılan İstasyonun				
Cinsi		Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (UTM ED 50 6 DERECE)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
(Yüzey/ Yeraltı)										
		İçme ve kullanma suyu	Enerji Üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini					
Yeraltısuyu	Alaçam Belediye İçme Suyu Kuyusu	İçme suyu						Alaçam	36T 717617 D – 4611667 K	21,7
Yeraltısuyu	Bafra Petrol Ürünleri San. Tic.	Kullanma						Bafra	36T 739852 D – 4606305 K	28,1
Yeraltısuyu	Total Park Petrol	Kullanma						Bafra	36T 740464 D – 4605730 K	15,5
Yeraltısuyu	Bölge Trafik	Kullanma						Bafra – Sarayköy	36T 732686 D – 4609390 K	16,8
Yeraltısuyu	Gül Oto Yıkama- Vezirköprü	Kullanma						Vezirköprü	36T 706954 D – 4558560 K	23,4
Yeraltısuyu	İsmail Tek Sondaj Kuyusu			Sulama				Bafra – Habilli	36T 724776 D – 4611096 K	5,9
Yeraltısuyu	Hamza Teke Çatalcam							Çatalcam		13,80
Yeraltısuyu	Cemil Eroğlu			Sulama				Bafra – Yörükler	36T 254266 D – 4601534 K	2,3
Yeraltısuyu	Mehmet Ormancı			Sulama				Bafra-Karpuzlu		34
Yeraltısuyu	Yusuf Öz			Sulama				Bafra-Osmanbeyli	37T 748395 D – 4602157 K	11,7
Yeraltısuyu	Şevket Dursun			Sulama				Bafra-Emenli		15,7
Yeraltısuyu	Damsan Makine Araç Ekipman			Sulama				Bafra-Doğankaya		2,3
Yeraltısuyu	Karamustafalı koyu			Sulama				Çarşamba	37T 303670D – 4575795 K	3,30
Yeraltısuyu	Beylerce Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 306053 D – 4564971 K	3,60
Yeraltısuyu	Kırıkharman Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 310345 D -4562134 K	12,2
Yeraltısuyu	Demirarslan Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 311974 D – 4556547 K	64
Yeraltısuyu	Tekkeköy			Sulama				Tekkeköy	37T 284270 D – 4567734 K	3,4
Yeraltısuyu	Aşağı Turgutlu			Sulama				Çarşamba	37T 301916 D – 4566011 K	3,8
Yeraltısuyu	Geçmiş Köyü			Sulama				Çarşamba	36T 317821 D – 4569261 K	3,1
Yeraltısuyu	Sakarlı Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 338599 D – 4557571 K	13,1
Yeraltısuyu	Aşağı Söğütlü köyü			Sulama				Çarşamba	37T 322261 D – 4565986 K	38,8

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

SASKİ Genel Müdürlüğü görev ve sorumlulukları kapsamında; İlçe ve merkezde yeni atıksu arıtma tesisleri inşa etmek, görev alanında merkezi atıksu arıtma tesislerinin ve deniz deşarj hatlarının işletilmesini, periyodik ve dinamik koruyucu bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bu maksatla ileriye yönelik orta ve uzun vadeli programlar hazırlamak, öncelik ve önemlerinin tespit edilmesi işlemlerini ve ilçelerdeki mevcut atıksu arıtma tesislerinin bakım ve onarım çalışmalarını yapmakla yükümlüdür.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

B.3.2.2. Diğer

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı üç yılda bir yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2018-2022 izleme programı ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

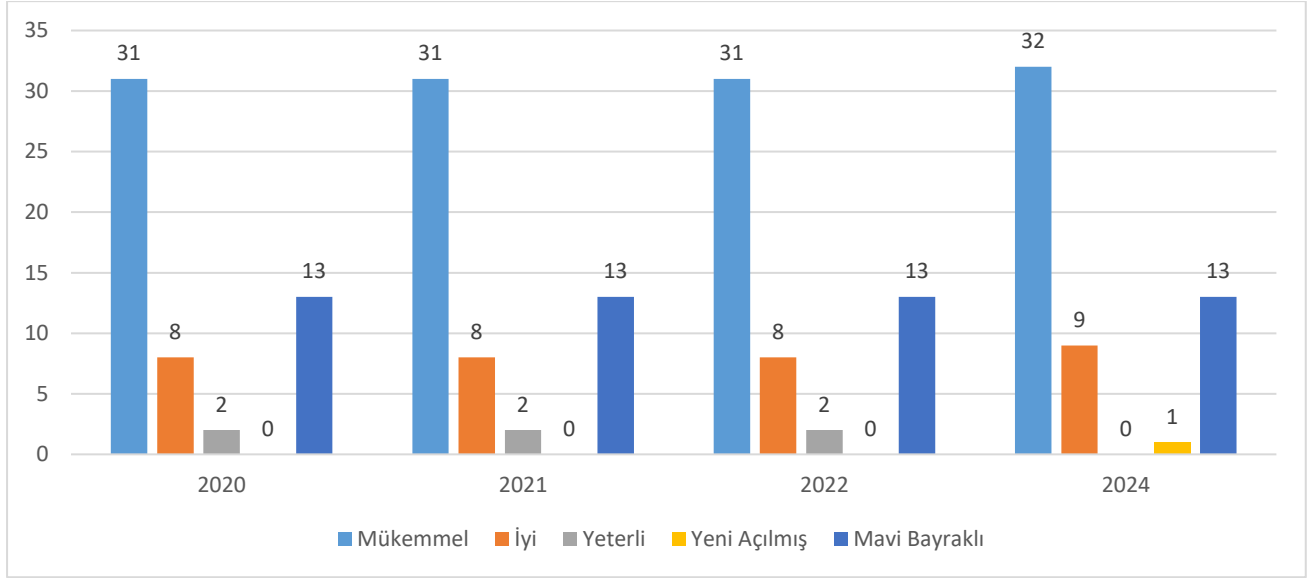
Çizelge 17– Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi
(www.sim.csb.gov.tr, 2025)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
KRD_7	Karadeniz	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok
KRD_8	Karadeniz	Kötü Kalite	Ölçüm Yok	Kötü Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok
KRD_9	Karadeniz	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok
KRD_10	Karadeniz	Zayıf Kalite	Ölçüm Yok	Zayıf Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

Grafik 21– Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı (<https://yuzme.saglik.gov.tr/>, mavibayrak.org.tr, 2025)

Mavi bayrak ile ilgili bilgilere;

(http://www.turcev.org.tr/V2/icerikDetay.aspx?icerik_id=10)

ve (<http://mavibayrak.org.tr>) internet adreslerinden de ulaşılabilir.

Yüzme alanları ile ilgili bilgilere <http://plaj.csb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

*Marina bulunmamaktadır.

İL	İLÇE	PLAJ
Samsun	Atakum	Palmiye Plajı
Samsun	Atakum	Golf
Samsun	Atakum	Omtel
Samsun	Atakum	Körfez
Samsun	Atakum	İnci
Samsun	Atakum	İncesu
Samsun	Atakum	Denizevleri
Samsun	Atakum	Dantel
Samsun	Atakum	Nazar
Samsun	Atakum	Denizkızı
Samsun	Atakum	Gençlik
Samsun	Terme	Miliç Çevre Eğitim Plajı
Samsun	Terme	Terme Karavan Kampı Plajı

(mavibayrak.org.tr, 2025)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimizde 10 adet kıyı tesisi ve bu tesislere ait Bakanlığımız tarafından onaylı Acil Müdahale Planları bulunmaktadır.

Çizelge 18– 2024 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyıtesisi sayısı. (ÇŞİDİM, 2025)

Şehir Samsun	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi10	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi10
-----------------	---	--

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde gemilerden kaynaklanan atıklar ile atık alma gemilerinin taşıdığı atıkların alınması ve geçici depolanması amacıyla kurulmuş olan 4 adet Atık Kabul Tesisleri ve 1 adet Atık Alma Gemisi bulunmaktadır.

Samsunport Samsun Uluslararası Liman İşl. A.Ş., Toros Tarım San. Tic. A.Ş., Yeşilyurt Demir Çelik End. Ve Liman İşl. Ltd. Şti. ve Terme Tersanesi A.Ş. Terme Şubesi tarafından işletilen Atık Kabul tesislerinde ve Samsunport Samsun Uluslararası Liman İşl. A.Ş tarafından işletilen atık alma gemisi (KAPTAN İLYAS) ile; MARPOL 73/78 Ek-1 (Sintine suyu, Sılaç, Atık Yağ ve Slop), Ek-IV (pissu) ve Ek-V (Çöp) kapsamındaki atıkların alım hizmeti verilmektedir.

(Samsun Çev.Şeh.İkl.Değ.İl Md.)

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

İlimiz balıkçılığında, deniz ve iç sularda yapılan avcılık yanında, yine deniz ve iç sularda yapılan yetiştiricilik de önemli yer tutmaktadır. İç sularımızdaki üretimimiz, Bafra ilçesi sınırları içerisinde bulunan Derbent Baraj gölündeki 14 adet tesis, Havza İlçesi sınırları içerisinde bulunan Dereköy Baraj Gölünde 1 adet tesis, Vezirköprü İlçesi sınırları içerisinde bulunan Susuz Baraj Gölünde 2 adet tesis, Ladik İlçesinde yıllık 15.000.000 adet üretim yapılan 1 adet Alabalık Kuluçkahane Tesisi ile birlikte gerçekleşmektedir. Bafra, Havza ve Vezirköprü ilçemizde kurulu tesislerde alabalık yetiştiriciliği yapılmakta olup, toplam kurulu kapasite 6.886 ton/yıl’ ır.

Denizdeki üretimimizin tamamı Yakakent ilçemizde faaliyet gösteren 12 işletme tarafından yapılmaktadır. Toplam kurulu kapasitesi 14.194 ton/yıl olan işletmelerde Levrek ve Türk Somonu yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Proje İsmi	Proje Sahibi	Konum	Kapasite (Ton/Yıl)		
			Alabalık (Türk Somonu)	Levrek	Toplam
Kızılırmak-2 Levrek ve Alabalık Üretim Projesi	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	354,4	531,6	886
Kızılırmak Alabalık ve Levrek Üretim Projesi-3	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	72	814	886
Kızılırmak Alabalık-Levrek Üretim Projesi-4	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	595	291	886

Kızılırmak Alabalık - Levrek Üretim Projesi-5	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	574	312	886
Kıyak Kardeşler Alabalık-Levrek Balıkçılık Projesi	Kıyak Kardeşler Su Ürün.Hay.İnş.Turiz.Pls.Meş. San. Tic.Ltd.Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	700	250	950
Denizde Ağ Kafeslerde Alabalık-Levrek Yetiştiriciliği Projesi (Samsun Balıkçılık-4)	Samsun Balıkçılık Su Ürün. Hay. İnş. Turiz. Plst. Meş. San. ve Tic. Ltd. Şti	Çamgözü Mevkii Yakakent	700	250	950
Karadeniz Yüzer Ağ Kafeslerde Alabalık - Levrek Yetiştiricilik Projesi (Samsun Balıkçılık-5)	Black Sea Su Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	350	600	950
Samsun Balıkçılık-3 Alabalık- Levrek Yetiştiricilik Projesi	Samsun Balıkçılık Su Ürün. Hay. İnş. Turiz. Plst. Meş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	500	450	950
Samsun Balıkçılık-2 Kafeslerde Alabalık-Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürün. İhr. San. Ve Tic. Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	500	450	950
Samsun Balıkçılık-1 Alabalık- Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürün. İhr. San. Ve Tic. Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	200	750	950
Kıyak Kardeşler-2 Alabalık-Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürn.İhr.San.ve Tic.Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	300	650	950
Derbent Ağ Kafeslerde Su Ürn. Yet. Projesi	Derbent Su Ürünleri İmalat Üretim San. ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	4000	0	4000

(Samsun İl Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü, 2024)

B.4.6. Deniz Çöpleri

Deniz çöpleri ile mücadele konusuna bütünlük bir yaklaşım getirilmesi, uygulamalarda birlikteliğin sağlanması, çalışmaların düzenli ve sürekli bir şekilde yapılması ile takip edilebilmesi amacıyla, 10.06.2019 tarihli ve 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi Bakanlığımızca yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda, Samsun ilinde deniz çöpleri ile mücadele için yapılması planlanan iş ve işlemleri belirlemek üzere hazırlanan bu plan 18.02.2025 tarihli ve 2025/53 sayılı MÇK'da alınan karar ile yürürlüğe girmiştir. İş bu Deniz Çöpleri İl Eylem Planı, kapsamakta olduğu deniz alanında, kara kökenli, denizcilik, balıkçılık ve turizm faaliyetlerinden kaynaklanan deniz çöplerinin kıyı şeridinde, deniz suyunda ve tabanında temizlenerek azaltılması ve oluşumunun önlenmesine yönelik faaliyetleri içerir.

Samsun kıyıları başta doğuda Yeşilirmak ve batıda Kızılırmak nehirlerinin taşıdığı kirliliğin baskısı altındadır. Bu iki büyük nehir dışında iç bölgelerden Karadenize ulaşan irili ufaklı nehir, dere kanal vb. bulunmaktadır.

Samsun ilinin deniz çöpü nedeni büyük oranda kara kökenlidir. Yağışlı dönemlerde yaşanan sel ve taşkınlarda ağaç, dal, odun, kök vb. çöpler nehir, dere vb. yollarla denize ulaşmaktadır.

Özellikle yüzme suyu döneminde kent nüfusunda ciddi bir artış yaşanmaktadır. Başta Atakum, Ondokumayıs ve Terme ve Çarşamba ilçeleri olmak üzere kıyısı olan tüm ilçelerde turistik faaliyetler

sonucu deniz çöplü sorunları yaşanmaktadır. Bu nedenle yüzme suyu döneminde kıyılarda plajlarda toplama noktaları artırılmalı, bilgilendirme, eğitici ve uyarıcı faaliyetler artırılmalıdır.

Bu nedenle yılın 12 ayında önleme – temizleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca kayalık kısımlarda özellikle amatör balıkçılık faaliyetlerinin olması nedeniyle belediyelerce temizlik çalışmaları artırılmalıdır.

Ayrıca dere, nehir, kanal, göl vb. yüzeysel su kıyılarında; mesire alanlarından, yerleşim birimlerinden, tarımsal faaliyetlerden kaynaklı kirlilik oluşmakta olup, belirli periyotlarda ilgili kurum ve kuruluşlarca temizlik çalışmaları artırılması önem arz etmektedir.

Deniz çöpleri konusunda tüm sorumlular gerçekleştirdikleri çalışmalar hakkındaki bilgi ve verileri Bakanlık internet sayfası üzerinden duyurulan İl Faaliyet Raporu formatına göre 3 ayda bir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne raporlamakla yükümlüdürler. Ayrıca Genelge kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda elde edilen verilerin, faaliyeti gerçekleştiren sorumlular tarafından, faaliyet anında kayıt altına alınması gerekmektedir. Bununla birlikte, Genelgenin öngördüğü üzere Müdürlüğümüz koordinasyonunda hazırlanan 2024 Yılı için Yıllık İl Faaliyet Raporu, Bakanlığımıza raporlanmıştır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: Kurumumuzun içme suyu projeleri ile ilgili görev ve sorumlulukları; DSİ Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslarını düzenleyen 15.07.2018 tarihli 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 121. maddesinin d bendinde "Şehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek" ve e bendinde "Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalışacak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yetiştirmek" olarak ifade edilmiş ve 18.04.2007 tarihli ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanunun 10. maddesinde yapılan değişiklikle nüfus kriteri kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme-kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır. Ancak projeleri yatırım programına almakla yetkili kurum olan T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının (Kalkınma Bakanlığı) 10.05.2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerinin finansmanına yönelik SUKAP adıyla bir program başlatıldığını belirterek bu kapsamda; nüfusu 50.000 kişiden az olan yerleşimlerin içme suyu tesislerinin İller Bankası tarafından yapılacağını, nüfusu 25.000 kişiden az olan belediyelerin içme suyu temin proje bedelinin %50'lik kısmının hibe sağlanarak finanse edileceğini, geriye kalan %50'lik kısmının ise İller Bankası tarafından kredilendirileceğini, nüfusu 50.000 kişiden fazla olan yerleşimlerin projeleri ile havza bazında ele alınmış grup projelerinin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin uygun olacağı bildirilmiştir. Bu nedenle Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerleşim yerlerinin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda; belediyeler ile protokol

imzalanarak isale hattı ve arıtma tesisi projeleri hazırlanmakta olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise yapım işine başlanılmakta olup tesisler tamamlandığında belediyelere devredilerek işletmeye alınmaktadır.

Samsun İli İçme Suyu Potansiyeli

Planlama Aşamasındaki Projeler
Samsun-Bafra İlyashı Barajı Sulama Suyu Temini Projesi (Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalle)

Sıra No	Proje Aşamasındaki İşler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun Terme İçmesuyu Projesi	25,74
2	Samsun Alaçam Taşkelik Barajı	2,40
3	Samsun Vezirköprü Kapaklıleşme Barajı	1,82
4	Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi (Amasya-Merkez, Amasya-Suluova İlçesi ve Amasya-Merzifon İlçesi ile Samsun-Havza İlçesi)	18,84
5	Samsun İçme Suyu Projesi 2. Kademe Arıtma Tesisi	59,00

Sıra No	İşletme Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Vezirköprü Duruçay Projesi	1,89
2	Havza Hacıdede Projesi	0,57
3	Kavak Güven Projesi	0,63
4	Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi	118,00
5	19 Mayıs Üniversitesi 1 Göleti	1,89
6	19 Mayıs Üniversitesi 2 Göleti	3,15
7	Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi	22,27
8	Samsun İçme Suyu Projesi 2. Kademe Arıtma Tesisi	59,00

Samsun İli için geliştirilen içme ve kullanma suyu amaçlı projeler;

Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi: Proje ile Çakmak Barajından alınan ham su 1. kademe 200.000 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Samsun kent merkezi için 118,00 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje kapsamında içme suyu temin edilen yerleşim yerleri; Samsun İl Merkezi (Canik, Atakum, İlkadım), Tekkeköy İlçe Merkezi ile Çarşamba ilçesine bağlı Dikbiyık, Çınarlık ve İrmaksırtı mahalleleridir. Proje kapsamında baraj, arıtma tesisi, 48,2 km isale hattı ve 3 adet su deposu (1 adet 10.000 m³ ve 2 adet 15.000 m³) bulunmaktadır. Arıtma Tesisi ile İsale Hattı 1996 yılında ve projenin devamı niteliğinde olan Samsun İçmesuyu Projesi İkmal ile 3 adet (Hasköy 10.000 m³, Kökçüoğlu 15.000 m³ ve Üniversite 15.000 m³) su deposu, 10,3 km iletim hattı ve 5,1 km hidrant hattı inşaatı 2006 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır. Nüfusun artması nedeniyle artan içme suyu ihtiyacının karşılanması ve 1. Kademe Tesisin rehabilitasyonu amacıyla DSİ tarafından 300.000 m³/gün kapasiteli 2. Kademe Arıtma Tesisi projeleri 2021 yılında tamamlanmış olup inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir.

Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi: Proje ile Bafra ve 19 Mayıs ilçeleri, Dereköy, Yörükler, Çetinkaya ve Doğanca beldeleri ve civar yerleşimlerin (Bafra ilçesi 59 mahalle ve 19 Mayıs ilçesi 8 mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (243.341 kişi) için 22,27 hm³/yıl içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları 19 Mayıs Barajından karşılanacaktır. Proje kapsamında 48,7 km isale ve 3 km taşkın tahliye hattı, 2 adet terfi merkezi, 5 adet yeni depo (2 adet 3.000 m³ ve birer adet 1.000 m³, 2.500 m³ ve 10.000 m³) işlerini içeren İsale Hattı ve 100.000 m³/gün kapasiteli konvansiyonel tipli Arıtma Tesisi bulunmaktadır. Ham su kaynağı olan 19 Mayıs Barajı 2018 yılında tamamlanarak su tutulmaya başlanılmış olup İçmesuyu Tesisleri (İsale Hattı ve Arıtma Tesisi), 2023 yılında tamamlanarak işletmeye alınmış olup 25.10.2023 onay tarihli Protokol ile SASKİ Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Samsun Terme İçmesuyu Projesi (Salıpazarı Barajı): Terme deresinin kollarından olan Değirmen deresi üzerinde yapılması planlanan Salıpazarı Barajından Proje ile 2053 yılı nüfusunun 329.875 kişi olması öngörülen Samsun iline bağlı Çarşamba, Terme, Salıpazarı İlçeleri ile civar yerleşimlerin (Çarşamba'ya bağlı 94 adet, Terme'ye bağlı 48 adet ve Salıpazarı ilçesine bağlı 10 adet mahalle olmak üzere toplam 152 adet mahalle) içme suyu ihtiyaçları (25,74 hm³/yıl) Salıpazarı Barajından karşılanacaktır. Ham su kaynağı olan Salıpazarı Barajının inşaat çalışmaları devam etmektedir. İsale Hattı projeleri DSİ tarafından hazırlanmış olup Arıtma Tesisi projeleri ile İçmesuyu Tesislerinin inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi: Ladik Tersakan Barajından Amasya Merkez, Suluova, Merzifon ve Samsun Havza ilçesine 18,84 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama Raporu 2023 yılında onaylanmış olup Baraj proje yapımı ile İçmesuyu Tesisleri proje yapım çalışmalarının 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Samsun-Bafra İlyaslı Barajı ve Sulaması Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam eden İlyaslı Barajından Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalleye 0,764 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun Alaçam Taşkelik Barajı Projesi: Proje ile Samsun Alaçam, Yakakent ve civar yerleşimlerin (16 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (31.688) için 2,40 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Kapaklıesme Barajı Projesi: Proje ile Samsun Vezirköprü İlçesi ve civar yerleşimlerin (14 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (48.510) için 1,82 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

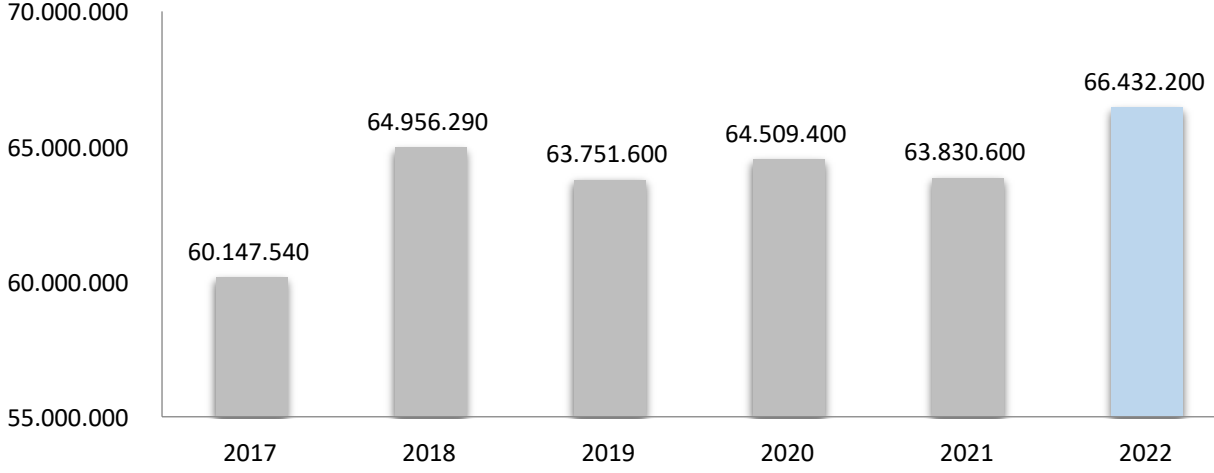
Samsun Vezirköprü Duruçay Projesi: Vezirköprü ilçesine bağlı 14 mahalle için 1,89 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Havza Hacıdede Barajı: Havza İlçe Merkezine 0,57 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Kavak Güven Barajı Projesi: Kavak İlçe Merkezine 0,63 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun 19 Mayıs 1 ve 2 Göletleri: Samsun 19 Mayıs Üniversitesine toplam 5,04 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

**SELAHATTİN EREREN İÇME SUYU ARITMA
TESİSİNDE YILLAR İTİBARIYLA ARITILAN SUMİKTARLARI**

Bunların yanı sıra 6360 sayılı Kanun kapsamında hizmet alanımızın il mülki sınırlara genişlemesi sonucunda Genel Müdürlüğümüze devrolan ve hamsu kaynağı yüzeysel su olan içme suyu arıtma tesislere ait bilgiler çizelgede verilmektedir.

Çizelge 19-Samsun İlinin Yerüstü Su Kaynaklarından Temin Edilen Su Miktarları ve İçmesuyu Arıtma Tesisi Mevcudiyeti

N O	İLÇE ADI	TESİS ADI	KAPASİTESİ	HAM SU KAYNAĞI
1	Asarcık	Yayla- Kılavuzlu Paket Arıtma Tesisi	346 m ³ /gün	Karadere
2	Bafra	Hacıoğlu İçme Suyu Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Sazaklı Deresi
3		Kaynatma Paket Arıtma Tesisi	518 m ³ /gün	Kaynatma Deresi
4		Batı Sahası Paket Arıtma Tesisi	3.974 m ³ /gün	Taşkelik Çayı
5	Çarşamba	Durusu Paket Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Göksu Deresi
6		Sefalı Paket Arıtma Tesisi	12.960 m ³ /gün	Çakmak Barajı
7	Havza	Havza İçme Suyu Arıtma Tesisi	6.048 m ³ /gün	Bakırçay Deresi
8		Havza Şehit Jandarma Uzman Çavuş Kemal Sayar İçme Suyu Arıtma Tesisi	8.640 m ³ /gün	Dereköy Barajı
9	Kavak	Kavak İçme Suyu Arıtma Tesisi	8.640 m ³ /gün	Güven Göleti
10	Ondokuzm ayıs	Nebiyân İçme suyu Arıtma Tesisi	13.824 m ³ /gün	
11	Salıpazarı	Çiftlik Paket Arıtma Tesisi	2.160 m ³ /gün	Soyukaktepe Deresi
12	Terme	Bazlamaç İçme Suyu Arıtma Tesisi	2.333 m ³ /gün	Ziliftar Deresi
13		Evcî İçme Suyu Arıtma Tesisi	1.987 m ³ /gün	Yüksekyayla Deresi
14		Kocaman İçme Suyu Arıtma Tesisi	950 m ³ /gün	Acere Deresi
15		Sakarlî İçme Suyu Arıtma Tesisi	2.160 m ³ /gün	İkizce Deresi
16		Emiryusuf Paket Arıtma Tesisi	6.480 m ³ /gün	Çağlayan Deresi
17	Vezirköprü	Başalan Grubu İçme Suyu Arıtma Tesisi	5.184 m ³ /gün	Duruçay Göleti
18		Vezirköprü Merkez İçme suyu Arıtma Tesisi	9.072 m ³ /gün	Bayramkaya Barajı

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtma tesisi mevcudiyeti

Çizelge 20-Samsun İlinde Yeraltı Suyundan Temin Edilen İçmesuları ve Arıtma Tesisi Mevcudiyeti

N O	İLÇE ADI	TESİS ADI	KAPASİTESİ	HAM SU KAYNAĞI
1	Bafra	Dedeli İçme Suyu Arıtma Tesisi	40.000 m ³ /gün	17 Adet Sondaj
2	19 Mayıs	Merkez Paket Arıtma Tesisi	4.752 m ³ /gün	11 Sondaj 1 Kesonkuyu
3	Terme	Tepealtı İçme Suyu Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Sondaj
4	Alaçam	Alaçam Etyemez İçme Suyu Arıtma Tesisi	1.123 m ³ /gün	Sondaj
5	Çarşamba	Demirarslan İçme Suyu Arıtma Tesisi	6.221 m ³ /gün	Sondaj

(SASKİ, 2022)

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: Kurumumuzun içme suyu projeleri ile ilgili görev ve sorumlulukları; DSİ Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usulve esaslarını düzenleyen 15.07.2018 tarihli 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 121. maddesinin d bendinde "Şehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek"ve e bendinde "Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalışacak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yetiştirmek" olarak ifade edilmiş ve 18.04.2007 tarihli ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanunun 10. maddesinde yapılan değişiklikle nüfus kriteri kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme- kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır.

Ancak projeleri yatırım programına almakla yetkili kurum olan T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının (Kalkınma Bakanlığı) 10.05.2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerinin finansmanına yönelik SUKAP adıyla bir program başlatıldığını belirterek bu kapsamda; nüfusu 50.000 kişiden az olan yerleşimlerin içme suyu tesislerinin İller Bankası tarafından yapılacağını, nüfusu 25.000 kişiden az olan belediyelerin içme suyu temin proje bedelinin %50'lik kısmının hibe sağlanarak finanse edileceğini, geriye kalan %50'lik kısmının ise İller Bankası tarafından kredilendirileceğini, nüfusu 50.000 kişiden fazlaolan yerleşimlerin projeleri ile havza bazında ele alınmış grup projelerinin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin uygun olacağı bildirilmiştir.

Bu nedenle Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerleşim yerlerinin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda; belediyeler ile protokol imzalanarak isale hattı ve arıtma tesisi projeleri hazırlanmakta olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise yapımına başlanılmakta olup tesisler tamamlandığında belediyelere devredilerek işletmeye alınmaktadır.

Çizelge 21-Samsun İli İçme Suyu Potansiyeli

Sıra No	Planlaması Aşamasındaki Projeler	Fayda ($\text{hm}^3/\text{yıl}$)
1	Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi (Amasya-Merkez, Amasya-Suluova İlçesi ve Amasya-Merzifon İlçesi ile <u>Samsun-Havza İlçesi</u>)	18,84
2	Samsun-Bafra İlyaslı Barajı Sulama Suyu Temini Projesi (Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalle)	0,764

Sıra No	Proje Aşamasındaki İşler	Fayda ($\text{hm}^3/\text{yıl}$)
1	Samsun Terme İçmesuyu Projesi	25,74
2	Samsun Alaçam Taşkelik Barajı	2,40
3	Samsun Vezirköprü Kapaklıleşme Barajı	1,82

Sıra No	İnşaat Aşamasındaki Projeler	Fayda ($\text{hm}^3/\text{yıl}$)
1	Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi	22,27

Sıra No	İşletmedeki Aşamasındaki Projeler	Fayda ($\text{hm}^3/\text{yıl}$)
1	Vezirköprü Duruçay Projesi	1,89
2	Havza Hacıdede Projesi	0,57
3	Kavak Güven Projesi	0,63
4	Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi	118,00
5	19 Mayıs Üniversitesi 1 Göleti	1,89
6	19 Mayıs Üniversitesi 2 Göleti	3,15

Samsun İli için geliştirilen içme ve kullanma suyu amaçlı projeler:

Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi: Proje ile Çakmak Barajından alınan ham su 1. kademe

200.000 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Samsun kent merkezi için 118,00 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje kapsamında içme suyu temin edilen yerleşim yerleri; Samsun İl Merkezi (Canik, Atakum, İlkadım), Tekkeköy İlçe Merkezi ile Çarşamba ilçesine bağlı Dikbiyık, Çınarlık ve İrmaksırtı mahalleleridir. Proje kapsamında baraj, arıtma tesisi, 48,2 km isale hattı ve 3 adet su deposu (1 adet 10.000m³ ve 2 adet 15.000 m³) bulunmaktadır. Arıtma Tesisi ile İsale Hattı 1996 yılında ve projenin devamı niteliğinde olan Samsun İçmesuyu Projesi İkmal ile 3 adet (Hasköy 10.000 m³, Kökçüoğlu 15.000 m³ ve Üniversite 15.000 m³) su deposu, 10,3 km iletim hattı ve 5,1 km hidrant hattı inşaatı 2006 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır. Nüfusun artması nedeniyle artan içme suyu ihtiyacının karşılanması ve

1. Kademe Tesisin rehabilitasyonu amacıyla DSİ tarafından 300.000 m³/gün kapasiteli 2. Kademe Arıtma Tesisi projeleri 2021 yılında tamamlanmış olup inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi: Proje ile Bafra ve 19 Mayıs ilçeleri, Dereköy, Yörükler, Çetinkayave Doğanca beldeleri ve civar yerleşimlerin (Bafra ilçesi 59 mahalle ve 19 Mayıs ilçesi 8 mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (243.341 kişi) için 22,27 hm³/yıl içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları 19 Mayıs Barajından karşılanacaktır. Proje kapsamında 2 adet proje yürütülmektedir. Samsun 19 Mayıs

Barajı İsale Hattı işi kapsamında 48,7 km isale ve 3 km taşkın tahliye hattı, 2 adet terfi merkezi, 5 adet yeni depo (2 adet 3.000 m³ ve birer adet 1.000 m³, 2.500 m³ ve 10.000 m³) bulunmaktadır. Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Arıtma Tesisleri işinde 100.000 m³/gün kapasiteli konvansiyonel tipli arıtma tesisi yapılacaktır. Ham su kaynağı olan 19 Mayıs Barajı 2018 yılında tamamlanarak su tutulmaya başlanılmıştır. İçmesuyu Tesislerinin inşaatında fiziksel gerçekleşme İsale Hattında %68 ve Arıtma Tesisinde %99 seviyelerindedir. İsale Hattı işi 2022 tarihli Devri-Teslim Protokolü doğrultusunda SASKİ Genel Müdürlüğüne yürütülmekte olup İçmesuyu Tesisleri, 2023 yılında tamamlanarak işletmeye alınacaktır.

Samsun Terme İçmesuyu Projesi (Salıpazarı Barajı): Terme deresinin kollarından olan Değirmen deresi üzerinde yapılması planlanan Salıpazarı Barajından Proje ile 2053 yılı nüfusunun 329.875 kişi olması öngörülen Samsun iline bağlı Çarşamba, Terme, Salıpazarı İlçeleri ile civar yerleşimlerin (Çarşamba'ya bağlı 94 adet, Terme'ye bağlı 48 adet ve Salıpazarı ilçesine bağlı 10 adet mahalle olmak üzere toplam 152 adet mahalle) içme suyu ihtiyaçları (25,74 hm³/yıl) Salıpazarı Barajındankarşılanacaktır. Ham su kaynağı olan Salıpazarı Barajının inşaat çalışmaları devam etmektedir. İsale Hattıprojeleri DSİ tarafından hazırlanmış olup Arıtma Tesisleri projeleri ile İçmesuyu Tesislerinin inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam eden Ladik Tersakan Barajından Amasya Merkez, Suluova, Merzifon ve Samsun Havza ilçesine 18,84 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun-Bafra İlyaslı Barajı ve Sulaması Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam edenİlyaslı Barajından Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalleye 0,764 hm³/yıl içme suyu sağlanmasıplanlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun Alaçam Taşkelik Barajı Projesi: Proje ile Samsun Alaçam, Yakakent ve civar yerleşimlerin (16 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (31.688) için 2,40 hm³/yıl artırılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Kapaklıesme Barajı Projesi: Proje ile Samsun Vezirköprü İlçesi ve civar yerleşimlerin (14 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (48.510) için 1,82 hm³/yıl artırılmış içme- kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Durucay Projesi: Vezirköprü ilçesine bağlı 14 mahalle için 1,89 hm³/yıl içme- kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Havza Hacidede Barajı: Havza İlçe Merkezine 0,57 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Kavak Güven Barajı Projesi: Kavak İlçe Merkezine 0,63 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun 19 Mayıs 1 ve 2 Göletleri: Samsun 19 Mayıs Üniversitesine toplam 5,04 hm³/yıl içme-kullanmasuyu temin edilmektedir.

B.5.2. Sulama

GÖLETİN ADI	GÖVDE DOLGU TİPİ	AKTİF GÖL HACMİ (hm ³)	NET SULAMA ALANI (ha)	ŞEBEKEYE ALINAN SU MİKTARLARI (hm ³)	KATILAN SU MİKTARI (hm ³)	KULLANIM AMACI
GÜVEN	Toprak Dolgu	2.002	150	0.000	*	Salma Sulama
KOZANSIKI	Kaya Dolgu	0.296	150	0.028	*	Salma Sulama
GÜLDERE	Yarı Geçirimli Dolgu	0.679	100	0.155	*	Borulu Sulama
KARABÜK	Toprak Dolgu	1.941	378	0.246	*	Salma Sulama
HACIDEDE	Kaya Dolgu	3.971	500	0.410	*	Salma Sulama
TAFLAN	Kaya Dolgu	2.090	202	0.640	*	Borulu Sulama
DEREKÖY	Yarı Geçirimli Dolgu	10.239	1040	0.205	*	Salma Sulama
ADATEPE 1	Homojen Toprak Dolgu	0.557	147	0.274	*	Borulu Sulama
ADATEPE 2	Homojen Toprak Dolgu	0.947	0	0.000	-	Salma Sulama
BAHÇEKONAK	Homojen Toprak Dolgu	0.794	192	0.000	*	Salma Sulama
KARGAKÖY	Homojen Toprak Dolgu	0.218	342	0.225	*	Borulu Sulama
LADİK	Kaya Dolgu	2.17	566	1.750	*	Borulu Sulama
VEZİRKÖPRÜ	Kaya Dolgu	47.8	12044	24.409	*	Borulu Sulama
DURUÇAY	Kil Çekirdekli Yarı geçirimli Dolgu	5.163	1800	1.850	*	Borulu Sulama
FINDIÇAK	Kil Çekirdekli Homojen Dolgu	3.192	797	0.600	*	Borulu Sulama
DERİNÖZ BARAJ	Kaya Dolgu	18.9	4179	8.200	*	Borulu Sulama
DERBENT BARAJI VE HES	Kil Çekirdekli kaya dolgu	45.8	21528	313.546	*	Salma Sulama

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Projelerin Durumu	İlçe	Su Kaynağı	YATIRIM DURUMU	İŞLETME DURUMU	Proje Debisi (m ³ /s)	Depolama Durumu	Açık ve/veya Kapalı Kanal	Tünel (m)	Boru (m)	Enerji	
										Kurulu Gücü (MWe)	Ortalama Yıllık Üretim (GWh)
İşletmede Olan HES'ler											
1 Altınkaya Barajı ve HES	Bafra	Kızılırmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	185	Var				702,55	1.632,00
2 Derbent Barajı ve HES	Bafra	Kızılırmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	185	Var				56,40	257,00
3 Hasan Uğurlu Barajı ve HES	Çarşamba	Yeşilirmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	210	Var				500,00	1.217,00
4 Suat Uğurlu Barajı ve HES	Çarşamba	Yeşilirmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	210	Var				69,00	350,00
5 Ladik Büyükkazoğlu HES	Ladik	Göz Deresi	DSİ YATIRIMI	ÖZEL SEKTÖR		Yok				0,40	1,50
6 Kumköy HES	Çarşamba	Yeşilirmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	210	Yok				17,50	97,71
7 Çarşamba HES	Çarşamba	Yeşilirmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	210	Yok	1.100			11,31	62,22
8 Generji HES	Terne	Karakuş Deresi	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	4	Yok		1.565		4,47	9,07
9 Kuyma HES	Vezirköprü	Kuyma-İstavroz	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	4	Yok		200	7865	9,73	27,8
10 Duru Regülatörü ve HES	Bafra	Kızılırmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	248	Yok	900			21,99	104,85
SAMSUN İLİ GENEL TOPLAM			10 Adet							1.393,35	3.759,15

(DSİ 7.Bölge Müdürlüğü Samsun İli Enerji Projeleri, 2025)

B.5.5. Rekreatyoneel Su Kullanımı

İlgili kurum/kuruluştan herhangi bir veri elde edilememiştir.

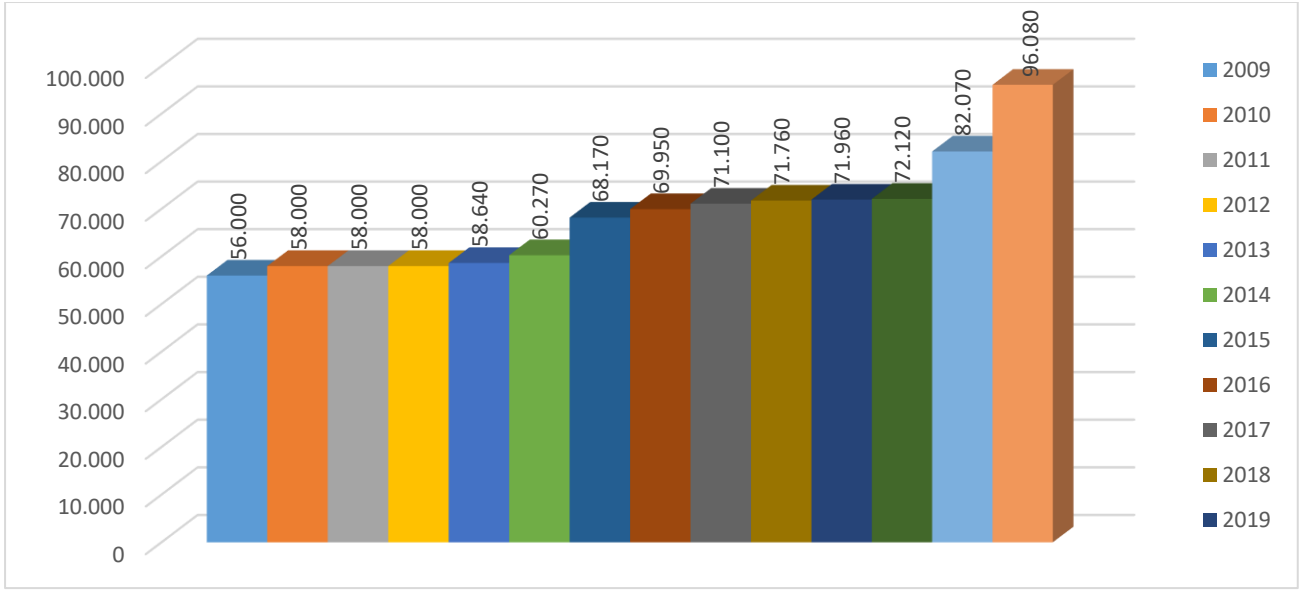
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Samsun merkez ilçelerinde oluşan evsel atıksular Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından işletilen Doğu ve Batı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi ve Derin Deniz Deşarjı arıtma tesislerinde arıtılarak denize deşarj edilmektedir. Diğer bütün ilçelerde arıtma tesisi mevcut olup oluşan atıksular arıtılarak doğrudan veya dolaylı olarak denize deşarj edilmektedir.

2023 nüfus verilerine göre, hizmet edilen nüfus açısından bir değerlendirme yapılacak olursa; SASKİ'ye ait verilere göre, kanalizasyona bağlı nüfus 2024 yılında 1.175.582 kişi, arıtma hizmeti alan nüfus 1.133.246 kişidir.

Bu bağlamda AAT ile hizmet verilen nüfusun toplam Belediye nüfusuna oranı ve kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun Belediye nüfusuna oranını gösteren grafikler aşağıdaki sunulmakta olup bu grafiklere göre hizmet edilen nüfusun yıllara cari olarak artış gösterdiği, ancak bütün il mülki sınırlarını göz önüne alındığında İl genelinin tamamını kapsamadığı görülmektedir.

Grafik 22– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı 2009-2019

(Kaynak: İller Bankası, 2025)

SASKİ Genel Müdürlüğü hizmet alanı içerisinde 27 adet Atıksu Arıtma Tesisi ve 5 adet Derin Deniz Deşarjı yer almaktadır.

2022 yılında kesin kabulleri yapılarak; işletilmesi SASKİ Genel Müdürlüğü sorumluluğuna geçen Arıtma Tesisleri şu şekildedir;

1. Kuşkayası Paket Atıksu Arıtma Tesisi
2. Kavak İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi
3. Ladik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi
4. Salıpazarı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi

4 merkez ilçeden (İlkadım, Canik, Tekkeköy ,Atakum) kaynaklanan evsel nitelikli atıksular Çevre İzin Belgesine sahip aşağıdaki tesislerde arıtılmaktadır;

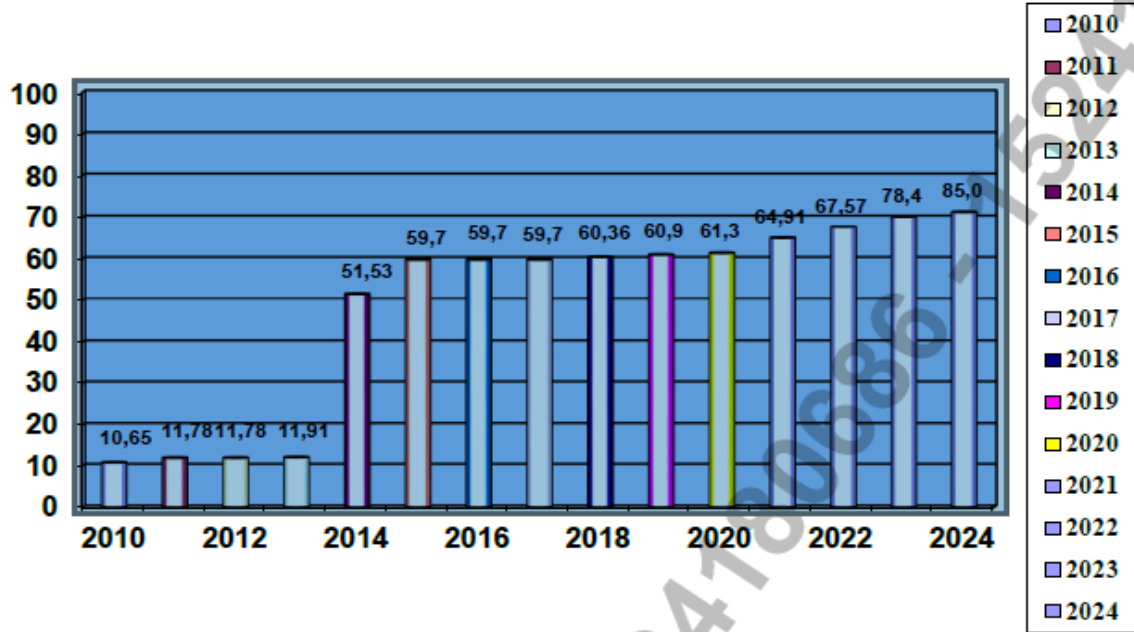
1. Samsun Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi + Derin Deniz Deşarjı
2. Batı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi + Derin Deniz Deşarjı

Bunun yanı sıra diğer ilçelerde mevcut olan ve SASKİ Genel Müdürlüğünce işletilen Atıksu Arıtma Tesisleri şu şekildedir:

1. Alaçam AAT
2. Ayvacık AAT
3. Asarcık Paket AAT,
4. Bafra AAT
5. Havza AAT
6. Ladik Hamamayağı AAT
7. Terme Merkez AAT + Derin Deniz Deşarjı
8. Terme Evcı AAT
9. Terme Sakarlı Paket AAT
10. Ondokuzmayıs İleri Biyolojik AAT + Derin Deniz Deşarjı

11. Yakakent İleri Biyolojik AAT + Derin Deniz Deşarjı
12. Vezirköprü Merkez, Tepeören, Kızılcaören, Narlısaray, Yörükçal ve Göl AAT
13. Çarşamba Dikbıyık Paket Atıksu Arıtma Tesisi,
14. Ağcagüney Paket Atıksu Arıtma Tesisi
15. Çakmak Barajı Su Alma Yapısı Paket AAT
16. Esençay Paket AAT, Kuşkayası Paket AAT
17. Kavak İleri Biyolojik AAT
18. Salıpazarı İleri Biyolojik AAT
19. Ladik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi

2022 yılında İl genelinde oluşan 75.860.810,00 m³ evsel nitelikli atıksu yörenin ve ülkenin özellikleri ile ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun şekilde arıtılarak alıcı ortama deşarj edilmiştir. Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı belirlenerek Grafik oluşturulmuştur.

Grafik 23-Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (SASKİ, 2025)

İlimizde 2017 yılı itibari ile arıtma çamurları kurutularak bertaraf edilmeye başlanmıştır. Enerji üretimi sonrasında oluşan atık ısılar, bantlı kurutucuya yönlendirilerek kurutma işlemi gerçekleştirilip, arıtma çamurlarının bertarafı sağlanmaktadır.

Bu tesisi ile enerji santralimizin verimliliği %65 e çıkmış ve Türkiye'de Katı atık sahalarında kurulu santraller arasında bir ilk olmuştur.

2024 yılında tesiste 3454,16 ton arıtma çamuru kabulü yapılmıştır.

Çizelge 22– 2024 Yılı İtibariyle Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu
(SASKİ, 2025)

FL-1

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SAMSUN SU VE KANALİZASYON İDARESİ (SASKİ) GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SAMSUN İLİNDE 2024 YILI KENTSEL ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN DURUMU																
YERLEŞİM YERİ ADI			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deşarj Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (m³/gün)	SAİS Durumu (Var/Yok)	Arıtılan/Deşarj Edilen Atıksu Miktarları(m³/gün)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/yl)	
			AAT ADI	Var	İnşaat plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İL MERKEZİ	MERKEZ	Atıksu İlkadım Canık Tekkeköy	Doğu İleri Biyolojik AAT ve DDD	X					X	105.000	Var	164.724	X: 41°16'1,04" Y: 36°26'12,66"	VAR	96,01%	875,22
	ATAKI M	Altınkum Çatalçam Taflan	Batı İleri Biyolojik AAT ve DDD	X					X	11.830	Var	11.026	X: 41°24'51,8" Y: 36°12'04,9"	VAR	88,38%	323,00
SAMSUN İLİLCİLERİ	ALAÇAM		Alaçam Biyolojik AAT	X				X		1.950	Yok	1.438	X: 41°37'43,36" Y: 35°40'1,420"	YOK	84,20%	4,50
	ASARCIK		Asarcık Paket AAT	X				X		600	Yok	484	X:41°01'39,90" Y:36°13'57,90"	YOK	90,68%	0,44
	AYVACIK		Ayvıcık Biyolojik AAT	X				X		500	Yok	492	X:41°0'37,98" Y:36°37'40,92"	YOK	53,29%	3,80
	BAFRA		Bafra Biyolojik AAT	X				X		35.000	Var	17.147	X:41°35'0,30" Y:35°53'35,13"	YOK	90,01%	1.052,65
	ÇARŞAMBA	MERKEZ	Çarşamba Merkez AAT	X				X	X	15.500	Yok	11.438	X:41°13'06,84" Y:36°42'39,39"	YOK	62,00%	1.002,28
		MERKEZ	Şeyhüven PAAT	X				X		400	Yok	266	X: 41°9'24,67" Y: 36°39'17,06"	YOK	52,40%	0,56
		DİKBİYİK	Dikbiyık Paket AAT	X				X		600	Yok	389	X: 41°13'0,33" Y: 36°36'33,63"	YOK	75,20%	0,76
	HAVZA		Havza Biyolojik AAT	X				X		3.555	Yok	3.466	X: 40°56'51,64" Y: 35°39'21,52"	YOK	95,99%	10,50
	KAVAK		Kavak İBAAT	X					X	6.000	Var	2.708	X: 41°03'55" Y: 36°02'06"E	YOK	85,90%	14,00
	LADIK	MERKEZ	Ladık İBAAT	X					X	6.500	Var	3.575	X: 40°55'25" Y: 35°55'15"	YOK	74,80%	12,80
		HAMAMAYAĞI	Hamamayağı Paket AAT	X				X		100	Yok	77	X: 40°58'37,98" Y: 35°47'13,48"	YOK	93,74%	0,23
	SALIPAZARI		Salıpazarı İBAAT	X					X	6.000	Var	1.760	X: 41°05'33" Y: 36°49'12"	YOK	75,92%	62,14
	TERME	MERKEZ	Terme Merkez AAT	X				X		8.878	Var	8.826	X: 41°13'8,55" Y: 37°1'17,86"	VAR	84,52%	-
		EVCI	Terme Evcı AAT	X				X		8.878	Yok	1.008	X:41°10'7,19" Y:37°2'25,09"	YOK	72,84%	2,70
		SAKARLI	Terme Sakarlı Paket AAT	X				X		600	Yok	503	X:48°8'24,34" Y:37°4'20,89"	YOK	60,15%	0,61
	VEZİRKÖPRÜ		Vezirköprü Biyolojik AAT	X				X		6.187	Yok	2.251	X: 41°9'38,72" Y: 35°28'52,13"	YOK	74,79%	17,64
	YAKAKENT		Yakakent İleri Biyolojik AAT ve DDD	X					X	1.500	Yok	1.304	X: 41°38'3,40" Y: 35°33'33,13"	VAR	59,43%	10,81
ONDOKUZMAYIS	SASKİ-BAT İBAAT		X					X	2.500	Yok	900	X: 41°31'03,55" Y: 36°37'02,13"	YOK	38,6%	-	
	Kuşkayaı Paket AAT		X				X		60	Yok	51	X: 41°24'09,98" Y: 35°59'47,37"	YOK	89,68%	0,29	
	19 Mayıs Biyolojik AAT ve DDD		X			X		X	3.450	Yok	3.835	X:41°31'3,36" Y:36°7'3,34"	VAR	72,15%	58,64	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge 23– 2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin(AAT) durumu (ÇŞİDİM, 2025)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı		Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
SAMSUN MERKEZ ORGANİZE SANAYİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ		Çevre İzni Bulunmaktadır .	4.000 m3/gün projelendirildi fakat mevcut kapasitesi 2.000 m3/gün	yok	Fiziksel, Kimyasal ve Biyolojik Arıtma	67 ton/yıl (2019 yılı için)	DSİ Deşarj Kanalı olan Hıdırellez Kanalına deşarj edilmektedir.
SAMSUN - BAFRA KARMA VE MEDİKAL İHTİSAS		Bafra AAT ne bağlı		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yoktur.
SAMSUN - KAVAK		Belediye Kanalına Bağlantı (Belediyenin AAT'si var)		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yoktur
SAMSUN - GIDA İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		Doğu İleri AAT ne bağlı		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yok, ancak yapılması planlanmaktadır

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge 24– 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı (Atıksu Bilgi Sistemi, 2024 / Samsun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT'si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisi	294	116
Turizm Tesisi veya Site Yönetimi	156	Yok
Diğer	38	8

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetim

İlimizin Merkez ve Çarşamba İlçelerinde bulunan Katı Atık Düzenli Depolama Tesislerine İlimiz merkez ilçelerinden, Çarşamba İlçemizden ve İlimizde bulunan diğer aktarma istasyonlarından getirilen katı atıkların depolama işlemleri yapılmaktadır. Ayrıca katı atık sahalarında ve aktarma istasyonlarında oluşan sızıntı suları, sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanarak vidanjörler vasıtasıyla İlimizde bulunan SASKİ Genel Müdürlüğüne ait Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisine taşınma işlemi gerçekleştirilmektedir.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su(tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

Çizelge 25– 2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu (ÇŞİDİM, 2025)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
82.747.579	1.550.279	468	0	1.128.030	159.250	0	0	85.585.607

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir.

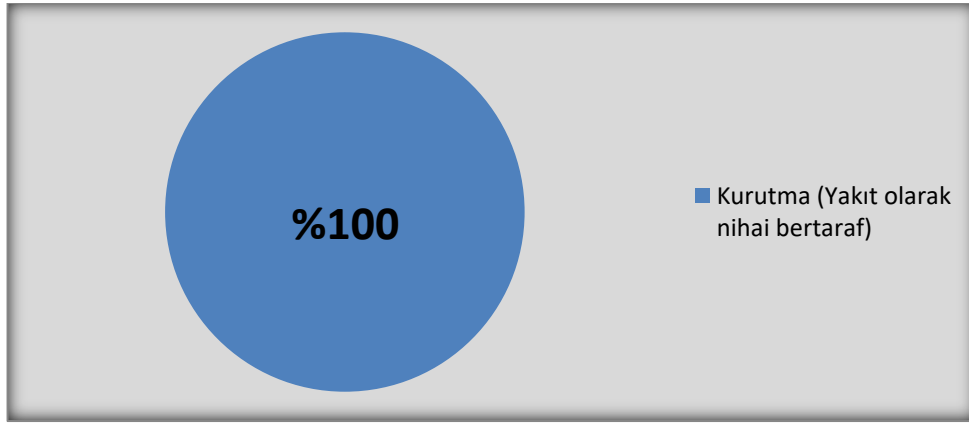
Çizelge 26- 2024 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler (Kirilenmiş Saha Bilgi Sistemi, 2025)

Şüpheli Saha Sayısı		Takip Gerektiren Saha Sayısı		Kirilenmiş Saha Sayısı	
654		0		0	
1. Sıra No	2. Tespit Edilmiş Kirilenmiş Sahanın Yeri(İlçe/M evki)	3. Kirilenmenin Oluş Şekli	4. Sürecin Bulunduğu Aşama*	5. Temizleme Kararı Alınan Sahadaki Hedef Kirletici Gösterge Parametreleri	6.Uygulanan/Uygulanacak Olan Temizleme Yöntemi
0					

*Saha Örneklem ve Analiz Planı, Birinci Aşama Değerlendirme, İkinci Aşama Değerlendirme, Temizleme, İzleme

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımıyla ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. İdare tarafından işletilen ve işletirilen Samsun Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis (SDİBAAT) ve Samsun İli sınırları içerisindeki diğer (Alaçam. Ayvacık. Bafra. Havza ve Terme-Evci vb.) Evsel Atıksu Arıtma Tesislerinin arıtma işlemi sonucu olan biyolojik arıtma çamurlarının yürürlükteki çevre mevzuatına uygun olarak Kurutma, Yakma veya Kurutma-Yakma yöntemlerinden biriyle nihai olarak bertaraf edilmesi için Atıksu Arıtma Dairesi Başkanlığımızca 29/09/2016 tarihinde ihaleye çıkılmış olup 03/11/2016 tarihinde Yüklenici Evsel Nitelikli Arıtma Çamurlarının Çevre Mevzuatına Göre Bertaraf Edilmesi Hizmet İş i için sözleşme imzalanmıştır. Bu iş kapsamında; Arıtma Tesislerinden çıkan %17-25 katı madde oranına sahip arıtma çamurları, yüklenicinin Enerji Üretim Tesisinden çıkan atık ısıyla kurulan prosese maruz bırakılması ile kurutulmakta sonrasında ise çimento fabrikalarında yakıt olarak nihai olarak bertarafı gerçekleştirilmektedir. 2024 yılında tesiste 3.454,16 ton arıtma çamuru kabulü yapılmıştır.

Grafik 24- 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (SASKİ, 2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Çalışma bulunmamaktadır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 27– 2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besinmaddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	38.838	361.613
Fosfor	10.499	
Potas	2.717	
TOPLAM	52.054	

Çizelge 28- 2024 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeler (Tarımsal İlaçlar vb) (Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2025)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (kg)	Miktarı (lt)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Bitkisel Üretimde Kalite ve Kantiteyi Arttırmak	110.750	135.500	Samsun İli 2024 Yılı Üretim Alanı Meyve = 128.166 ha Sebze = 11.667 ha Tahıl = 221.780 ha
Herbisitler		85.700	358.700	
Fungisitler		58.230	65.000	
Rodentisitler		22.350	-	
Nematositler		6.200	12.500	
Akarisitler		10.500	13.450	
Kışlık ve Yazlık Yağlar				
Diğer		52.500	25.400	
TOPLAM		346.230	610.550	361.613

Çizelge 29- 2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

(*Veri alınamamıştır.)

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Tarladan sofraya güvenilir gıda misyonu doğrultusunda kontrollü pestisit kullanımı ile kalıntısız yaş sebze ve meyve üretimini hedefleyen Entegre Mücadele yöntemidir. İlimizde Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan (İyi Tarım Uygulamaları, Organik Tarım, Entegre Mücadele, Entegre Ürün Yönetimi) alanın toplam üretim alanına oranı %19,97'dir.

İlimizde 1801 üretici 62.028 dekar alanda **organik tarım** prensipleri ile üretim yapmaktadır. Bireysel ve üretici gruplarında yaklaşık 2623 da alanda, 97 üretici **İyi Tarım Uygulamaları** prensipleri ile üretim yapmaktadır.

Bitki Sağlığı çalışmalarının **Entegre Mücadele prensipleri** doğrultusunda yapılması ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmekte olup, 2021 yılında 7 üründe 465 üretici ile 22578 dekar alanda gerçekleştirilmiş iken 2022 yılı için 5 üründe 543 üretici ile 26911 dekar alanda entegre mücadele uygulaması yapılmıştır.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele ile Akdeniz meyve sineği, domates güvesi, sinekler, tripse karşı feromon ve yapışkan tuzaklarla uygulama yapılmaktadır. 2022 yılı uygulama alanı 621,6 (Dekar) olup başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı 467'dir. Analiz sonuçları uygun çıkmayan 19 üreticiye hasat geciktirme işlemi yapılmış, 21 üreticiye idari para cezası uygulanmıştır.

Üretici kayıt defteri uygulamaları ile kullanılan bitki koruma ürünleri üreticiler tarafından reçeteli olarak kullanılmaktadır. 33 üründe reçete kullanımı zorunluluğu bulunmaktadır. 2022 yılı sonunda toplam 5686 üreticiye üretici kayıt defteri dağıtılmıştır. İlimizde bulunan 286 adet **Bitki Koruma Ürünleri- Zirai Mücadele Alet Makine Bayisi** 898 defa denetlenmiştir.

Tahmin ve erken uyarı sistemleri meyve yetiştirilen alanlarda doğru zamanda yapılan BKÜ uygulamaları ile başarı bir zirai mücadele hedeflenmektedir. İlimizde bulunan 7 adet tahmin ve erken uyarı sisteminin uygulama alanı 43 dekar olup, hitap ettiği alan 5218 dekar'dır. Elma-Elma İç Kurdu, Karaleke, Şeftali-Doğu Meyve Güvesi, Bağ-Bağ Mildiyösü gibi hastalık ve zararlılarda etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Kaynaklar

- Samsun Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

İlimizde Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesis ve Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesis olmak üzere 2 adet düzenli depolama tesisi yer almaktadır. Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimize İlkadım, Atakum, Canik ilçelerinden ve Büyükşehir Belediyemizce işletilmekte olan Vezirköprü, Havza(Havza-Ladik), Kavak(Kavak-Asarcık) ve Bafra(Alaçam-Yakakent-Ondokuzmayıs-Bafra) İlçelerinde yer alan Katı Atık Aktarma İstasyonlarından transfer edilen belediye atıkları bertaraf edilmektedir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde; Mekanik Ayırma Tesis, 8,4 mW kurulu güce sahip Biyokütle Kaynaklı Enerji Üretim Tesis, Biyometanizasyon Ünitesi, 4,8mW kurulu güce sahip Kuzey Biyogaz Tesis Kuru Fermantasyon Ünitesi, Atık Isı Kaynaklı Sera Alanı ve Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesis bulunmaktadır. 2024 yılı içerisinde 308.533,20 Ton/Yıl atık Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde bertaraf edilmiştir.

Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde Çarşamba, Terme, Tekkeköy, Salıpazarı ve Ayvacık ilçelerinde toplanan belediye atıkları bertaraf edilmektedir. Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde 1 adet Depo Gazı Enerji Üretim Tesis bulunmaktadır. 2024 yılı içerisinde 95.326,86 Ton/Yıl atık Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde bertaraf edilmiştir.

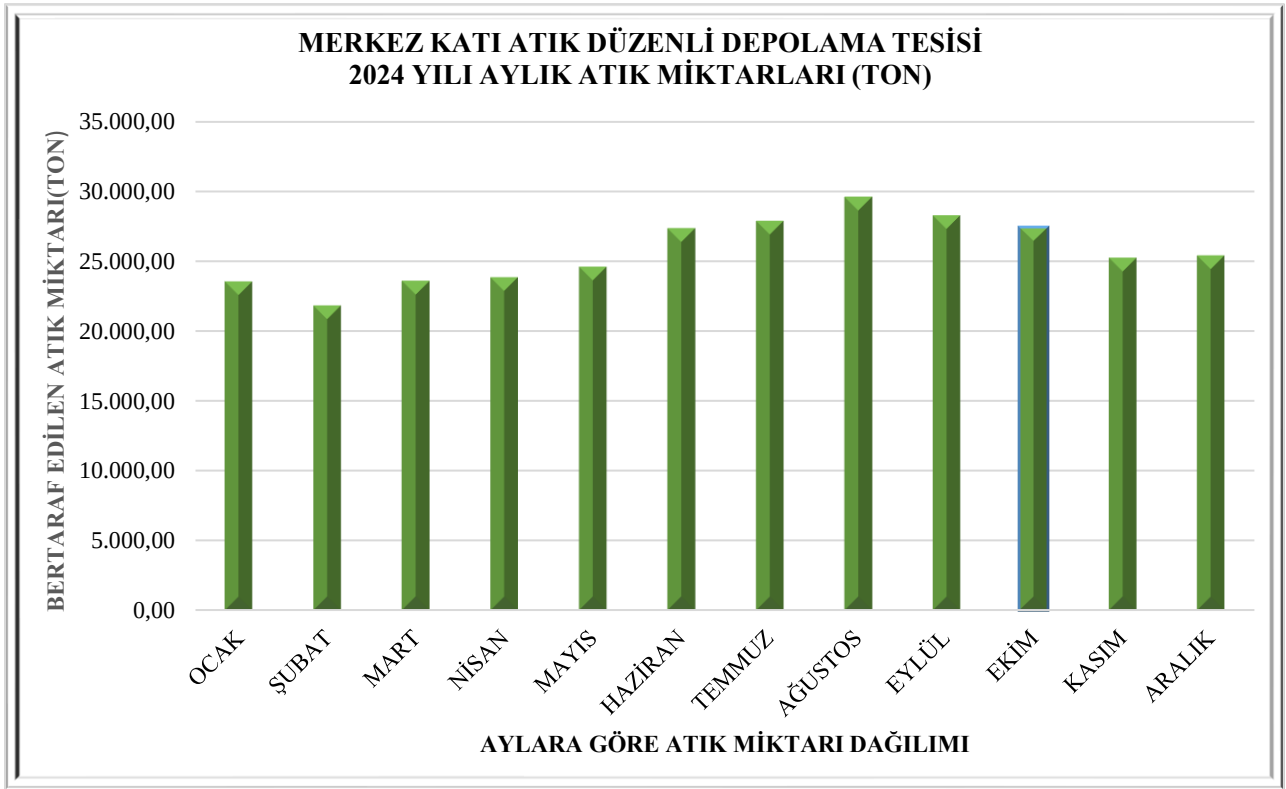
Ayrıca katı atık sahalarında ve aktarma istasyonlarında oluşan sızıntı suları, sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanarak vidanjörler vasıtasıyla İlimizde bulunan SASKİ Genel Müdürlüğüne ait Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisine taşınmaktadır. 2024 yılı içerisinde 156.086,19 Ton/Yıl sızıntı suyu arıtma tesisine taşınmıştır.

Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Düzenli Depolama Tesislerine ait genel veriler aşağıdaki gibidir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesis Genel Verileri;

Atık üretimi (yıllara göre)	2008- 102.112,64 ton/7ay (Hizmete giriş tarihi olan 15 Mayıs 2008 itibariyle)
	2009- 182.458,73 ton/yıl
	2010- 159.481,26 ton/yıl
	2011- 184.216,68 ton/yıl
	2012- 194.952,22 ton/yıl
	2013- 199.655,62 ton/yıl
	2014- 198.702,58 ton/yıl
	2015- 234.474,22 ton/yıl
	2016- 269.327,54 ton/yıl
	2017- 274.643,47 ton/yıl
	2018- 300.204,41 ton/yıl
	2019- 300.698,79 ton/yıl
	2020- 326.531,64 ton/yıl
	2021- 331.311,84 ton/yıl
	2022- 280.854,62 ton/yıl
	2023- 291.041,85 ton/yıl
	2024- 308.533,20 ton/yıl
Günlük yaklaşık çöp miktarı (evsel atık, evsel nitelikli atık, Sterilize edilmiş tıbbi atık...)	845,30 ton/gün
Ortalama evsel atık miktarı	837,85 ton/gün

Bugüne kadar depolanan genel atık miktarı (15.05.2008 itibariyle)	4.130.800,56 ton Tıbbi: 28.914,38 ton Ücretli: 25.433,62ton Evsel: 4.076.452,56 ton
İlçelerde dağılımı	İlkadım İlçesi (% 32,73) Canik İlçesi (% 8,91) Atakum İlçesi (% 25,59) Bafra Transfer (%17,78) Kavak Transfer (% 2,65) Havza Transfer (% 4,94) Vezirköprü Transfer (% 6,14) Tekkeköy İlçesi (% 0,19) Diğer (%1,07)

Grafik 25-2024 Yılı Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Aylara Göre Bertaraf Edilen Atık Miktarı

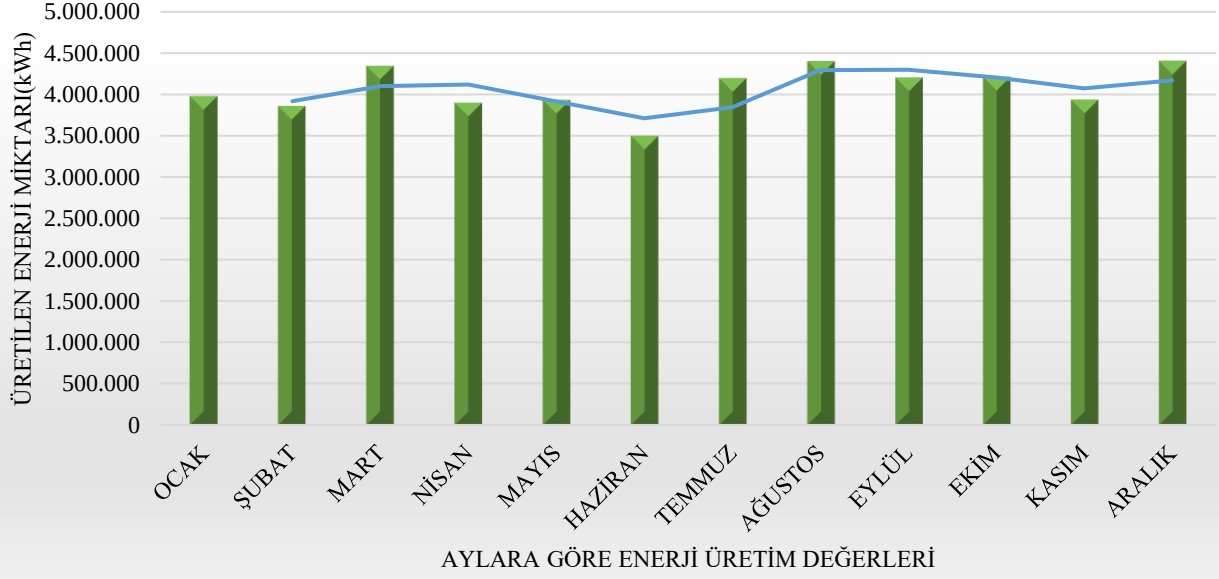
(Samsun Büyükşehir Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı, 2025)

Katı Atık Düzenli Depolama Alanından Çıkan Metan Gazının Kullanılarak Enerji Elde Edilmesi İşi için planlanan çalışmalara 17.09.2010 tarihinde başlanmıştır.

2024 yılında 48.439.580 kWh elektrik üretimi gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar sayesinde 995.084 Ton CO₂ doğaya salınması engellenmiştir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimize ait 2024 yılı enerji üretimi verileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

**2024 YILI MERKEZ KATI ATIK DÜZENLİ DEPOLAMA TESİSİ
ENERJİ ÜRETİM VERİLERİ (kWh)**

MERKEZ KATI ATIK DÜZENLİ DEPOLAMA SAHASI 2024 YILI ENERJİ ÜRETİM VERİLERİ

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
YEDAŞ SAYAÇ OKUMA (kWh)	3.978.601	3.858.525	4.341.928	3.897.458	3.928.876	3.495.051	4.192.832	4.398.182	4.200.181	4.210.857	3.934.565	4.402.967
ÇALIŞMA SÜRESİ (Saat)	4.258	4.243	4.557	3.984	4.082	3.707	4.439	5.679	4.414	4.485	4.299	4.810
ÇALIŞILAMAYAN ZAMAN (Saat)	83	45	49	36	88	115	96	63	110	263	253	50
FLARE YAKMA (M3)	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MOTOR YAKMA (M3)	1.947.184	1.855.014	2.233.610	2.078.971	2.118.610	1.879.994	2.189.364	2.245.818	2.157.165	2.206.890	2.067.000	2.305.840
ORT. TOPLANAN GAZ MİKTARI (Nm3/h)	2.356	2.664	2.791	2.878	2.561	2.471	2.769	2.942	2.920	2.719	2.685	2.917
ORT. CH4 ORANI (%)	108	107	106	103	101	108	108	112	110	109	108	109
ORT. O2 ORANI (%)	2	2	3	4	3	2	2	1	1	2	3	3
ORT. CO2 ORANI (%)	74	74	75	74	69	76	86	87	86	87	87	82
ORT. H2S ORANI (PPM)	820	622	712	916	867	983	1.077	1.304	1.120	1.076	843	842

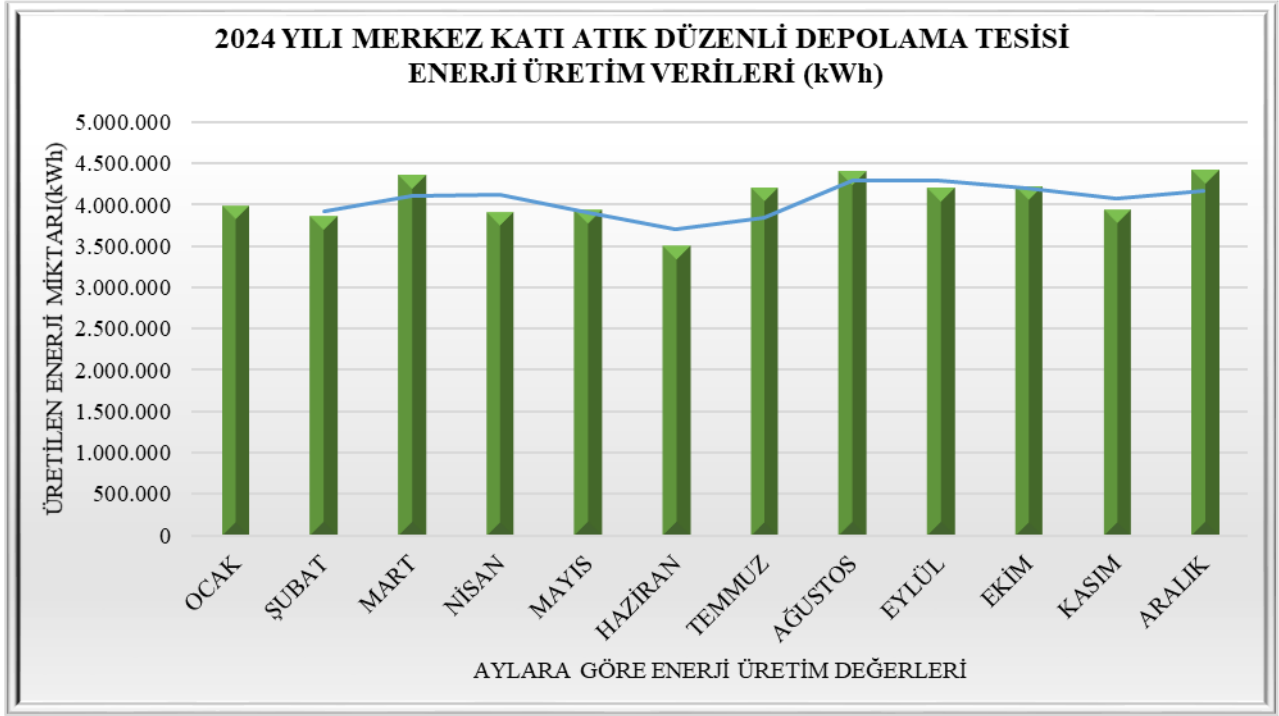
Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Depolanan Atık Miktarı

Atık üretimi	2010- 13.500,00 ton/6ay (Hizmete giriş tarihi olan Haziran 2010 itibariyle) 2011- 27.375,00 ton/yıl 2012- 27.375,00 ton/yıl 2013- 29.200,00 ton/yıl 2014- 40.012,00 ton/yıl 2015- 40.117,00 ton/yıl 2016- 52.224,00 ton/yıl 2017- 72.719,25 ton/yıl 2018- 70.494,73 ton/yıl 2019- 51.710,35 ton/yıl 2020- 42.748,16 ton/yıl 2021- 41.687,45 ton/yıl 2022- 63.888,92 ton/yıl 2023- 84.315,64 ton/yıl 2024- 308.533,20 ton/yıl
Günlük yaklaşık çöp miktarı (evsel atık, evsel nitelikli atık, sterilize edilmiş tıbbi atık)	845,30 ton/gün
Ortalama evsel atık miktarı	837,85 ton/gün
Bugüne kadar depolanan genel atık miktarı (15.05.2008 itibariyle)	4.130.800,56 ton Tıbbi: 28.914,38 ton Ücretli: 25.433,62ton Evsel: 4.076.452,56 ton
Atığın ilçelerde dağılımı	İlkadım İlçesi (% 32,73) Canik İlçesi (% 8,91) Atakum İlçesi (% 25,59) Bafra Transfer (%17,78) Kavak Transfer (% 2,65) Havza Transfer (% 4,94)

Katı Atık Düzenli Depolama Alanından Çıkan Metan Gazının Kullanılarak Enerji Elde Edilmesi İşi için planlanan çalışmalara 17.09.2010 tarihinde başlanmıştır.

2024 yılında 48.439.580 kWh elektrik üretimi gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar sayesinde 995.084 Ton CO₂ doğaya salınması engellenmiştir.

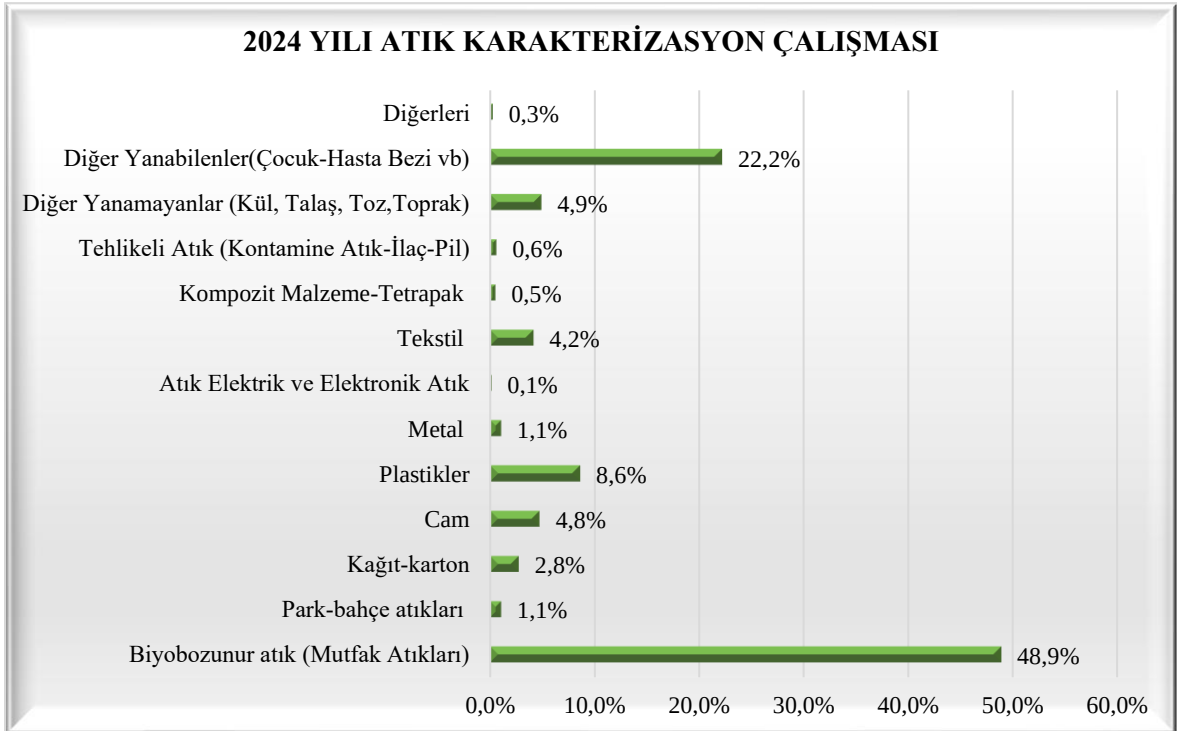
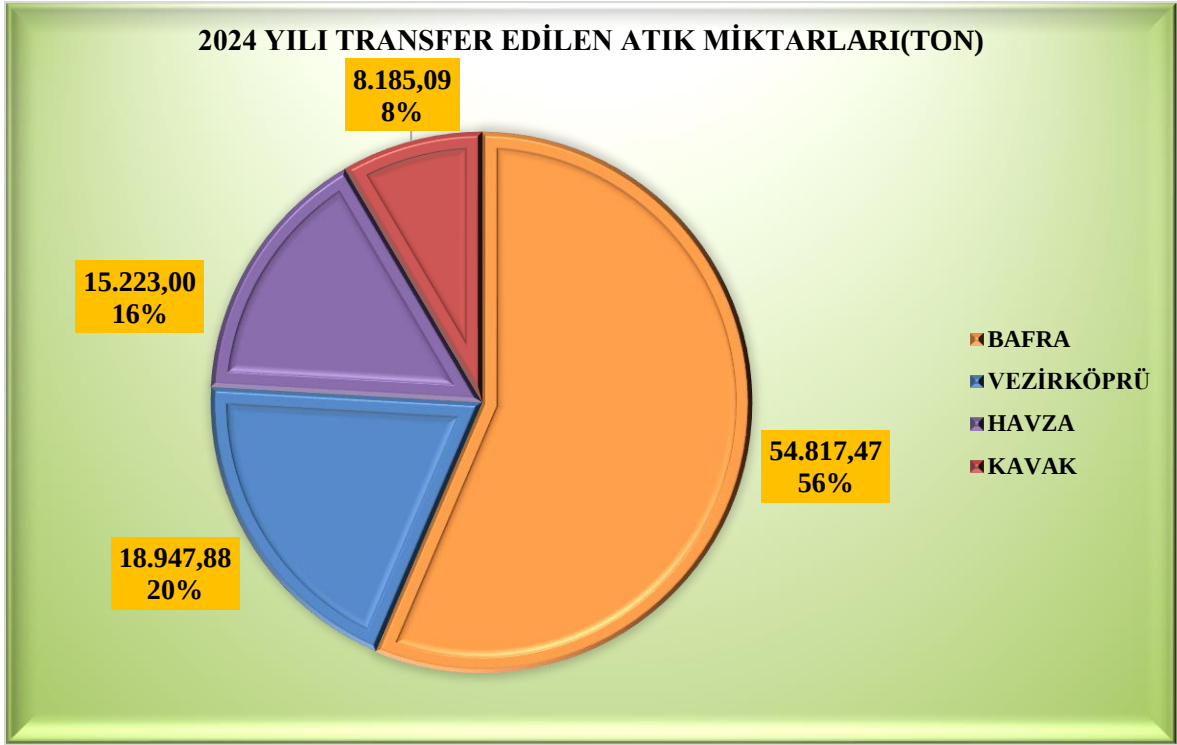
Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimize ait 2024 yılı enerji üretimi verileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

6360 sayılı yasa gereği 4 merkez ilçeden oluşan Samsun ili toplamda 17 ilçeye ulaşmıştır. Bu yasa ile birlikte Bafra, Kavak, Havza ve Vezirköprü ilçelerinde Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından transfer istasyonları kurulmuştur.

- Bafra Katı Atık Aktarma İstasyonu 01.06.2015 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Bafra, Yakakent, Alaçam, Ondokuzmayıs ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreylerler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Kavak Katı Atık Aktarma İstasyonu 01.06.2015 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Kavak, Asarcık ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreylerler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Havza Katı Atık Aktarma İstasyonu 06.07.2017 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Havza ve Ladik ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreylerler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Vezirköprü Katı Atık Aktarma İstasyonu 06.07.2017 tarihinde işletmeye alınmıştır. Vezirköprü ilçesinde oluşan katı atıklar semitreylerler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.

2024 yılı içerisinde aktarma istasyonlarımızda toplanan 97.173,44 Ton katı atık Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında bertaraf edilmiştir.

Grafik 26-2024 yılı itibariyle katı atık karakterizasyonu
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2025)

Çizelge 29-2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri

(Tüm İlçe Belediyeleri ile SBB İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı, 2025)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus*		Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağında ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
			Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
ATAKUM			253.437	253.437	226,56	205,6	7,56	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
CANİK			100.591	100.591	77,3	74,19	4,77	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
TEKKEKÖY			71.720	71.720	66,79	63,23	1,29	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
İLKADIM			325.775	325.775	283,03	270	14,11	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
TERME			71.720	71.720	52,97	42,16	2,47	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
ÇARŞAMBA			141.850	141.850	113,38	99,77	1,85	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
AYVACIK			19.556	19.556	5,09	4,51	0,29	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
SALIPAZARI			20.046	20.046	7,77	6,25	0,25	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
BAFRA			143.600	143.600	109,49	92,73	10,95	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
ALAÇAM			24.686	24.686	14,93	12,64	2,65	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
YAKAKENT			8.945	8.945	8,3	7,02	2,13	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
19.MAYIS			28.318	28.318	35,92	28,1	1,04	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
ASARCIK			16.128	16.128	4,71	4,26	0,15	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
HAVZA			38.493	38.493	30,85	24,17	1,30	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
KAVAK			25.469	25.469	18,83	17,06	1,08	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
VEZİRKÖPRÜ			88.564	88.564	55,16	48,67	0,55	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
LADİK			16.309	16.309	15,89	12,45	0,49	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
İl Geneli			1.395.207	1.395.207	1.126,97	1.012,81	52,92		VAR		YOK	VAR	YOK

Aşağıda yer çizelgede yazlık dönem (Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül) 183 gün, kışlık dönem (Ekim, Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart,) 182 gün alınarak günlük toplanan atık miktarı belirlenmiştir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Çizelge 30–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(Samsun Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m3 /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m3 /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sahası Sayısı
MERKEZ İLÇELER	310.208	2.522.339	1	1	1
TAŞRA İLÇELER	86.197	803.506	0	0	5
İL GENELİ (TOPLAM)	396.405	3.325.845	1	1	6

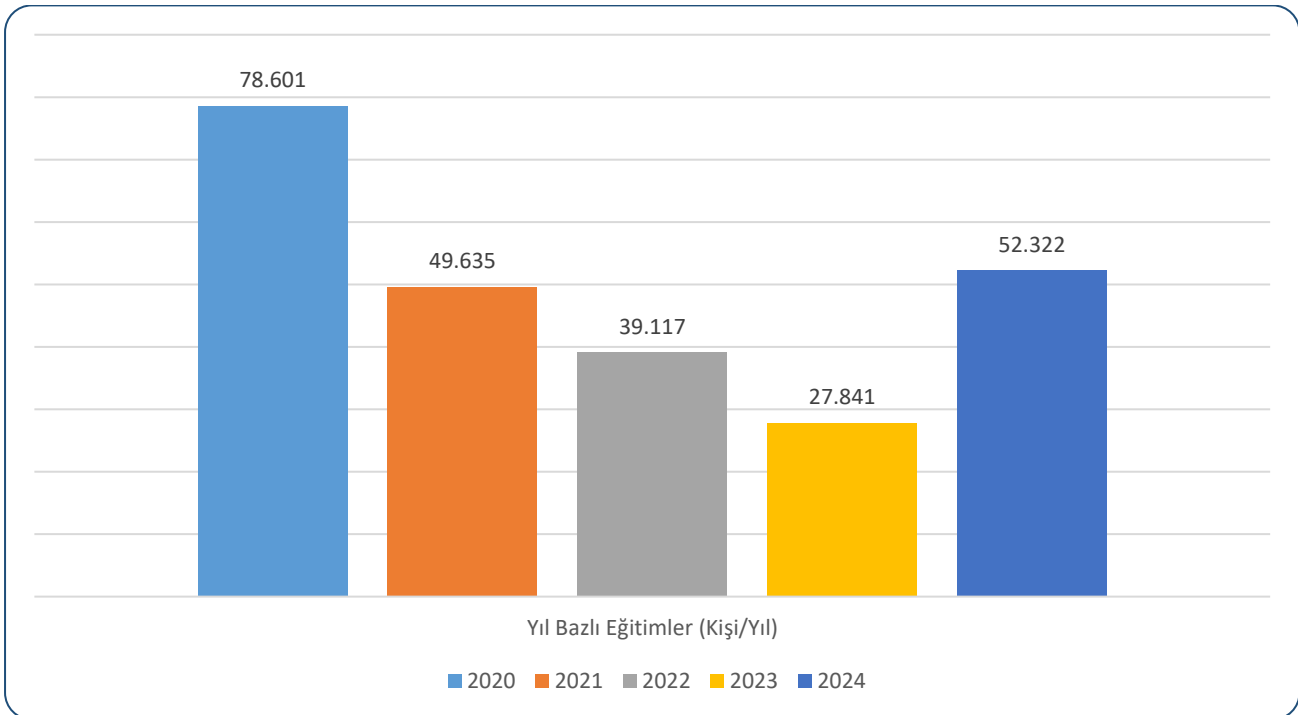
C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Sıfır Atık Yönetmeliği ile Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında hedef kitlelere yönelik eğitimler, ilde yer alan atık getirme merkezleri ve mobil atık getirme merkezlerine ilişkin bilgiler, sıfır atık sistemini uygulayan ve temel seviye sıfır atık belgesini alan belediyeler ile bina ve yerleşkelerin sayıları aşağıda yer almaktadır.

C.3.1. Eğitimler

İlimizde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve diğer kurum-kuruluşlar tarafından hedef kitlelere yönelik sıfır atık konusunda farkındalık oluşturmak adına eğitimler düzenlenmektedir.

İl Müdürlüğü ve kurumlar tarafından 2024 yılı içerisinde 52.322 kişiye sıfır atık konusunda bilgilendirme yapılmıştır. İlimizde hedef kitlelere düzenlenen eğitimlere ilişkin bilgiler aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 27– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişisayısı (Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

İlimizde geri kazanılabilir atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan kaynağında ayrı toplanmasının sağlanması, geri kazanım ve/veya bertarafa gönderilmek üzere bırakılması amacıyla İlkadım Belediyesi, Vezirköprü Belediyesi, Terme Belediyesi, Canik Belediyesi, Bafra Belediyesi, Yakakent Belediyesi, Lâdik Belediyesi, Tekkeköy Belediyesi, Çarşamba Belediyesi ve Atakum Belediyesi tarafından Atık Getirme Merkezi kurulmuştur. Diğer ilçe belediyeleri tarafından Atık Getirme Merkezi bulunan ilçe belediyeleri ile protokol yapmıştır. İlçe belediyeleri tarafından vatandaşın atıklarını getirip bırakabileceği 7 bölmeli Mobil Atık Getirme Merkezleri ilçe merkezlerinde belirli alanlara yerleştirilmiştir.

Çizelge 31– 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(ÇŞİDİM, 2025)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	İlkadım Belediyesi	1	1000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Vezirköprü Belediyesi	1	1627	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Canik Belediyesi	1	4000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Terme Belediyesi	1	1000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Bafra Belediyesi	1	1200	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik

				Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Yakakent Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Tekkeköy Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Ladik Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Mobil Atık Getirme Merkezi	İlkadım Belediyesi	3 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Vezirköprü Belediyesi	3 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar

				Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Canik Belediyesi	12 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Terme Belediyesi	4 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	19 Mayıs Belediyesi	5 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Havza Belediyesi	2 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Alaçam Belediyesi	3 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Bafra Belediyesi	10 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Yakakent Belediyesi	5 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar

				Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Tekkeköy Belediyesi	8 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Atakum Belediyesi	10 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Salıpazarı Belediyesi	2 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ladik Belediyesi	3 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Çarşamba Belediyesi	4 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kavak Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ayvacı Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar

Mobil Atık Getirme Merkezi	Asarcık Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	7 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Piazza AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Lovelet AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Bulvar AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Citymall AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar

C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

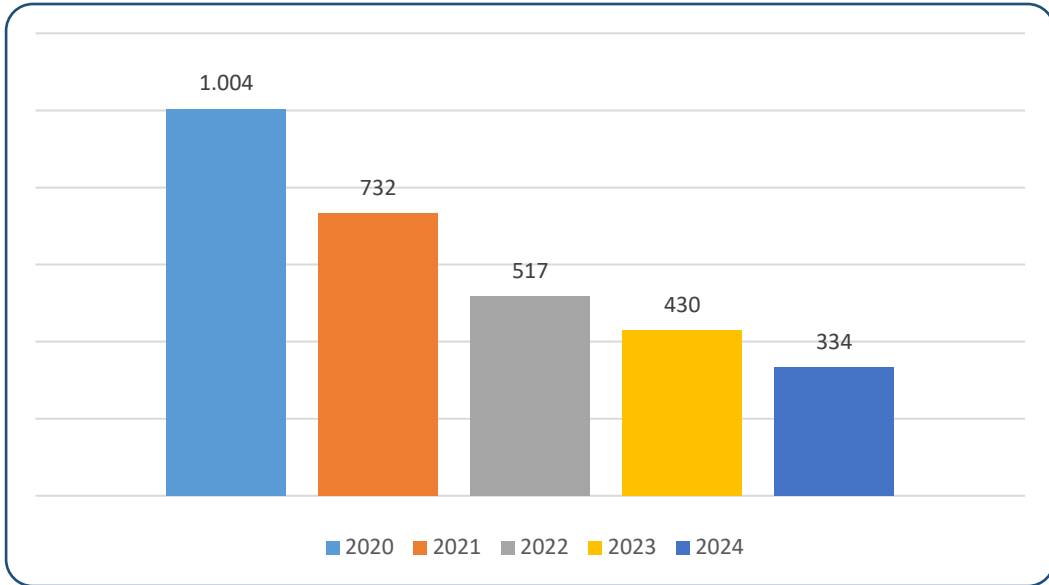
Çizelge 32– 2023 yılı itibariyle sıfır atık sistemini kuran ve belediye geneli temel seviye sıfır atık belgesini alan belediye sayısı

(ÇŞİDİM, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Yıl	İlçe Geneli Belge Alan Belediye Sayısı
2021-2024	7

Çizelge 33-2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	4
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	183
Alışveriş Merkezi	6
Belediye	17
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	23
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	171
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	166
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	768
Havalimanı	1
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	1
Kafeterya ve Restoranlar	15
Kamu Kurum ve Kuruluşu	510
Kargo şirketleri	32
Konaklama İşletmeleri	53
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	15
Liman	2
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	5
Organize Sanayi Bölgesi	6
Sağlık Kuruluşu	124
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	1
Tren ve Otobüs Terminali	3
Zincir Marketler	865
Toplam Sayı	2972

Grafik 28-Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

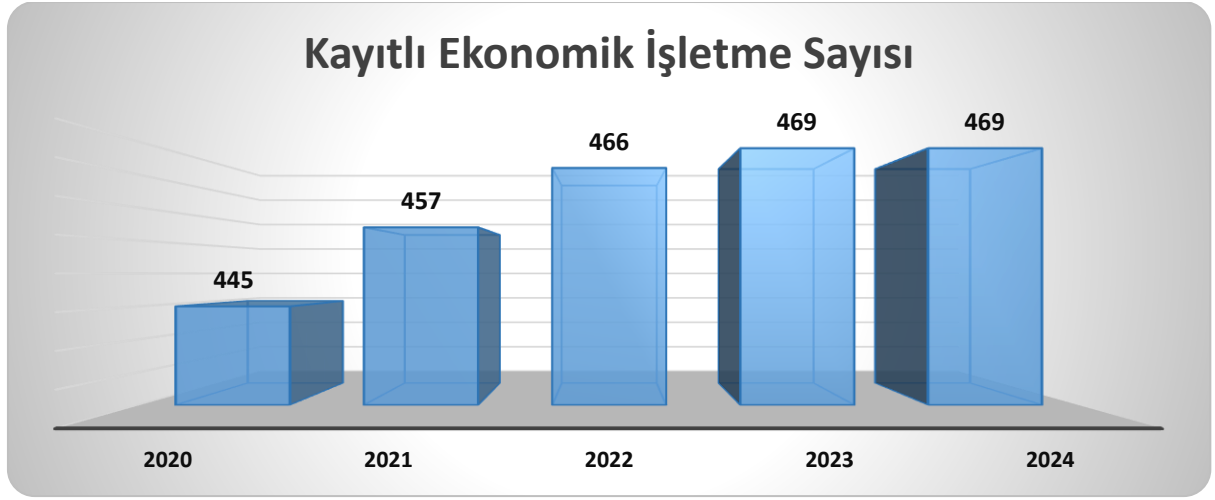
C.4. Ambalaj Atıkları

Çizelge 34- 2020 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı (kg)
Plastik	2,204,833
Metal	132,393
Kompozit	0,665
Kağıt Karton	4,921,480
Cam	29,036
Ahşap	678,102
Karışık	15,804,978
Toplam	23,771,487

Çizelge 35- 2021 yılı Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	406
Ambalaj Üreticisi Sayısı	35
Tedarikçi Sayısı	30

Grafik 29– Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(ÇŞİDİM, 2025)

Çizelge 36- 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
	3	2	-

Çizelge 37- 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2025)

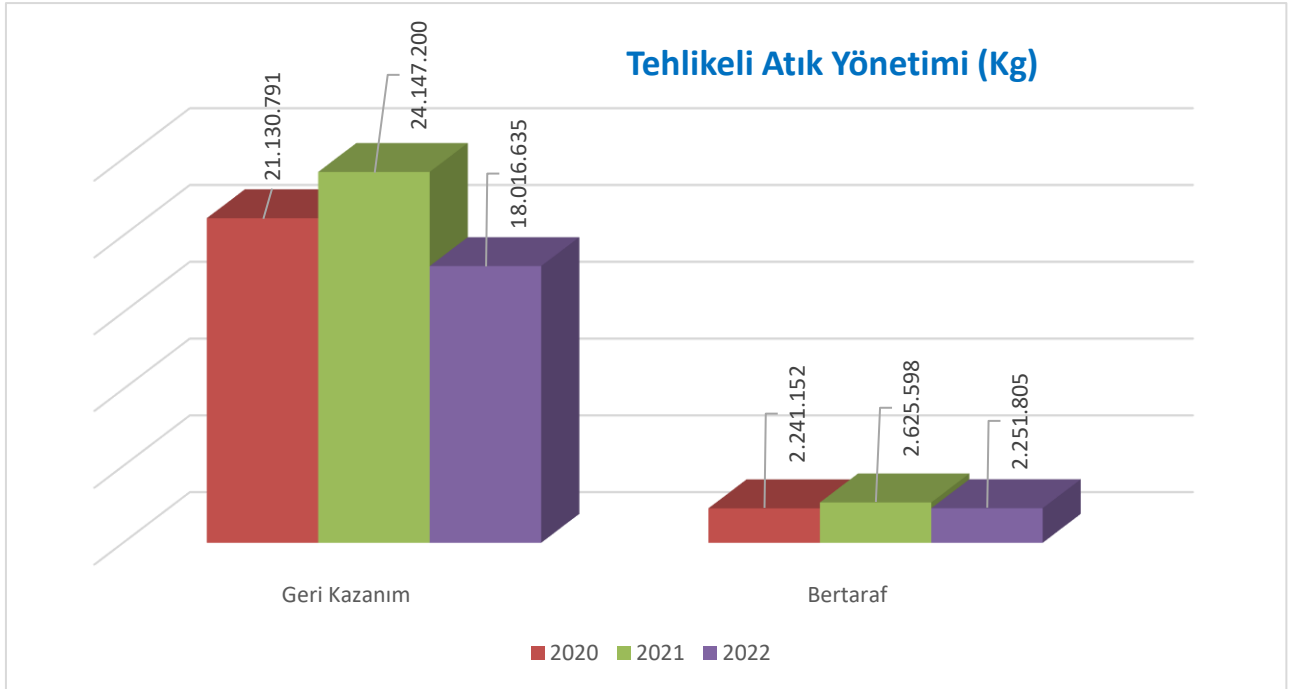
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesis (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt-Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
6	6	3	2	3	1	2	2

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Grafik 30– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

Grafik 31–Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

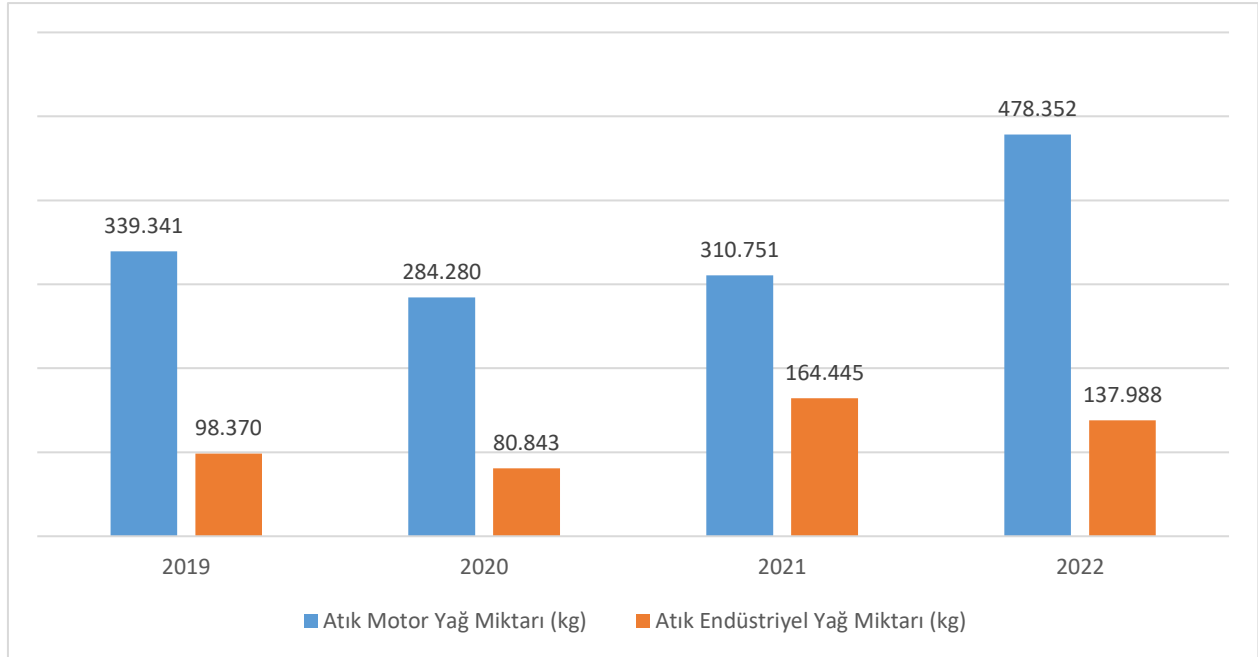
Çizelge 38- 2022 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması*, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	18.016.635
Bertaraf (D)	2.251.805

*Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup edilen yılda atık üreticisinin tesisinde oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

*Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.6. Atık Yağlar

Grafik 32– Yıllar itibariyle Samsun ilinde atık madeni yağ miktarları
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 39– 2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
616.340	0	0	14.547

[&] Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

*Atık Yönetim Uygulamasında Raporlar bölümünde bulunan Atık Beyan Sistemi – Standart Raporlardan elde edilmiştir.

Motor Yağı Değişim Noktası İzin Belgesi (MOYDEN) sayıları	
2020	58
2021	273
2022	89
2023	43
2024	28

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pilve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 40– Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarını gösterir (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

2018	2019	2020	2021	2022
826.544	348.357	467.161	496.559	679,205

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller ,160603 Cıva içeren piller, 160604

Alkali piller (16 06 03 hariç) 160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03’un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri

içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodukapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 41– 2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
3	125.593	50	0

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

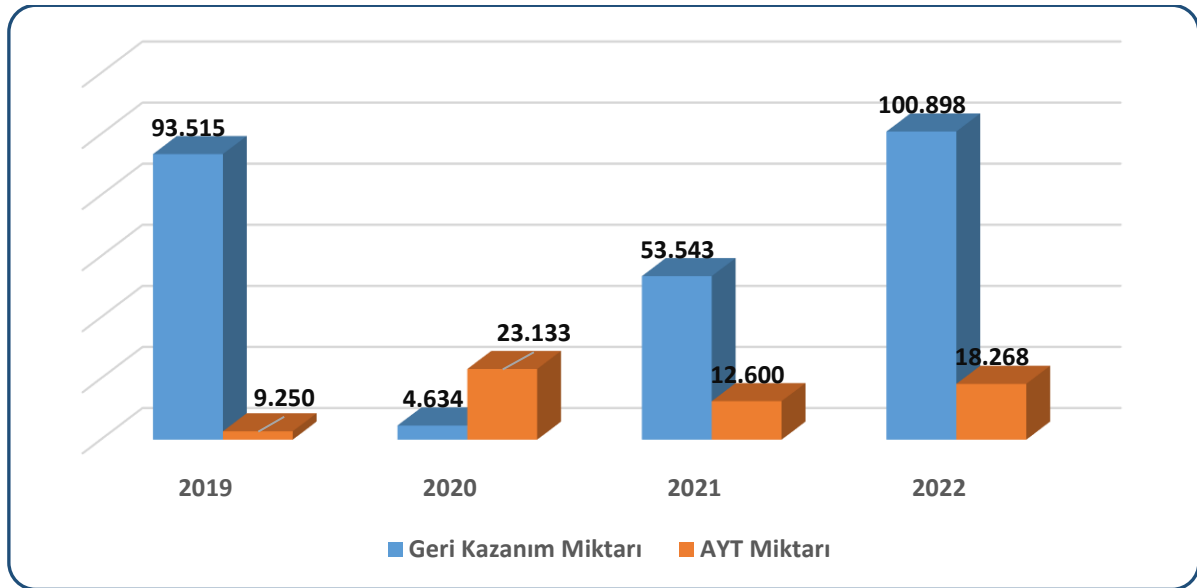
Çizelge 42– 2022 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler (TABS, 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
	66.143	4	114,679		

Çizelge 43– Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl) (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*,2025)

	2019	2020	2021	2022
Geri Kazanım Miktarı	93.515	4.634	53.543	100.898
AYT Miktarı	9.250	23.133	12.600	18.268

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pilve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

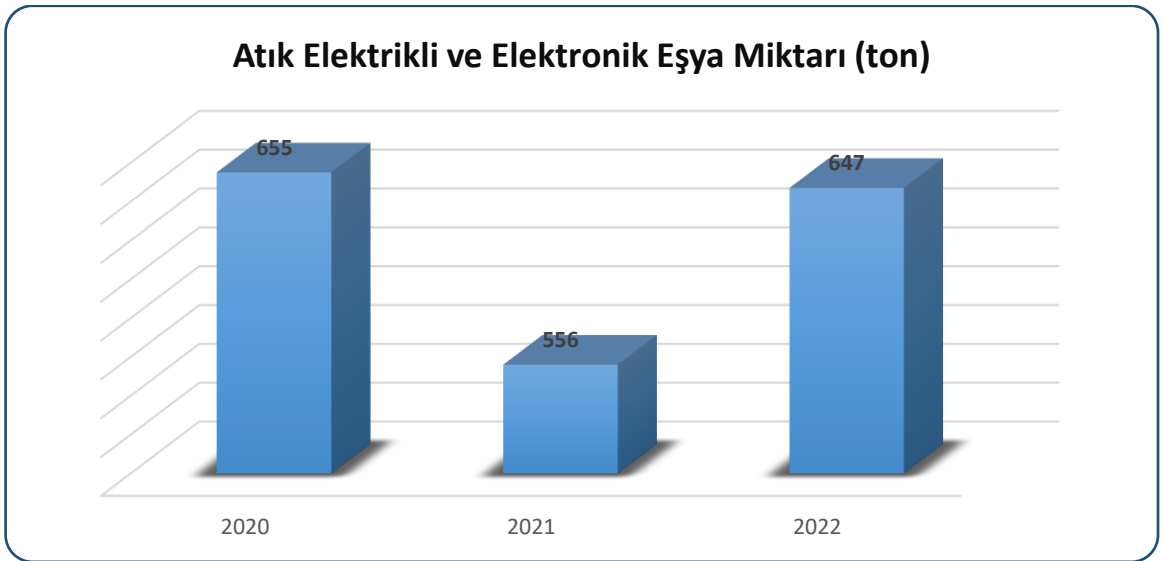
Grafik 33–Yıllar itibariyle toplam ÖTL Miktarı (ton/yıl) (Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

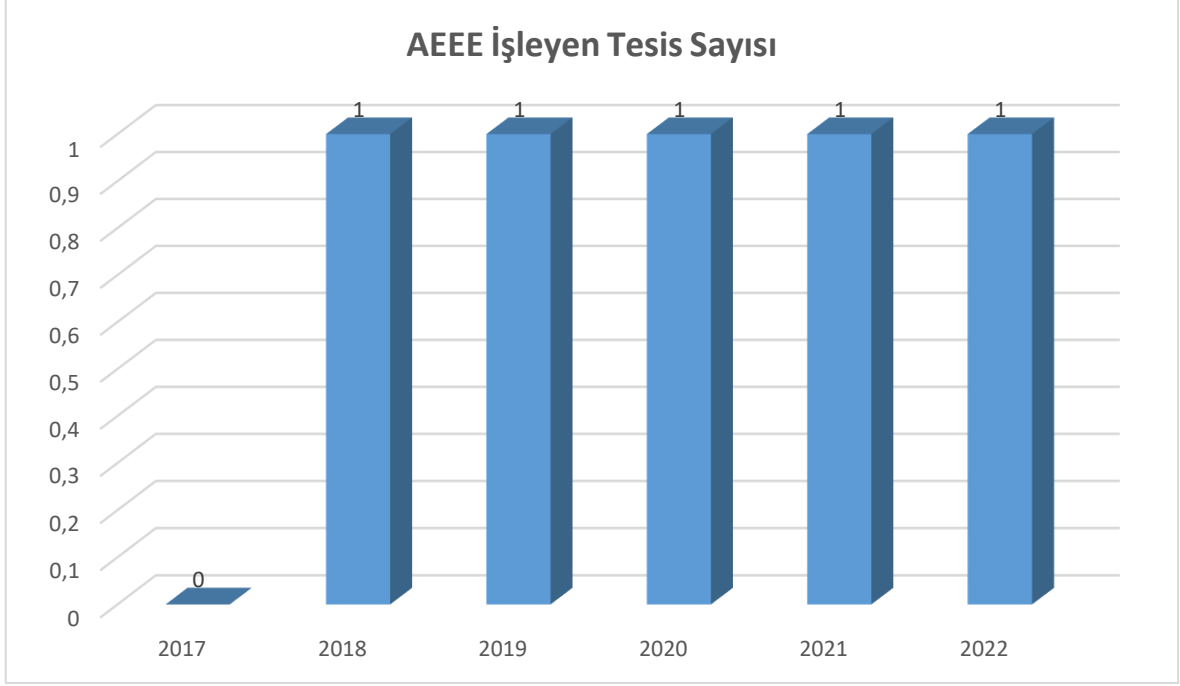
Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 34- Yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Grafik 35- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 44– 2022 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri Sayısı:	AEEE'lerin Biriktirildiği Aktarma Merkezleri Sayısı:	AEEE İşleme Tesisi Sayısı:	Atık Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriktirilen AEEE Miktarı(ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton):
-	0	1		484,607

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 45– 2024 yılı teslim alınan ÖTA tesis sayısı
(ÇŞİDİM, 2025)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
1	2	-

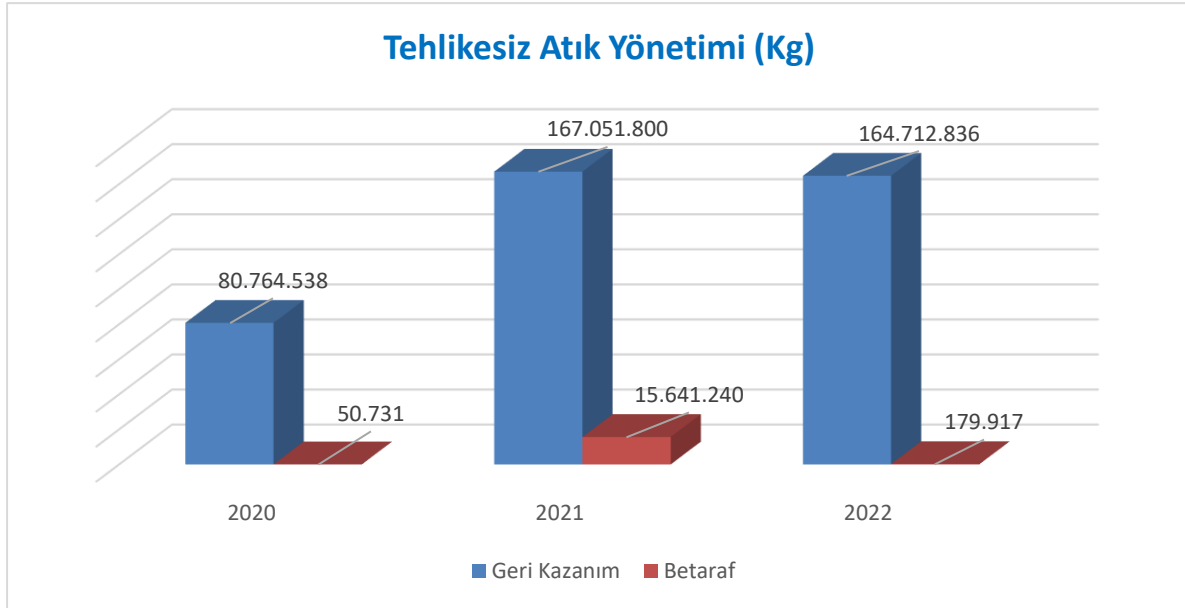
Çizelge 46-Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)
(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi)

2020	2021	2022	2023	2024
66	31	18	29	43

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Çizelge 47– 2022 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri (Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	164.712.836
Bertaraf (D)	179.917

Grafik 36- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi* (Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 48–2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
Yeşilyurt Demir Çelik End. Ve Liman İşlt. (İzabe Tesisi)	Hurda 1.239.063,56 Antrasit (Karbon) 12.988,04 Mangan 9.761,35 Silis 2.274,62 Kireç 64.286,20 Harçlar 636,92	244.148,68	Bakanlık görüşü doğrultusunda karayolu imalatında dolgu, temel ile inşaat mühendisliği işlerinde dolgu olarak kullanılmak üzere yan ürün kapsamında (agrega) değerlendirilmektedir.
TOPLAM	1.329.010,69	244.148,68	

C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Çizelge 49- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu külmiktarı (Kaynak, yıl)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)

(*İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.)

C.12.3. Atıksu Arıtma Çamurları

İlimizde kentsel atıksuyun arıtımından kaynaklanan arıtma çamurlarının kurutulması amacıyla bir adet çevre izin ve lisansına sahip kurutma tesisi bulunmaktadır. Günlük ortalama 60-80 ton arasında tesise gelen arıtma çamurları %90 civarında kuruluğa ulaşmakta ve çimento üretim tesislerinde alternatif yakıt olarak kullanılabilir. (SASKİ, 2023)

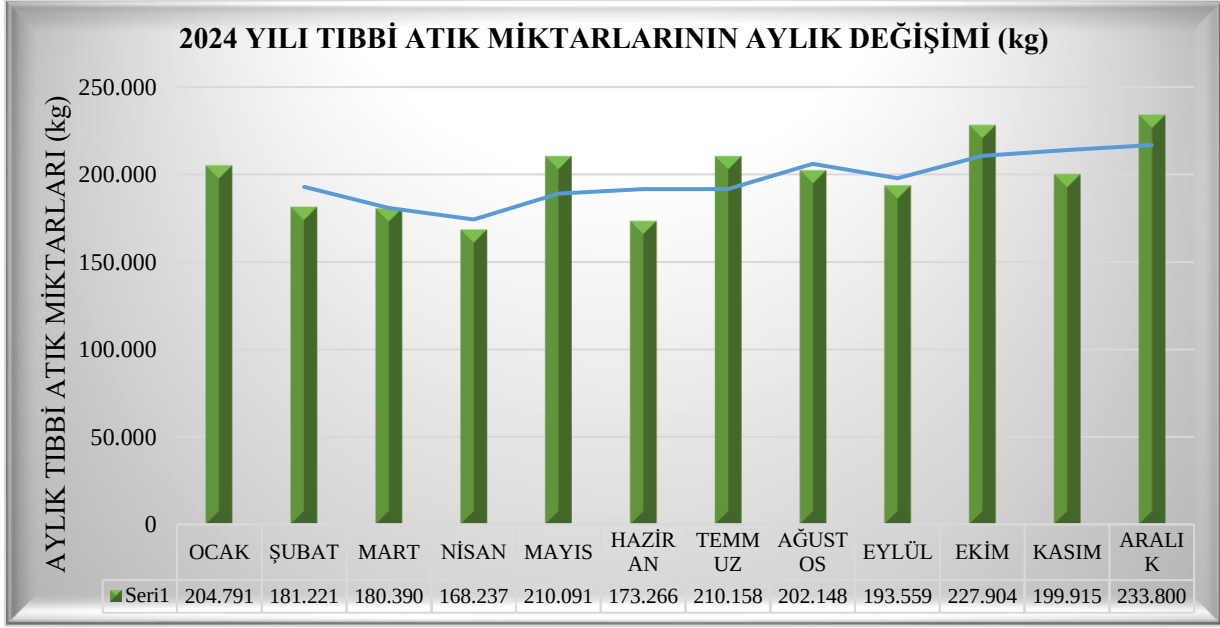
C.13. Tıbbi Atıklar

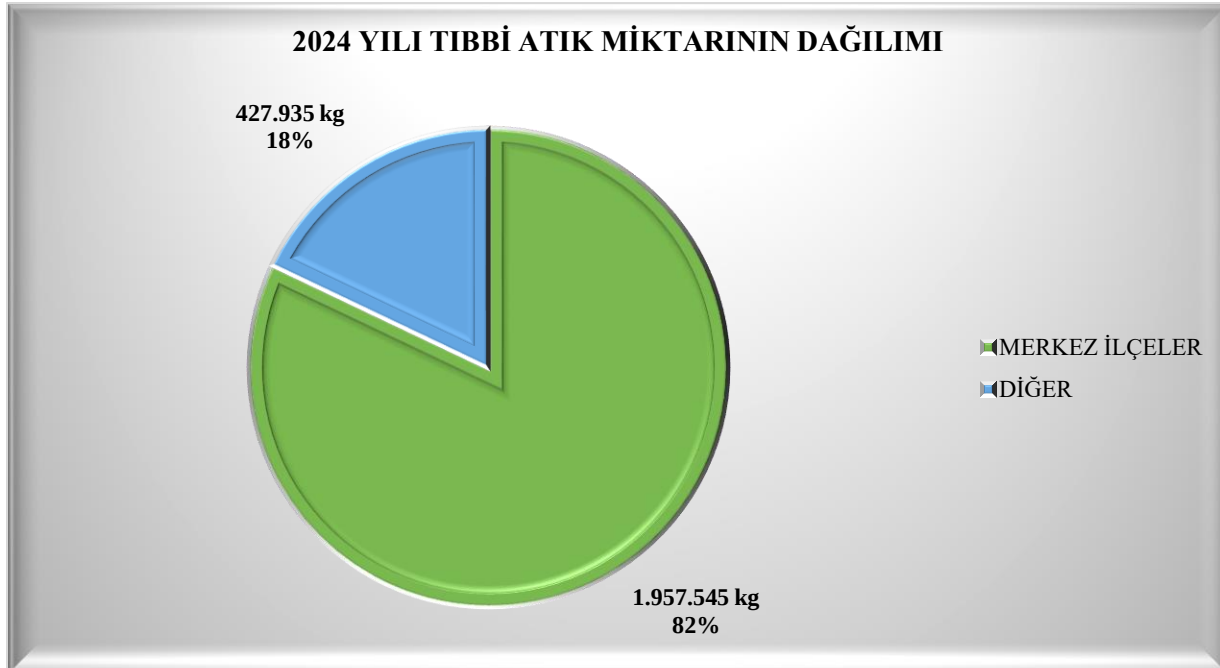
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından işletilmekte olan Samsun Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde, Samsun ili sınırları dâhilindeki sağlık kuruluşlarından(atık üreticilerinden) toplama, taşıma ve bertarafı gerçekleştirilen 2024 yılı günlük ortalama tıbbi atık miktarı 6,53 Ton/Gün'dür. 2024 yılında toplam 2.385,48 Ton tıbbi atık bertaraf edilmiştir.

25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” gereğince kimyasal işlem görmüş patolojik atıkların yakma tesislerinde bertaraf edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda 2024 yılı içerisinde Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde ara depolaması gerçekleştirilen 11,92 Ton/Yıl kimyasal işlem görmüş 180106 kodlu patolojik atık lisanslı yakma tesisine bertaraf edilmek üzere gönderilmiştir.

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda 3 ayda 1 gerçekleştirilmesi gereken sterilizasyon işlemi geçerlilik testi olan biyolojik indikatör analizleri 2023 yılı Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü gözetiminde gerçekleştirilmiştir. Tesisimiz ilgili yönetmeliğin gerekleri doğrultusunda Büyükşehir Belediyemizce işletilmeye devam edilmiştir.

Grafik 37- Tıbbi Atık Miktarları

Grafik 38-Tıbbi Atık Miktarlarının Dağılımı

Çizelge C.50 – 2024 yılında Samsun ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı

(Samsun Büyükşehir Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı, 2024)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma Araç Sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı	X			3 Adet	2.385,48		X	X		SAMSUN
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı	X			3 Adet	10,92	X			X	ANKARA

Çizelge 51- Samsun ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı

(Samsun Büyükşehir Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı, 2024)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	1.257	1.794	2.007	1.865	1.921	1.833	2.180	2.536	2.199	2.207	2.385

C.14. Maden Atıkları**Çizelge 50– 2022 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı**

(Kaynak, yıl)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori ATesis Sayısı	Kategori BTesis Sayısı

(* Veri alınamamıştır.)

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2022				

(* Veri alınamamıştır.)

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde oluşan katı atıkların düzenli depolanması amacıyla 2 adet düzenli depolama tesisi yer almaktadır. Samsun Büyükşehir Belediyesi Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri İlkadım ilçesinde bulunmakta olup 2008 yılından beri hizmet vermektedir. Samsun Büyükşehir Belediyesi Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri ise Çarşamba ilçesinde bulunmakta olup 2010 yılından beri faaliyet göstermektedir.

İlçelerde oluşan katı atıklar aktarma istasyonları aracılığıyla toplanmakta ve düzenli depolama sahalarına taşınmaktadır. Havza ve Ladik İlçelerinde oluşan katı atıklar Samsun Büyükşehir Belediyesi Havza Katı Atık Aktarma İstasyonu, Kavak ve Asarcık İlçelerinde oluşan katı atıklar Samsun Büyükşehir Belediyesi Kavak Katı Atık Aktarma İstasyonu, Vezirköprü İlçesinde oluşan katı atıklar Samsun Büyükşehir Belediyesi Vezirköprü Katı Atık Aktarma İstasyonu, Bafra, Alaçam, Yakakent ve Ondokuzmayıs İlçelerinde oluşan katı atıklar Samsun Büyükşehir Belediyesi Bafra Katı Atık Aktarma İstasyonu kullanılarak Samsun Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine taşınmaktadır.

İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköy İlçelerinde oluşan katı atıklar İlçe Belediye Başkanlıkları tarafından Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine taşınarak burada düzenli depolama yöntemiyle bertaraf edilmektedir.

Samsun Büyükşehir Belediyesi Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine 2024 yılında içerisinde 308.533,20 Ton atık kabulü yapılmıştır. Katı atıklar entegre tesis alanı içerisinde yer alan Mekanik Ayırıştırma Tesisine alınarak organik, geri kazanılabilir ve inert vb. olacak şekilde ayrıştırılmaktadır. 7 adet enerji motoru ile biyokütlede oluşan metan gazı toplanmaktadır.

Ayrıca Kuzey Biyogaz Tesisinde bulunan 4 enerji motoru ile de organik atık takviyesi ile enerji üretimi süreçleri yürütülmektedir. Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Sahamızda 1,4 mW kurulu güce sahip Biyokütle Kaynaklı Enerji Çevrim Santrali yer almaktadır. Bu kapsamda düzenli depolama sahalarında 2024 yılında 57.045.990 kWh elektrik üretimi gerçekleşmiştir. Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine 2024 yılında içerisinde 95.326,86 Ton atık kabulü yapılmıştır.

İlimiz sınırları dahilinde sağlık kuruluşlarından alınan 2024 yılı tıbbi atık miktarı 2.385,48 Ton/Yıl'dır. İlimizde 2024 yılında oluşan 11,92 Ton herhangi bir kimyasal ile muamele görmüş patolojik atıklar ise Samsun İl Mahalli Çevre Kurulu Kararı doğrultusunda Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı tarafından lisanslı araçlarla toplanarak Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yakılarak bertaraf edilmesi amacıyla toplanmış ve lisanslı yakma tesisine yıl boyunca gönderilmiştir.

Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisleri Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı tarafından işletilmekte olup Büyükşehir Belediyesi bünyesinde tıbbi atıkların taşıma ve toplama işlemi sırasında kullanılmak üzere lisanslı 3 adet tıbbi atık toplama aracı bulunmaktadır.

Çizelge 51– 2022 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, 2025)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (Belediye)	2
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	35
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	58
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	1
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	-

Kaynaklar

- Atık Yönetim
- Uygulaması-
- Ambalaj Bilgi Sistemi
- Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluşta bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

2022 yılında, BEKRA bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri Çizelge Ç.45’de yer almaktadır.

Çizelge 52– 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(EÇBS, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	3
Üst Seviye	9
TOPLAM	12

2023 yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayıları Çizelge 55 ’te yer almaktadır.

Çizelge 53– 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	-
Üst Seviye	9
Kapsam Dışı	50
TOPLAM	59

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 9 adet Üst Seviyeli Kuruluşa denetim gerçekleştirilmiş olup, uyumsuzluğa rastlanmamıştır.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 54– 2024 Yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü			
Yetki Devri Yapılan Kurum			

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Yeşilirmak Deltasında bulunan Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı'na 12 tür ağaç, 30 tür çalı ve 68 türde ot, 32 familyaya ait 72 çeşit mantar tespit edilmiştir. Tabiatı koruma alanında ağaç katını oluşturan ağaçların boyları 20 m. ile 40 m. arasında değişmektedir. Taban suyunun yüzeye çıkarak 4-5 ay kadar yüzeyde kaldığı subasar koridorlar dar *Fraxinus angustifolia* (Sivri meyveli dişbudak), *Fraxinus excelsior* (Adi dişbudak), *Ulmus glabra* (Karaağaç), *Alnus glutinosa* (Adıkızılağaç), *Carex pendula*, *Lysinnackra vulgaris*, *İris pseudocorus* (Süsen), *Rumex crispus* (Evelek – Ebegümece), *Myriophyllum verticillatum* (Sucivanperçemi) bireylerine rastlanmıştır.

Öte yandan Hacıosman Ormanında *Hedera helix* (Kayasarmaşığı), *Smilax excelsa* (Anadolu saparnası), *Periploca graeca* (İpek Bitkisi), *Humulus lupulus* (şerbetçi otu) gibi sarılıcı bitkilerle, *Cyclamen coum* (siklamen), *Ornithogalum sigmoideum* (Tükrük Otu), *Leucojum aestivum* (Gölsoğanı), *Ranunculus constantinopolitanus* (Düğün çiçeği), *Helleborus orientalis* (noelgülü), *Rumex crispus*, *Juncus acutus*, *Primula vulgaris* (çuha - onbiray), *Galium rivale*, *Viola sieheana* (orman menekşesi), *Glycyrrhiza echinata* (meyankökü), *Hypericum perforatum*, *Typhalatifolia* (sukamışı), *Iris pseudocorus* (süsen), *Myriophyllum verticillatum*, *Hydrocharis morsus-ranae* gibi çok sayıda otsu bitkiler de saptanmıştır.

Karışık geniş yapraklı subasar ormanlar: Galerîç Ormanı'nda yer alan *Fraxinus angustifolia*, *Frangula alnus*, *Quercus robur* ve *Smilax excelsa* türlerini barındıran mevsime bağlı subasar ağaç topluluklarını içerir. Baskın tür dişbudaktır (*Fraxinus angustifolia*).

Karışık geniş yapraklı ormanlar: Genelde *Quercus robur* ve *Carpinus Betulus* türlerinin delta içinde dağınık olarak bulunan küçük topluluklarını içerir.

Kıyı kumulları: Batı yakasındaki kumullar, deltanın doğu yakasında bulunan kumullara göre daha yüksek ve geniştir. Doğu yakası kumullarının en geniş olduğu bölüm Cernek Gölü çevresidir. Kıyı kumulları üzerinde genelde sütleğen türleri (*Euphorbia* sp.), kum zambağı (*Pancratium maritimum*) ve sığırkuyruğu türleri (*Verbascum* sp.) baskın olarak görülür. Kıyılardaki çakıllı kumullarda (primer kumullar) ise *Euphorbia paralias*, *Medicago marina*, *Eryngium maritimum*, *Xanthium strumarium*, *Pancratium maritimum*, *Juncus acutus*, *Salsolaki* ve *Tournefortia sibirica* türleri görülür.

Kızılırmak Deltası Sulak Alanında, 355 bitki türü tespit edilmiştir. Bunlardan *Rhaponticum serratuloides* (Asteraceae), *Ambrosia maritima* (Asteraceae) ve *Pancratium maritimum* (Amaryllidaceae) IUCN kategorilerine göre ulusal ölçekte nesli tehlike altında (EN), *Jurinea kilaea* (Asteraceae), *Galanthus rizehensis* (Amaryllidaceae), *Leucojum aestivum* (Amaryllidaceae) ve *Thelypteris palustris* (Thelypteridaceae) ise ulusal ölçekte hassas (VU) bitki türleridir. *Rhaponticum serratuloides*, Kızılırmak Deltası dışında ülkemizde yalnızca Sakarya Nehri vadisinde bulunmaktadır. Kızılırmak Deltası *Thelypteris palustris* bitkisinin ülkemizdeki 3. kaydının yapıldığı alandır.

Ladik Gölü Sulak Alanı ülke genelinde ayrılmış olan havzalardan Yeşilirmak Havzası altında Tersakan Çayı membasını oluşturmaktadır. Bu alan statü olarak ülkemizde bulunan 45 adet “Ulusal Önemli Haiz Sulak Alan”dan biridir. 2017 yılı Mayıs ve Ağustos ayları içerisinde araştırma alanı olan Ladik Gölü Ulusal Önemli Haiz Sulak Alanı ve yakın çevresinde çeşitli lokalitelerde line transekt metodu uygulanarak genel flora ve vejetasyon gözlemleri gerçekleştirilmiştir. Bunlardan endemik olanları *Polygonum samsunicum* (Samsun madımağı) *Dactylorhiza osmanica* (Osmanlı salebi), *Muscari aucheri*

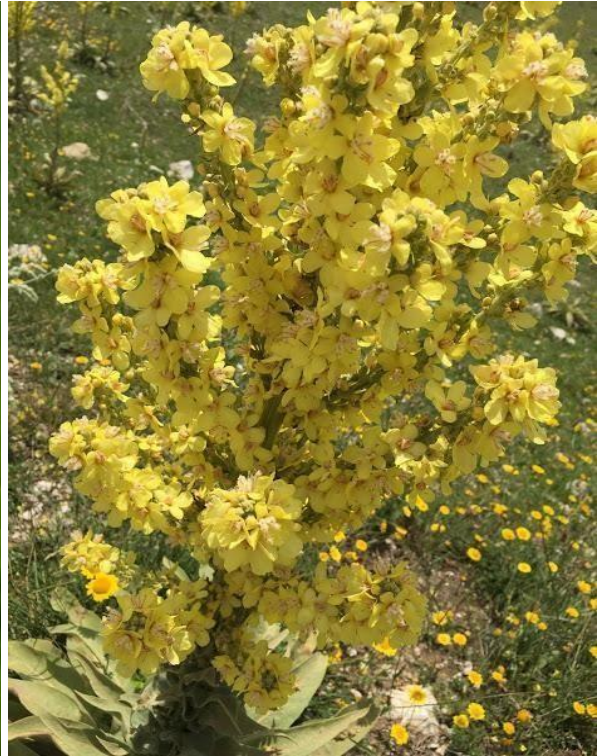
(Gökmüşkürüm), *Verbascum myrianthum* (Kırk sığirkuyruğu) türleridir.

Resim 1- *Polygonum samsunicum* (Samsun madımağı)

Resim 2- *Muscari aucheri*

Resim 3- *Verbascum myrianthum*

Kaynak: (Tarım Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü, 2024)

E.2. Fauna

Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanında köstebek, kaplumbağa, yılan, su yılanı, kurbağa ve çeşitli ötücü kuşlar ile balıkçıl kuşlara rastlanmaktadır. Saha içerisinde özellikle yılan varlığı fazladır.

Yeşilirmak Deltası kuşlar ve iç su balıkları için oldukça önemli bir alandır. Bölge başta sokuşları olmak üzere birçok kuş türü için önemli bir üreme ve kışlama alanıdır. Alacabalıkçıl (*Ardeola ralloides*), pasbaş pakta (*Aythya nyroca*), balaban (*Botaurus stellaris*) ve gece balıkçılı (*Nycticorax nycticorax*) gelir. Bölgede yaşayan içsu balıklarından Rus mersin balığı (*Acipenser gueldenstaedtii*), Mersin balığı (*Acipenser stellatus*), Kolon balığı (*Acipenser sturio*) ve mersin morinosu (*Huso huso*)'nun nesli dünya ölçeğinde tehlike altındadır. Samsun Terme Gölleri Simenlik Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası delta, göl, subasar orman ve deniz ekosistemlerinin iç içe bulunduğu önemli bir sulak alan özelliği göstermektedir.

Kızılırmak Deltası, birçok balık türüne ev sahipliği yapmaktadır. Delta'da 11 familyaya ait 29 balık türü tespit edilmiştir. Bu balık türleri arasında yer alan ve mersin balıkları (*Acipenseridae*) deltadaki gölleri kullanırsa da Kızılırmak Nehri Mersin balıkları için ülkemizdeki önemli akarsulardan biridir. Bu nedenle Kızılırmak Nehri, Mersin balıklarının ülkemizdeki varlığını devam ettirebilmesi yönünden büyük önem taşımaktadır. Kızılırmak Nehri'nde bulunan mersin balığı türleri: kolan balığı/alman mersin balığı (*Acipenser sturio*), rus mersini/karaca mersin (*Acipenser gueldenstaedtii*), şip balığı (*Acipenser nudiiventris*), sivrişka (*Acipenser stellatus*) ve Mersin morinası (*Huso huso*)'dır. Nesli küresel ölçekte kritik düzeyde tehlikede (CR) *Anguilla anguilla* (Yılan balığı), hassas/zarar görebilir (VU) balık türleri *Alosa pontica* (Tirsi) ve *Barbus tauricus escherichi* (Bıyıklı balık)'dır. *Aphanius danfordii* (Dişli sazancık) ise Orta Anadolu ve Bafra civarında endemik olan bir türdür.

Kızılırmak Deltası'nda bulunan 12 sürüngenin 2 türü kaplumbağa, 5 türü kertenkele ve 5 türü yılanıdır. Küresel ölçekte nesli "Hassas" (VU) durumda olan tosağa (*Testudo graeca*) ve nesli "Tehlike Altına Girmeye Yakın" (NT) benekli sukaplumbağası (*Emys orbicularis*) alandaki öncelikli sürüngen türleridir.

Kızılırmak Deltasında üreyen önemli kuş türleri balaban (*Botaurus stellaris*), erguvani balıkçıl (*Ardea pupurea*) karaleylek (*Ciconia nigra*), kaşıkçı (*Platalea leucorodia*), boz ördek (*Anas strepera*), çıkırcın (*Anas querquedula*), Macar ördeği (*Netta rufina*), elmabaş patka (*Aythya ferina*), pasbaş patka, (*Aythya nyoca*), küçük orman kartalı (*Aquila pomarina*), turna (*Grus grus*), saz horozu (*Porphyrio porphyrio*), uzunbacak (*Himantopus himantopus*) kocagöz (*Burhinus oedipnemos*), bataklık kırlangıcı (*Glareola pratincola*), çizgili ötleğendir.

Kızılırmak Deltası leyleklerin ülkemizde koloni halinde kuluçkaya yattığı bir kaçalandan biridir. Yine Galerici Ormanı ve Sarıköy yakınlarındaki orman alanı balıkçılar için ülkemizdeki önemli kuluçka alanlarındandır.

Ülkemizde 160'ın üzerinde memeli türü bulunmaktadır. Kızılırmak Deltası'nda yapılan çalışmalar 33 memeli türünün (ülkemizde bulunan memelilerin % 20'si) alanda yaşadığını göstermiştir. Bu türlerden birisi, dünya ölçeğinde nesli yok olma (CR) tehlikesiyle karşı karşıya olan ancak Kızılırmak Deltası ve Karadeniz genelinde artık bulunmadığı düşünülen (Nesli Tükenmiş - EX) Akdeniz foku'dur (*Monachus monachus*). Alanda bulunan en öncelikli türler arasında nesli küresel ölçekte "Hassas" durumda olan Kirpikli yarası (*Myotis emarginatus*) bulunmaktadır.

Ülkemizde yaklaşık 150 çiftyaşar ve sürüngen türü bulunmaktadır. Bu türlerin yaklaşık %14'ü (9 tür çiftyaşar, 12 tür sürüngen) Kızılırmak Deltası'nda bulunmaktadır. Deltada sürüngenler,

yaprak döken orman ve çalıların diplerinden kuru kayalıklara, dere kenarlarındaki ıslak zeminlerden orman katının üzerinde step alanlardaki ayırlıklara kadar değişik alanlarda dağılım gösterebilirler.

Kızılırmak Deltasında bulunan 9 tür çift yaşıamlıdan 2 türü semender ve 7 türü kurbağadır. Ladik Gölünde ise Abramis brama (apak balığı), Blicca bjoerkna (Tahta balığı), Capoeta tinca (Siraz balığı), Esox lucius (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı, Perca fluviatilis (Tatlı SuLevreęi), Scardinius erythrophthalmus (Kızılkanaat), Squalius cephalus (Tatlı su kefali

– Ak balık), Carassius gibelio (İsrail sazanı) türler bulunmaktadır. Göldeki türlerden; Esoxlucius (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı), Perca fluviatilis (Tatlı Su Levreği), Perca fluviatilis (Tatlı Su Levreği), Abramis brama (apak balığı), yöre halkı için ekonomik önem arz etmektedir. Dünya ölçeğinde nesli tehlike altında olan alan ve Türkiye’de 8-9 yerde üreyen Pasbaşpatka (Aythya nyroca) üremek için Ladik gölünü de kullanmaktadır.

(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2024)

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

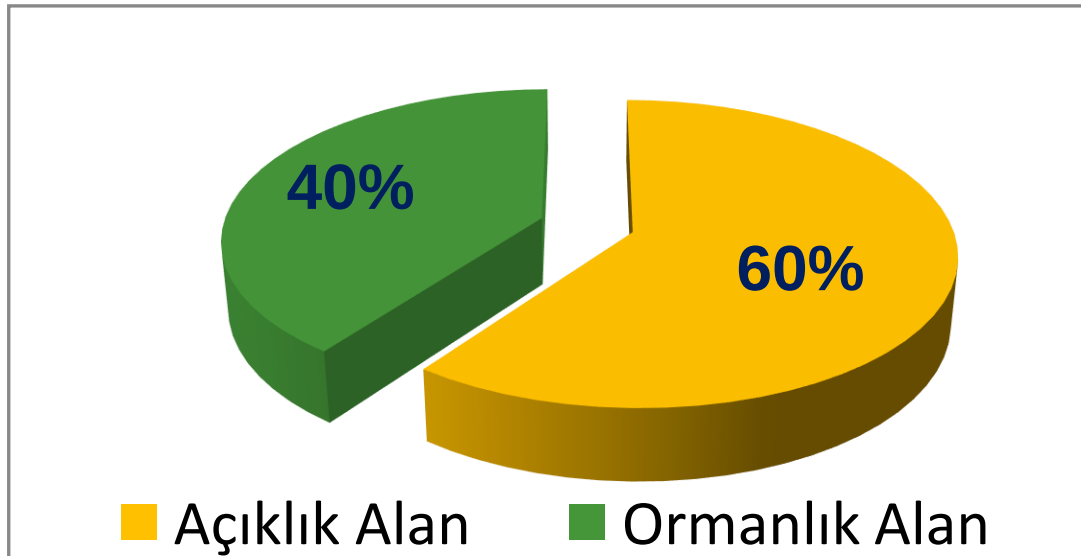
Samsun İlinin geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen Samsun'un Büyükşehir ilçelerindeki ovalık yerlerde orman örtüsü yok denecek kadar azdır. Genel olarak alçakrakımlarda kayın, meşe, kestane, gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar yer alırken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabani ahlat, erik, defne, kocayemiş, ardıç gibi çalı formu bitki türleri yayılış göstermektedir.

İlin yapraklı ormanlık alanı ağırlıklı olarak Canik, Asarcık, Ayvacık, Kavak, Lâdik, Havza, Tekkeköy, Salıpazarı, Terme, Çarşamba, Bafra, Alaçam, Yakakent ilçelerinde yer alırken İbrelî ormanlık alanlar ise Vezirköprü ilçesinde ağırlık göstermektedir.

Samsun ilinde Ormancılık Faaliyetlerini yürütmek için 4 Orman İşletme Müdürlüğü bunlara bağlı 63 Orman İşletme Şefliği, 1 Fidanlık Müdürlüğü (3 Fidanlık Şefliği) bulunmaktadır.

SAMSUN İLİ ORMAN DURUMU:

Ormanlık Alan	388.821 Hektar
Ormansız Alan	586.283 Hektar
Genel Alan	975.104 Hektar

Ulusal Ağaçlandırma Seferberliği Eylem Planı'nda, kamu kurum ve kuruluşları ile toplumun bütün kesimlerinin koordineli bir şekilde çalışmaları öngörülmüştür. Bu eylem planı, 2008-2012 yılları arasında kapsamaktadır. Plan kapsamında Samsun'da beş yıllık süre içerisinde

14.254 hektar alanda ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışması planlanmıştır. Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nce 2008-2012 yılları arasında toplam 14.254 hektar çalışma yapılmış olup, **2022** yılı içerisinde Samsun ili genelinde 156 ha sahada Ağaçlandırma yeni tesis, 1120 ha sahada bakım, 750 ha sahada Erozyon Kontrolü bakım, 100 ha sahada da Mera Islahı tesis çalışması yapılmıştır.

Samsun ili ormanlık alanı 2002 yılında 369.517 ha iken yapılan çalışmalar ile %5 artarak 388.821 ha alana ulaşmıştır.

BAFRA ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Bafra Orman İşletme Müdürlüğümüze bağlı 9 Orman İşletme Şefliği ve 1 Kadastro Mülkiyet Şefliği bulunmaktadır

Ormanlık Alan	71.525,4 Hektar
Ormansız Alan	99.351,0 Hektar
Genel Alan	170.876,4 Hektar

KAVAK ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Kavak Orman İşletme Müdürlüğü'nün geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen İlçe merkezlerinde bulunan bazı mahallelerde orman örtüsü yok denecek kadar azdır. Genel olarak çalılık kesimlerde Kayın, Meşe, Gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar bulunurken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabancı ahlat, erik, defne, kocayemiş, kızılçık ve ardıç gibi çalı formu bitki şekilleri yayılım göstermektedir.

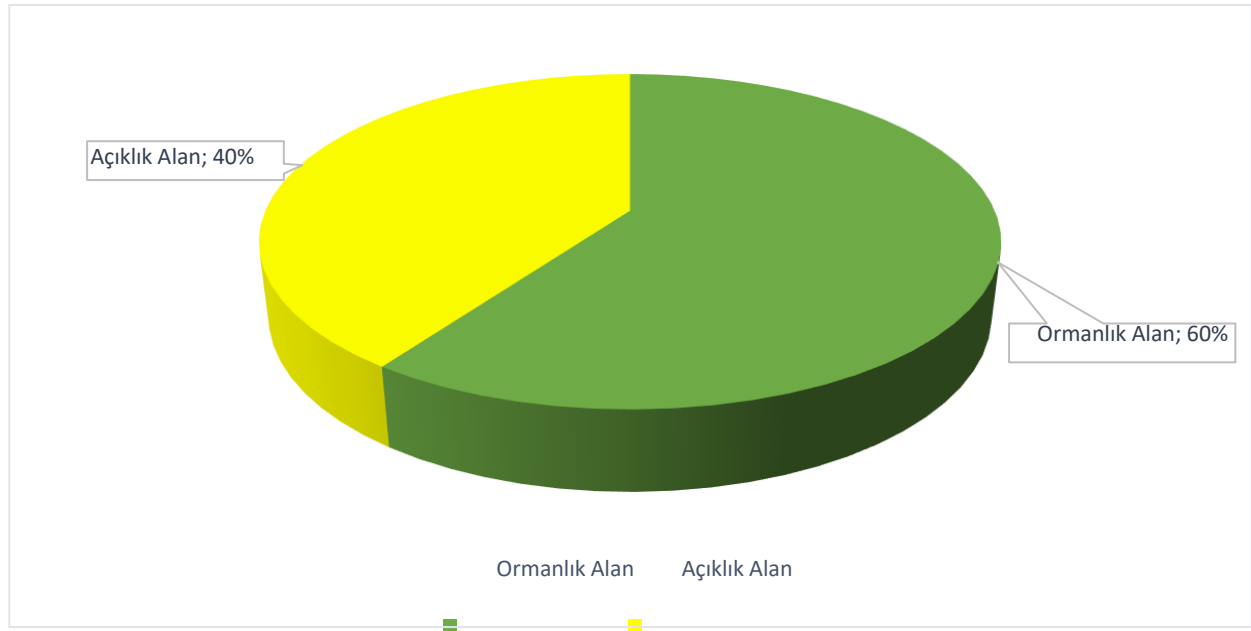
İşletme Müdürlüğümüz genelinde yapraklı ağaç türleri yayılım gösterir. İğne yapraklı ağaçların yayılım Bölgeleri Boğaziçi, Asarcık ve Çağlayan Orman işletme şefliklerinin yüksek kesimleri ile Kavak ve Aksu Orman işletme Şefliklerinin ağaçlandırma yapılan alçak kesimlerinde bulunmaktadır.

Ormanlık Alan	104.103,7 Hektar
Ormansız Alan	124.454,4 Hektar
Genel Alan	228.558,1 Hektar

VEZİRKÖPRÜ ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Samsun İlının geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen Samsun'un Büyükşehir ilçelerindeki ovalık yerlerde orman örtüsü yok denecek kadar azdır. Genel olarak alçakrakımlarda kayın, meşe, kestane, gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar yer alırken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabani ahlat, erik, defne, kocayemiş, ardıç gibi çalı formu bitki türleri yayılış göstermektedir. İlin yapraklı ormanlık alanı ağırlıklı olarak Canik, Asarcık, Ayvacık, Kavak, Lâdik, Havza, Tekkeköy, Salıpazarı, Terme, Çarşamba, Bafra, Alaçam, Yakakent ilçelerinde yer alırken İbrelıormanlık alanlar ise Vezirköprü ilçesinde ağırlık göstermektedir. Vezirköprü İlçesinde Ormancılık Faaliyetlerini yürütmek için 1 Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı 16 Orman İşletme Şefliği, 1 Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefliği, 1 Kadastro Mülkiyet Şefliği ve 1Depo Şefliği bulunmaktadır.

Ormanlık Alan	98.060,70 Hektar
Ormansız Alan	65.944,80 Hektar
Genel Alan	164.005,50 Hektar

Ulusal Ağaçlandırma Seferberliği Eylem Planı'nda, kamu kurum ve kuruluşları ile toplumun bütün kesimlerinin koordineli bir şekilde çalışmaları öngörülmüştür. Bu eylem planı, 2008-2012yılları arasını kapsamaktadır. Plan kapsamında Samsun da beş yıllık süre içerisinde 14.254 hektaralanda ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışması planlanmıştır. 2022 yılı içerisinde Vezirköprü İlçesi genelinde 10,0 ha sahada ağaçlandırma yeni tesis, 70 ha sahada bakım, 500 ha sahada erozyon kontrolü tesis, 350 ha sahada erozyon kontrolü bakım çalışmaları yapılmıştır.

ALAÇAM ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ (2010 - 2019) UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU

YILLAR											
	SON HASILAT (m³)				DEVAMLİ	KORUYA TAHVİL	REHABİLİ TASYON		O.Ü.H	AĞAÇLA NDIRMA	TOPLAM
		MEŞCEREBAKIMI (m³)	Sİ KLİ K BA KI MI								
			(m³)	(ster)	(m³)	(m³)	(m³)		(m³)	(m³)	(m³)
2010		8367	2700			1570			334		12971
2011	876	7906	4380			1550	362		1293		16367
2012	4483	5619	2818			1590	188		513		15211
2013		9408	1633			1780			135		12956
2014		7817	5072			1194	73		265		14421
2015		8012	4637			430			161		13240
2016		6393	5624			1375	370		579		14341
2017	327	6778	2789			1438	1262				12594
2018	1351	7952	4565			1628			174		15670
2019	1276	3185	3112			7674	1642		114		17003
Toplam	8313	71437	37330			20229	3897		3568		144774

ALAÇAM ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

Alaçam Orman İşletme Müdürlüğümüze bağlı 6 Orman İşletme Şefliği bulunmaktadır. İşletme Müdürlüğümüz genelinde yapraklı ağaç türleri yayılış gösterir. Genel olarak Kayın, Meşe, Gürgen gibi geniş yapraklı ağaçlar ve Gökmar Kızılcık Sarıçam Karaçam gibi iğne yapraklı türler bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra Ardıç, Laden, Fındık, Kızılcık, Çoban Püskülü, Böğürtlen, Akçakesme, Sandal, Kocayemiş, Defne, Tesbih, Karaçalı, Sumak, Kuşburnu, Adi Alıç, Sarmaşık, Kekik gibi çalı formu bitki şekilleri yayılış göstermektedir. Ayrıca Isırgan, Sütlegan, Menekşe, Orman Çileği, Salep, Sığır Kuyruğu, Eğrelti, Çayır Otları, Papatyagiller, Buğdaygiller gibi otsu bitkiler yayılış göstermektedir.

ORMANLIK ALAN	51419,2
ORMANSIZ ALAN	43173,7
TOPLAM ALAN	94592,9

(Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, 2025)

ÇAMGÖLÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:

Orman Varlığı:

Normal	4.989
Bozuk	1.057
Ormanlık Alan	6.046

Ormansız Alan	2.184
GENEL ALAN	8.230

Ağaç Türleri;

Kızılçam, Karaçam, Sarıçam, Uludağ Göknarı, Kayın, Gürgen Titrek Kavak, Ihlamur, Akçaağaç, Karaağaç, Kayacık, Çınar, Ceviz, Saplı Meşe, Sapsız Meşe, Macar Meşesi, Mazı Meşesi, Saçlı Meşe, Yalancı Akasya, Ahlat, Kiraz, Üvez, Çitlembik, Yabani elma, Yabani erik

Ağaççık ve Çalılar

Ardıç, Laden, Fındık, Kızılıçık, Çoban Püskülü, Böğürtlen, Akçakesme, Sandal, Kocayemiş, Defne, Tesbih, Karaçalı, Sumak, Kuşburnu, Adi Alıç, Sarmaşık, Kekik

Otsu Bitkiler

Isırgan, Sütlegən, Menekşe, Orman Çileği, Salep, Sığır Kuyruğu, Eğrelti, Çayır Otları, Papatyagiller, Buğdaygiller

KIZILAN-GÖLYANI ORMAN İŞLETME ŞEFLİKLERİ (2010 - 2019) UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU

YILLAR	UYGULAMA SONUÇLARI										
	SON HASIL AT (m³)	BAKIM KESİMLERİ		DEVA MLI	KORU YA TAHVİL	REHABİLİTASY ON		O.Ü .H	AĞAÇLANDIR MA	TOPLA M	
		MEŞÇE RE BAKIM I (m³)	SIKL IK BAKI MI								
			(m³)	(st er)		(m³)	(m³)	(ster)	(m ³)	(m³)	(m³)
			2010			6255					167
2011		7477							7477		
2012		5627						38		5665	
2013		3942				112				4054	
2014		6587				20		125		6732	

2015		6438				90		158 8		8116
2016		4630				175		236 6		7171
2017		5217						168 5		6902
2018		6910				201		206 3		9174
2019		5330				1063		165 3		8046
Topl am		58413				9685		166 1		69759

ORMANIN BUGÜNKÜ DURUMU

Coğrafi Konumu, Mülki ve İdari Durumu, Komşu Şeflikler, Kadastro, Piyasa Durumu: Coğrafi Konum ve Ülke Paftalarındaki Yeri:

Gölyanı Orman İşletme Şefliği, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Greenwich'e göre: 35° 28' 08'' – 35° 36' 05'' Doğu boylamları ile Ekvator'a göre: 41° 28' 24'' – 41° 38' 04'' Kuzey enlemleri arasında kalmaktadır.

Plan ünitesinin en yüksek yeri; Sivri Tepe 1096 m, en alçak yeri ise 0 m ile Karadeniz' in oluşturduğu kuzey sınırlarıdır.

Plan ünitesi; E34c3, E35a1, E35d1 ve E35d4 adlı 1/25000 ölçekli paftaları içerisinde yer alır.

Mülki ve İdari Durumu:

Gölyanı Orman İşletme Şefliği mülki açıdan Samsun ili Alaçam ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Bafra Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı bulunmaktadır.

Komşu Şeflikler:

İşletme Şefliği; doğuda Alaçam ve Kızılan Orman İşletme Şeflikleri, güneyde Kızılan Orman İşletme Şefliği ve batıda Yakakent ve Kızılan Orman İşletme Şeflikleri ile komşudur. İşletme şefliğinin kuzey sınırı, Karadeniz' e dayanmakta olup herhangi bir şeflik ile komşu değildir.

Kadastro Mülkiyet Durumu:

Orman kadastro sınırlarının işlendiği taslak meşcere haritası plan yapıcısına verilmediği için kadastro sınırları meşcere haritasına birebir işlenememiştir. Ancak plana ekli protokolde belirtiltiği gibi Bafra Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bir araya getirilerek uygun formatta düzenlenmiş olan sayısal kadastro verilerinden meşcere haritası yapımında yararlanılmış ve veritabanına ayrı bir katman olarak eklenmiştir. İşletme şefliği sınırları içerisindeki ormanların mülkiyeti devlete aittir.

Piyasa Durumu:

İşletme şefliği ormanları en yakın tüketim merkezleri olan Alaçam ilçesine 5-15 km, Bafra ilçesine 20-50 km, Samsun iline 80-100 km olup Sinop iline ise 90-120 km uzaklıktadır. Ulaşım her yere rahatlıkla yapılabilir. Bu yerleşim yerleri asfalt yollar ile birbirine bağlıdır.

KURUÇAY ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ

ORMANIN GEÇMİŞTEKİ DURUMU

Alanı, Sınırları, Servet ve Artım Alanı:

Bafra Orman İşletme Müdürlüğünden alınan 13.05.1998 tarih ve PP3.KT4. sayılı “Kuruluşoluru” ile Amasya Orman Bölge Müdürlüğü Bafra Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Çayağzı Orman İşletme Şefliğinin ikiye bölünerek; merkezi Bafra İlçe merkezinde olmak ve toplam 20.146 Ha. Alanda faaliyet göstermek üzere Kuruçay Orman İşletme Şefliği kurulmuştur.

Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü’ne bağlı KuruçayOrman İşletme Şefliği’nin alanı; “Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti” bölümünde belirtildiği gibidir.

Mülki yönden Samsun ili Alaçam ilçesi sınırları içerisinde yer almakta, idari yönden ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü’ne bağlı bulunmaktadır. Kuruçay Orman Amenajman Planı (1988-2007) 2 İşletme sınıfı halinde planlanmıştır.

A-Kızılçam İşletme Sınıfı

B-Karaçam İşletme SınıfıSınırları:

Plan ünitesinin sınırları; “Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti” bölümünde belirtildiği gibidir.

Servet ve Artım:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği’nin 3 ayrı plan ünitesine ayrılmış olmasından dolayı, işletmesınıfları itibariyle toplam servet ve yıllık artım miktarları hesaplanamamıştır.

Plan Uygulamaları:

Gençleştirme Çalışmaları:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği Orman Amenajman Planı (1988 – 1997) Dönemi: 1988-1997 yılları için düzenlenen planla Kuruçay Orman İşletme Şefliği olarak yine yaş sınıfları metodunagöre işletilen plan ünitesi ormanları 1999 yılında ara yoklama yapılmış ve 2007 yılına kadar da bu plan ile işletilmiştir. 2008 ve 2009 yılları için de avans raporları yapılmıştır. Plan Ünitesi ormanları AKızılçam ve B- Karaçam İşletme Sınıfı olmak üzere iki işletme Sınıfına ayrılmıştır. Kızılçam işletme sınıfında 226,0 ha yeniden ve 283,0 ha yeni olmak üzere toplam 509,0 ha alangençleştirmeye verilmiş olup 2189 m3 yıllık son hasılat etası ile 504 m3 bakım etası kararlaştırılmıştır.

Plan ünitesindeki 435 m 3 ’lük dikili kuru ile yıllık toplam 2693 m3 eta kararlaştırılmıştır. Karaçam işletme sınıfında ise 37,0 ha yeniden ve 20,0 ha. yeni olmak üzere toplam 57,0 ha gençleştirme alanına karşılık yıllık toplam 163 m3 son hasılat etası ve 49 m3 bakım olmak üzere toplam 212 m3 eta kararlaştırılmıştır. 1999 yılında yapılan ve 2007 yılına kadar uygulanan revizyon planında ise A-Kızılçam işletme sınıfında toplam 472,5 ha gençleştirme alanına karşılık 31081 m3 (9 yıllık) son hasılat ve 3813 m3 bakım etası kararlaştırılmıştır. B- Karaçam işletme sınıfında ise 81 ha gençleştirme alanına karşılık 6168 m3 (9yıl için) son hasılat etası ve 2097 m3 bakım etası kararlaştırılmıştır.

Planlanan ve Gerçekleştirilen Gençlik ve Sıklık Bakımı Miktarları: Plan üitesindeki genç meşcerelerde ve 2006 yılından sonra baltalık işletme sınıfının kaldırılmasıyla birlikte “ab” çağındaki meşcerelerde sıklık bakımları çalışmaları kısmen gerçekleştirilmiştir.

Ağaçlandırma Çalışmaları: Plan üitesinde son yıllarda ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmemiştir.

Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi:

Meşcere bakımları, bakım blokları sırasına uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Gençmeşcere bakımlarına gerekli müdahaleler yapılmış fakat hepsi tamamlanamamıştır.

ORMANIN BUGÜNKÜ DURUMU

BÜYÜKLÜĞÜ, SINIRI, GENEL MEVKİİ, ÜLKE PAFTALARINDAKİ YERİ

Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti

Coğrafi Konum ve Ülke Paftalarındaki Yeri:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Greenwich’e göre: 35° 21’ 30’’ – 35° 36’ 46’’ Doğu boylamları ile Ekvator’a göre: 41° 15’ 30’’ – 41° 26’ 20’’ Kuzey enlemleri arasında kalmaktadır.

Plan üitesinin en yüksek yeri; Küçükdürtmen Tepesi 1346 m, en alçak yeri ise Altınkaya Barajına yakın olan Çukur Tepe olup buranın rakımı 214 metredir.

Plan üitesi; F34b2, F34b3, F34b4, F35a1, F35a4 adlı 1/25000 ölçekli paftalar içerisinde yer Mülki ve İdari Durumu:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği mülki açıdan Samsun ili Bafra ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı bulunmaktadır.

Komşu Şeflikler:

İşletme Şefliği; kuzeyde Kızılan Orman İşletme Şefliği, doğuda Çayağzı Orman İşletme Şefliği, güneyde Kapıkaya Orman İşletme Şefliği ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Akçay ve Şahinkaya Orman İşletme Şeflikleri, batıda Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Durağan Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Altınkaya Orman İşletme Şefliği, kuzeybatısında ise Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Durağan Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Aydoğan Orman İşletme şefliği ile komşudur.

Kadastro Mülkiyet Durumu:

Plana ekli protokolde de belirtildiği gibi Bafra Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bir araya getirilerek uygun formatta düzenlenmiş olan sayısal kadastro verilerinden meşcere haritası yapımında yararlanılmış ve veri tabanına ayrı bir katman olarak eklenmiştir

Piyasa Durumu:

İşletme şefliği ormanları en yakın tüketim merkezleri olan Alaçam ilçesine 15-25 km, Bafra ilçesine 40-50 km, Samsun iline 100-120 km uzaklıktadır. Ulaşım her yere rahatlıkla yapılabilir.

YAKAKENT ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:

Flora:

Ağaç Türleri

Kızılçam, Karaçam, Sarıçam, Uludağ Göknarı, Kayın, Gürgen Titrek Kavak, İhlamur, Akçaağaç, Karaağaç, Kayacık, Çınar, Ceviz, Saplı Meşe, Sapsız Meşe, Macar Meşesi, Mazı Meşesi, Saçlı Meşe, Yalancı Akasya, Ahlat, Kiraz, Üvez, Çitlembik, Yabani elma, Yabani erik

Ağaççık ve Çalılar

Ardıç, Laden, Fındık, Kızılcık, Çoban Püskülü, Böğürtlen, Akçakesme, Sandal, Kocayemiş, Defne, Tesbih, Karaçalı, Sumak, Kuşburnu, Adi Alıç, Sarmaşık, Kekik

Otsu Bitkiler

Isırgan, Sütlegən, Menekşe, Orman Çileği, Salep, Sığır Kuyruğu, Eğrelti, Çayır Otları, Papatyagiller, Buğdaygiller

E.3.2. Milli Parklar

Milli Park: Bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır. İlimizde Milli Park olarak tescilli alan bulunmamaktadır.

(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı, 11.Bölge Müdürlüğü, Samsun Şube Müdürlüğü)

E.3.3. Tabiat Parkları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 6 adet Tabiat Parkı bulunmaktadır.

AMAZON TABİAT PARKI

Amazon Tabiat Parkı; Samsun İli Terme İlçesinde yer alıp 562,59 ha büyüklüğündedir.

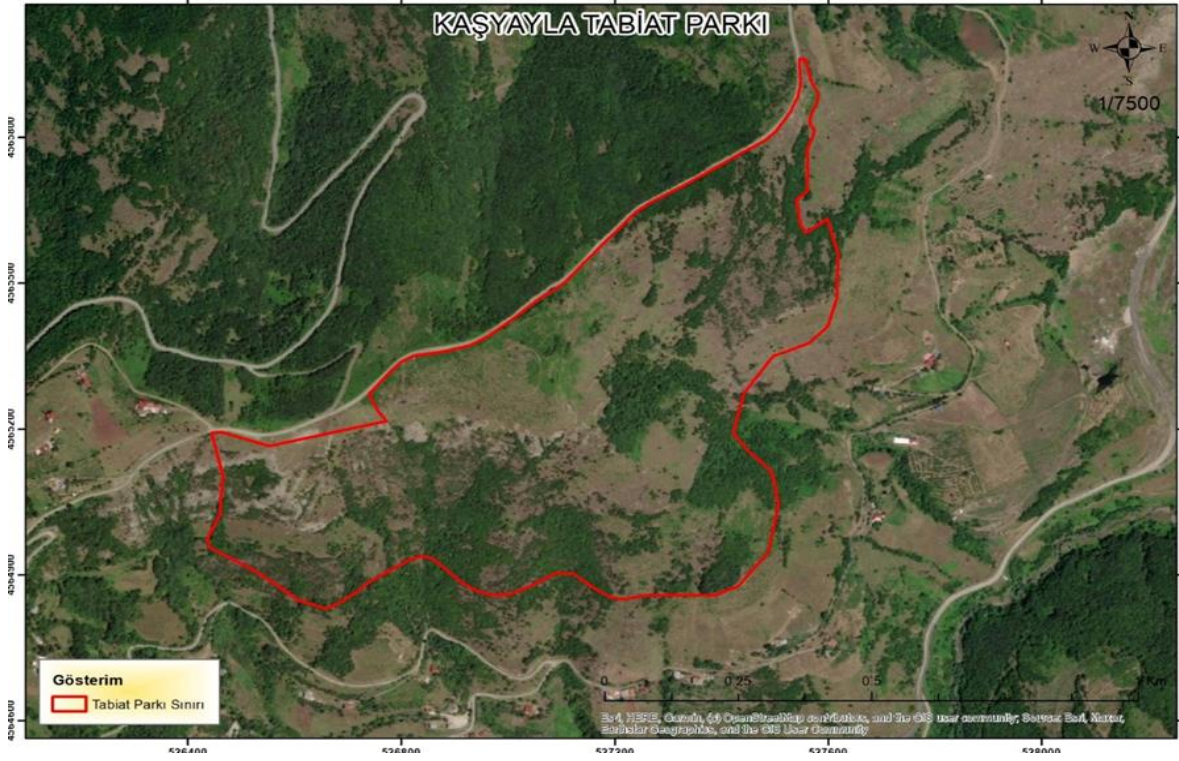
BAYRAKTEPE TABİAT PARKI

Bayraktepe Tabiat Parkı; Samsun İli Tekkeköy İlçesinde yer alıp 132,01 ha büyüklüğünde olup ziyarete kapalıdır.

KAŞYAYLA TABİAT PARKI

Kaşyayla Tabiat Parkı Samsun İli Canik İlçesinde yer alıp 61,5 ha büyüklüğündedir.

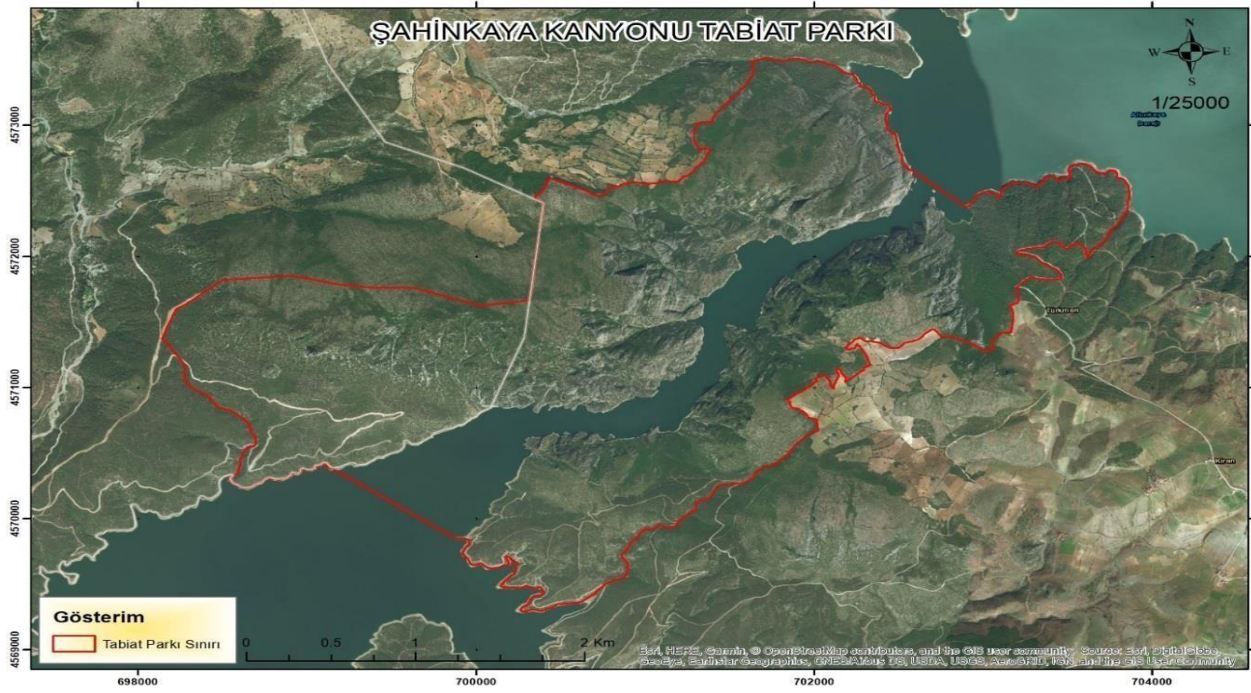
SARIGAZEL TABİAT PARKI

Sarıgazel Tabiat Parkı; Samsun İli 19 Mayıs İlçesinde yer alıp 142,65 ha büyüklüğündedir.

ŞAHİNKAYA KANYONU TABİAT PARKI

Şahinkaya Kanyonu Tabiat Parkı; Samsun İli Vezirköprü İlçesinde yer alıp 1.032,14 ha büyüklüğündedir.

VEZİRSUYU TABİAT PARKI

Vezirsuyu Tabiat Parkı; Samsun İli Vezirköprü İlçe sınırlarında olup 287,65 ha büyüklüğündedir. Kaynak: Doğa Koruma Milli parklar

(Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü)

E.4. Çayır ve Mera

İlimizde bulunan mera/yaylak alanlarının yüzölçümü yaklaşık 16.261 hektardır. 4342 sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği 1998 yılında yaklaşık 16.510 hektar olan mera alanından yaklaşık 900 hektarlık kısmında tahsis amacı değişikliği yapılmıştır.

İlimizde bulunan mera alanlarının tamamına yakın kısmında otlatma yapılmaktadır. Meraların çoğunluğunun durum ve sınıfı zayıf ve orta olarak sınıflandırılabilir. İlimiz hayvan varlığı dikkate alındığında mera alanlarının yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Meraların daha verimli kullanılması amacıyla ve ihtiyaç olanlarında ise ıslah faaliyetleri yürütülmektedir. Bu zamana kadar biten toplam ıslah yapılan mera alanı 4.280,64 hektar olup devam eden ıslah çalışma alanı ise 664,49 hektardır. Yine Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4342 sayılı Mera Kanununun 5/b maddesi kapsamında yaklaşık 1.200 hektarlık tapulu ve tescil harici alanlarda mera alanı olarak tescil edilmiştir.

İLÇE ADI	MERA ALANI (da)
19 Mayıs	2.760,27406
Alaçam	1.949,77074
Asarcık	307,10563
Atakum	3.668,84464
Ayvacık	133,25076
Bafra	32.898,11084
Canik	10.944,35814
Çarşamba	9.969,79360
Havza	32.635,86767
İlkadım	8.188,55394
Kavak	7.239,73809
Ladik	25.731,29300
Salıpazarı	112,09183
Tekkeköy	3.102,60642
Terme	4.392,93326
Vezirköprü	18.545,31027
Yakakent	37,56579
TOPLAM	162.617,46867(da)

(Samsun Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2022)

E.5. Sulak Alanlar

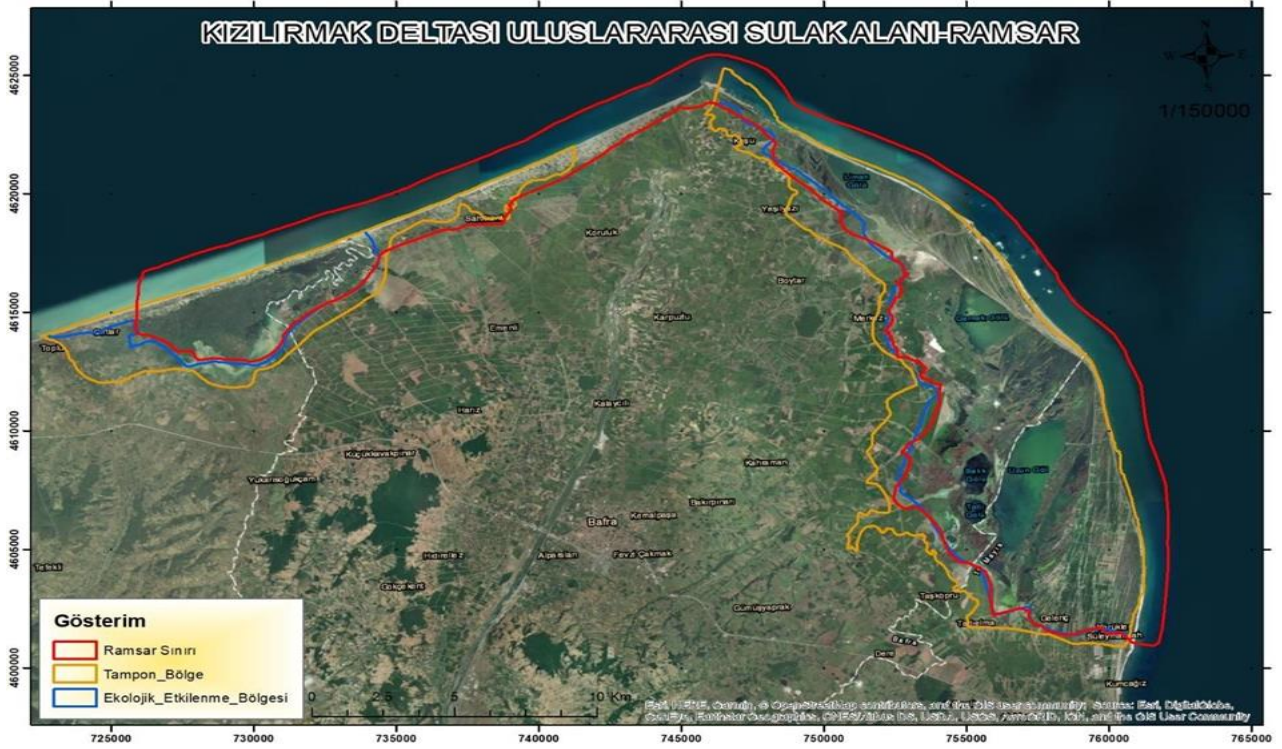
Kızılırmak Deltası Uluslararası Sulak Alanı-Ramsar

Kızılırmak Deltası; Samsun İlinde Kızılırmak Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü yerde, Ondokuzmayıs, Bafra ve Alaçam ilçe sınırları içinde kalan alanın, Samsun-Sinop karayolunun kuzeyinde bulunan bölümünde uzanır. Türkiye'nin en geniş ve barındırdığı canlı sistemi açısından en zengin sulak alanlarından biri olan Kızılırmak Deltası, Karadeniz Bölgesi'nin en büyük sulak alanı olma özelliğine sahiptir. Türkiye'nin en uzun nehri olan Kızılırmak Nehri Sivas ili, İmranlı

ilçesinin doğusunda yer alan Kızıldağ'dan (3025 m.) doğarak, Sivas, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Kırıkkale, Çankırı ve Samsun il sınırları içinde yaklaşık 1355 km yol kat ettikten sonra Bafra Burnu'ndan Karadeniz'e ulaşan Kızılırmak Nehri, taşıdığı alüvyonlarla Türkiye'nin Karadeniz kıyısındaki en önemli delta ovasını ve sulak alanlar kompleksini oluşturmuştur.

Toplam alanı 56.000 hektar olan deltanın yaklaşık 12.000 hektarını sulak alan ekosistemleri ve bu sistemlerle ilişkili habitatların bulunduğu doğal ve yarı doğal alanlar oluşturmaktadır. Bu alanların 11.580 hektarını açık su yüzeyleri, tatlı ve tuzlu su bataklıkları, ıslak çayırlar ve mera alanları, 2.330 hektarını kumsallar ve kıyı kumulları, 3.100 hektarlık orman alanının ise 1.850 hektarını su basar ormanı, 1.250 hektarını geniş yapraklı orman alanları oluşturmaktadır. Deniz, ırmak, göl, sazlık, bataklık, çayır, mera, orman, kumul ve tarım alanları gibi farklı yaşam alanlarını (habitatları) bir arada bulundurması, deltanın eşine az rastlanır derecede önemlibiyolojik çeşitliliğe sahip olmasını sağlamıştır. Kızılırmak Deltası yaklaşık 450 bitki, 352 kuş türüne ev sahipliği yaparken, kuş türü sayısı Türkiye kuşlarının yaklaşık olarak %73' üne karşılık gelmektedir. Nehrin batısında ve doğusunda irili ufaklı birçok göl yer almaktadır. Doğuda sırasıyla Balık Gölü, Uzun Göl, Cernek Gölü ve Liman Gölü, batıda ise Karaboğaz Gölü ve Mülk Gölü yer almaktadır.

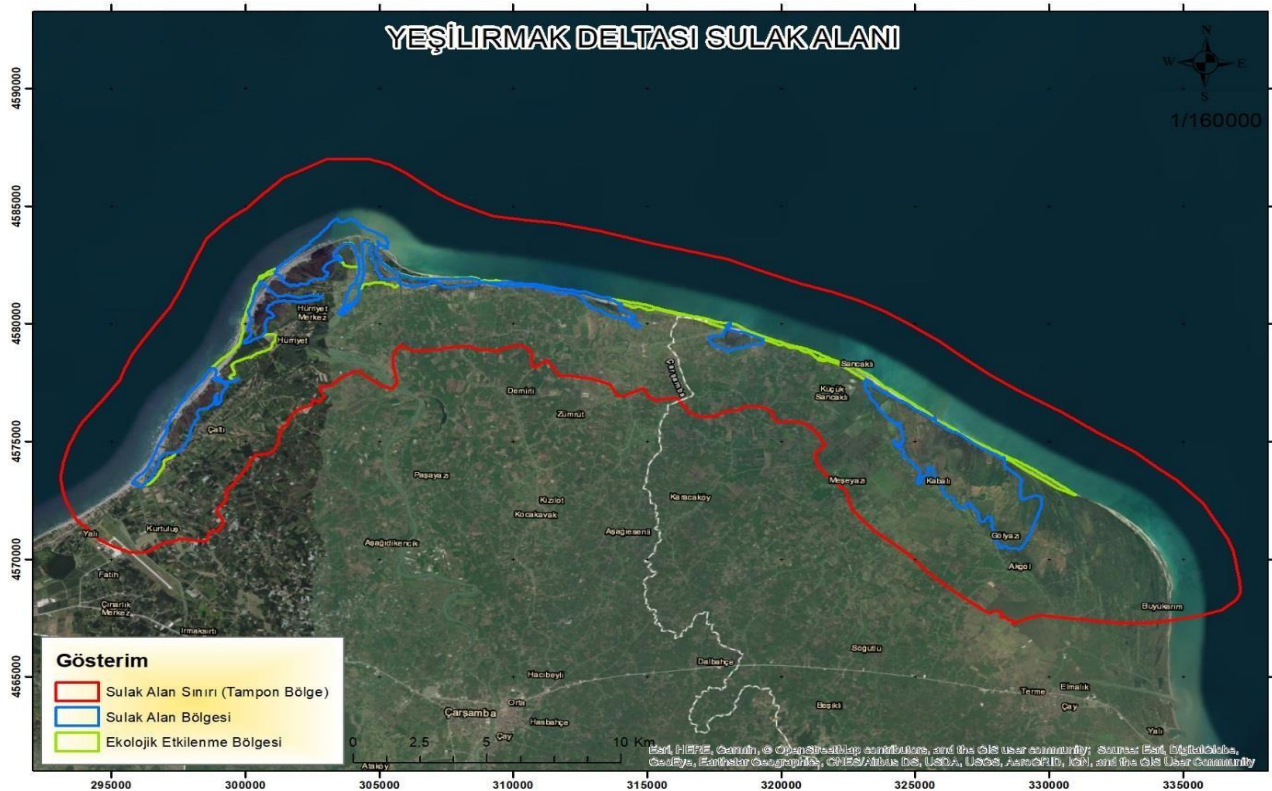
Kızılırmak Deltası, yaşama ortamlarının çeşitliliği ve önemleri ile Doğal Sit Alanı (1994), Yaban Hayatı Koruma Sahası(1984), Ramsar Alanı (1998), Önemli Bitki Alanı(2005), Önemli Su Alanı(2005) sayıda uluslararası sulak alan kriterleri uygunluğuna sahiptir.

Yeşilirmak Deltası Ulusal Önem Haiz Sulak Alanı

Yeşilirmak Deltası; Samsun ili Tekkeköy, Çarşamba ve Terme ilçe sınırları içerisinde yer almakta olup 19.03.2020 tarihinde Ulusal Önem Haiz Sulak Alan Olarak tescil edilmiştir. Terme ilçesine 22 km, Tekkeköy ilçesine 26 km ve Samsun iline 39 km mesafededir. Yeşilirmak Deltası Ulusal Önem Haiz Sulak Alanı 34.340 hektar alana sahiptir. Nehrin taşıdığı alüvyonların oluşturduğu Türkiye'nin Karadeniz kıyılarında yer alan en büyük delta ovalarından biridir. Deniz, ırmak, göl, sazlık, bataklık, çayır, mera, orman, kumul, subasar ormanları ve tarım alanları gibi farklı ekolojik karakterlerdeki

habitatlari bir arada bulundurmasi ile Yeşilirmak Deltası önem kazanmaktadır. Yeşilirmak Deltası, Orta Karadeniz havzası için örnek ve iyi korunmuş bir kıyı sulak alanı olması nedeniyle ve Karadeniz'e özgü nadir ve içerdigi habitat sulak alandır.

İlçe merkezine 10 km. uzaklıkta yer alan Ladik ovasının doğusundaki çukurda oluşur. Elips biçiminde olan gölün uzunluğu 5 kilometre, genişliği ise 2 kilometredir. Ladik Gölü tabii, devamlı, suları durgun, derinliği ise yer yer 5 metreyi bulan göl suyu tatlı olup, birçok kuş türüne ev sahipliği yapan sulak alan ekosistemidir.

Ladik gölü tektonik hareketlere bağlı olarak oluşan çukura suların dolması sonucu oluşmuş olan doğal tektonik bir göldür. Ladik Gölü, bu gölü besleyen çeşitli sürekli akış gösteren dereler ve mevsimsel dereler ile birlikte çeşitli sucul bitki birliklerinin alanda gelişmesine vesile olmuştur. Bahsi geçen bu sucul bitki birlikleri su içi bitkiler ve su kenarı bitkiler (sazlıklar ve makrofitikler) olarak tanımlanabilir. Öte yandan bu bitki birliklerinden sazlık alanların bir bölümü gölün üzerinde yüzen adacık olarak bilinen turbalıkların üzerinde geliştiğinden ayrı birönem arz etmektedir.

Ladik Gölü nesli tehlike altında olan bitki ve hayvan türlerine ev sahipliği yapması ve kuşlar için önemli bir üreme alanı olup, göldeki Pasbaş patka üreme kolonisi de ülkemiz açısından nadir sayılabilecek özelliği nedeni ile bu kriteri sağlamaktadır. Göldeki mevcuttürlerden; *Esox lucius* (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Abramis brama* (Çapak balığı), yöre halkı için ekonomik önem arz etmektedir.

Kaynak: Doğa Koruma Milli Parklar
(Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 1 adet Çalkaya Takım Şelaleleri Tabiat Anıtı bulunmakta olup 13,00 ha alana sahiptir.

Çalkaya Takım Şelaleleri Tabiat Anıtı
(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 1 adet Tabiatı Koruma alanı bulunmaktadır.

Haciosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı:

Haciosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı Samsun ili, Çarşamba İlçe sınırlarında olup 127,78 ha alana sahiptir.

Kaynak: (Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2025)

E.6.3. Anıt Ağaçlar

Samsun ilinde Tabiat Varlığı olarak tescil edilen Anıt Ağaçlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Ağaç Türü	Doğu Çınarı (2 adet) <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	Atakum
Mahalle	Çakırlar Yalı Mah.
Ada	394
Parsel	4
Not: Alanda 2 adet Doğu Çınarı Bulunmaktadır.	

Ağaç Türü	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	Atakum
Mahalle	Yukarı Aksu Mah.
Ada	130
Parsel	1

Samsun ili, Atakum ilçesi, Yukarı Aksu Mahallesi, 439 nolu parseldeyer alan çınar ağacı, Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 08.04.2005 tarih ve 213 sayılı kararı ile tabiat varlığı olarak

Ağaç Türü	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	İlkadım
Mahalle	Hançerli Mah.
Ada	1066
Parsel	25

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Hançerli Mahallesi Buğdaypazarı Mevkii 1066 ada 25 nolu parselde bulunan çınar ağacı Trabzon KTVKK'nun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararıyla tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe Latince	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Saathane Meydanı)
Taç Genişliği (m)		15,50
Boy (m)		31,00
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		175

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Kale Mahallesi Saathane Meydanında yol üzerimde bulunan çınar ağacı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı özelliği göstermesi nedeniyle tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahallesi	Pazar Mah.(Gaziler Otobüs Durağı)
Taç Genişliği (m)		21,40
Boy (m)		32,00
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		175

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Pazar Mahallesi, Gaziler otobüs durağında yer alan çınar ağacı Trabzon KTVKK'nun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararıyla tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dişbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Tekkeköy
	Köy/Mahallesi	Bakacak Mah.
Taç Genişliği (m)		14,70
Boy (m)		16,50
1,30 Çapı (cm)		125
Yaşı (Yıl)		120

Samsun ili, Tekkeköy ilçesi, Bakacak Köyünde bulunan dişbudak ağacı, Trabzon KTVKK'nun 08.08.1995 tarih ve 1995 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Çay Mah.
Taç Genişliği (m)		28,00
Boyu (m)		35,50
1,30 Çapı (cm)		310
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Çay Mahallesi, 142 ada 16 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Hasabahçe Mah. (Göğseli Cami Avlusu)
Taç Genişliği (m)		23,30
Boyu (m)		29,00
1,30 Çapı (cm)		290
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hasabahçe Mahallesi, 130 ada 29 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kirazlı Çay Mah.
Taç Genişliği (m)		31,60
Boy (m)		36,00
1,30 Çapı (cm)		225
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Kirazlıçay Mahallesi, Değirmenbaşı Caddesi 237 ada 26-4 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dışbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Taç Genişliği (m)		22,90
Boy (m)		20,20
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		125
NOT: Alanda 3 adet Adi Dışbudak tescillidir.		

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hayratlar Mevkii, Kızılot-Demirli Köyü'nde bulunan 3 adet dışbudak ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2440 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Taç Genişliği (m)		29,50
Boyu (m)		27,50
1,30 Çapı (cm)		410
Yaşı (Yıl)		650

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hayratlar Mevkii, Kızılot-Demirli Köyü'nde bulunan 1 adet çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2440 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Gürgen
	Latince	<i>Carpinus betulus</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Yaycılar Mah.
Taç Genişliği (m)		26,50
Boyu (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		105
Yaşı (Yıl)		170

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Yaycılar Köyü, Şeyh Habil Mezarlığında bulunan 1 adet adi gürgen ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 01.11.1996 tarih ve 2638 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Bafracalı Mah.
Taç Genişliği (m)		31,00
Boyu (m)		35,00
1,30 Çapı (cm)		205
Yaşı (Yıl)		350

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Bafracalı Köyü, yol kenarında bulunan 1 adet çınar ağacı, Samsun KVTYKBK'nun 22.09.2010 tarih ve 2758 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Ceviz
	Latince	<i>Juglans regia</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Kozluk Mah.
Taç Genişliği (m)		15,75
Boyu (m)		14,50
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		150

Samsun ili, Terme ilçesi, Kozluk Beldesi, Yavuz Mahallesi, 106 ada 49 parselde bulunan ceviz ağacı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 13.02.2013 tarih ve 70 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dışbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahallesi	Oğuzlu Mah.
Taç Genişliği (m)		27,40
Boy (m)		19,00
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		180

Samsun ili, Terme ilçesi, Oğuzlu Köyü, 117 ada 1 parselde bulunan çınar ağacı, Samsun KVTVKBK'nun 25.03.2010 tarih ve 2489 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Vezirköprü
	Köy/Mahallesi	Orta Cami Mah.
Taç Genişliği (m)		25,10
Boy (m)		26,00
1,30 Çapı (cm)		180
Yaşı (Yıl)		275

Samsun ili, Vezirköprü ilçesi, Orta Camii Mahallesi'nde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 23.08.1992 tarih ve 1429 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Çiçeksiz Dışbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahallesi	Dikbıyık Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	551430.36
	X	4565033.72
Taç Genişliği (m)		14,00
Boy (m)		15,00
1,30 Çapı (cm)		100
Yaşı (Yıl)		100

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Dikbıyık tescil harici alanında bulunan Adi Dışbudak, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 287 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiatvarlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahallesi	Mescitli Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	574309.60
	X	4552827.13
Taç Genişliği (m)		31,00
Boy (m)		32,00
1,30 Çapı (cm)		262
Yaşı (Yıl)		700

Samsun ili, Terme ilçesi, Mescitli Köyü, 170 ada 1 parselde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 289 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Saçlı Meşe
	Latince	<i>Qercus cerris</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Bafra
	Köy/Mahallesi	Gökçeada Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	480096.13
	X	4600521.38
Taç Genişliği (m)		23,50
Boy (m)		28,00
1,30 Çapı (cm)		142
Yaşı (Yıl)		100

Samsun ili, Bafra ilçesi, Gökçeada Mah., 118 ada 11 parselde bulunan saçlı meşe, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 288 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Tekkeköy
	Köy/Mahallesi	Hamzalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	544313.48
	X	4563182.91
Taç Genişliği (m)		25,00
Boy (m)		22,00
1,30 Çapı (cm)		370
Yaşı (Yıl)		900-1000

Samsun ili, Tekkeköy ilçesi, Hamzalı Mahallesi 1692 ada 23 ve 24 parsellerde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 19.07.2018 tarih ve 387 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahallesi	B.Oyumca Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	519183.73
	X	4582179.65
Taç Genişliği (m)		27,00
Boy (m)		28,00
1,30 Çapı (cm)		210
Yaşı (Yıl)		210

Samsun ili, Atakum ilçesi, Büyükoyumca mahallesinde, 1618 ada üzerinde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 17.01.2018 tarih ve 352 sayılı karar ile tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahallesi	Fenk Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	519183.73
	X	4582179.65
Taç Genişliği (m)		33,00
Boy (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		237
Yaşı (Yıl)		545

Samsun ili, Terme ilçesi, Fenk Mahallesinde, 318 ada 16 parsel üzerinde bulunan doğu çınarı, Samsun TVK Bölge Komisyonu'nun 10.03.2021 tarih ve 556 sayılı kararı ile tescil edilmiştir.

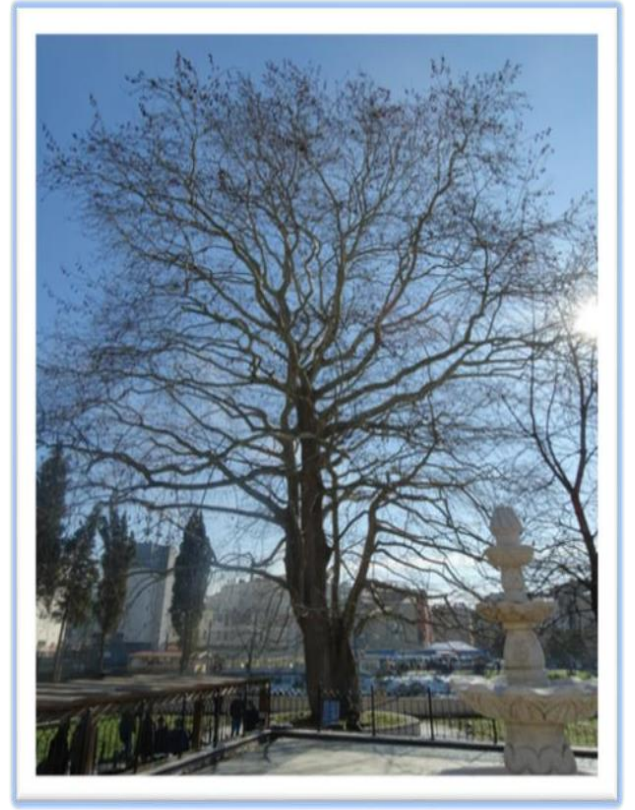

Ağaç Türü	Çam Ağacı Topluluğu Pinus Pinea
İli	Samsun
İlçesi	İlkadım
Mahalle	Kılıçdede Mah.
Ada	3623
Parsel	11
Not: Park Alanında Çam Ağaçlarından oluşan Ağaç Topluluğu Bulunmaktadır.	

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Kılıçdede Mahallesi, Gazi Parkı alanı içinde 3623 ada, 5 no.lu parselde bulunan ağaçlar, Trabzon KTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2434 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Doğu Çınarı Platanus orientalis
İli	Samsun
İlçesi	Terme
Mahalle	Fenk Mah.
Ada	318
Parsel	16

Samsun ili, Terme ilçesi, Fenk Mahallesi, 318 ada, 16 no.lu parselde bulunan doğu çınarı Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 10.03.2021 tarih ve 556 sayılı karar ile tescil edilmiştir

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimiz sınırları içerisinde 383 sayılı kanun Hükmünde Kararname uyarınca ilan edilmiş herhangi bir Özel Çevre Koruma Bölge bulunmamaktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Samsun ilinde tescil edilen Doğal Sit Alanları aşağıda yer almaktadır.

1-Kızılırmak Deltası Doğal Sit Alanı: 19 Mayıs, Bafra ve Alaçam ilçe sınırları içerisinde bulunan Kızılırmak deltası; ülkemizin en önemli sulak alan ekosistemlerinden biri olup, barındırdığı canlı türlerinin çeşitliliği, canlılar için zengin yaşam alanları bulundurması ve halen bozulmamış olan doğal yapısı ile ülkemizin uluslararası öneme sahip ender habitat alanlarından biridir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) mevcut doğal sit alanlarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, bilimsel kriterler ışığında alanın sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde, Samsun-Ordu-Amasya- Sinop-Tokat İllerinde yer alan doğal sit alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri” yapılmış olup, Doğal Sit Alanlarının yeniden değerlendirilmesi ve bilimsel kriterler ışığında biyo-ekolojik, jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerinin belirlenmesi için Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu Projeleri kapsamında Kızılırmak Deltasının yeni Doğal Sit Alanı sınır ve statüleri Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 14.11.2019 tarihli ve 454 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup, “Doğal Sit- Nitelikli Doğal Koruma Alanı” ve “Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” Bakanlık Makamı’nın 10.02.2020 tarihli ve 34708 sayılı Olur’u ile onaylanarak 19.02.2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. “Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan” ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 109.maddesine göre 21.04.2020 tarihli ve 31106 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda; Kızılırmak Deltasında 18784.42 ha *Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*, 20329.91 ha *Doğal Sit- Nitelikli Doğal Koruma Alanı* ve 4029.43 ha *Doğal Sit- Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı* olmak üzere toplam **43143.76 ha** lık alan koruma altına alınmıştır.

2-Terme Simenit Gölleri Doğal Sit Alanı: Terme tarafından denize akan bir çayın, arazinin çokdüz olmasından dolayı denize dökülmeden önce geniş bir alana yayılarak iç içe oluşturduğu gölleri de kapsayan habitat alanlarından biridir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) mevcut doğal sit alanlarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, bilimsel kriterler ışığında alanın sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde, Samsun-Ordu-Amasya- Sinop-Tokat İllerinde yer alan doğal sit alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri” yapılmış olup, Doğal Sit Alanlarının yeniden değerlendirilmesi ve bilimsel kriterler ışığında biyo-ekolojik, jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerinin belirlenmesi için Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu Projeleri kapsamında Kızılırmak Deltasının yeni Doğal Sit Alanı sınır ve statüleri Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 20.10.2021 tarihli ve 613 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup, “Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı” ve “Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı” Bakanlık Makamı’nın 26.01.2023 tarihli ve 5629270 sayılı Olur’u ile onaylanarak 04.02.2023 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. “Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan” ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 109.maddesine göre 15.03.2023 tarihli ve 32133 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda; Terme Simenit Gölleri Doğal Sit Alanında 2245.23 ha *Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*, 3102.98 ha *Doğal Sit- Nitelikli Doğal Koruma Alanı* ve 630.97 ha *Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı* olmak üzere toplam **5979.18 ha** lık alan koruma altına alınmıştır.

3- **Hacı Osman Ormanı Doğal Sit Alanı:** İlimiz, Çarşamba ilçesi, Gelemen Çiftliği bitişiğinde yer alan Hacı Osman Ormanı, Orman İşletme Müdürlüğü Mülkiyetinde olup, dişbudak, meşe, gürgen ve akçaağaç türlerinden oluşmaktadır. Yaklaşık **140.11** ha lık alan Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

4- **Asarkale Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı:** Kolay Beldesi, Asar Köyü yakınında yeralan, Kızılırmak'ın batı kenarında Bafra ovasını Anadolu'nun iç kısımlarına bağlayan vadiyi kontrol etmek için kurulmuş kale tipi bir yerleşmedir. Teraslar halindeki Asarkale'de kayaya oyulmuş bir sarnıç ile yine kayaya oyularak açılmış merdivenli bir yer altı geçişi vardır. Yaklaşık **1063.24**ha lık bir alan arkeolojik sit ve Doğal Sit alanı olarak koruma altına alınmıştır.

Canik-üçpınar gölalan şelalesi: Canik ilçesi, Üçpınar Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Üçpınar Şelalesi doğal sit alanı sınırları Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 09.03.2021 tarihli ve 551 sayılı kararı ile onaylanmış Bakanlığımızca başlatılan “Samsun-Ordu-Amasya-Sinop-Tokat” illerinde yer alan Doğal Sit Alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu” kapsamında, sınır ve statüleri yeniden belirlenen Üçpınar Şelalesi Nitelikli Doğal Koruma Alanı ile Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanları 15.08.2021 tarih ve 31569 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Canik-Üçpınar Şelalesinin yaklaşık 161 ha lık bir bölümü Doğal Sit Alanı olarak koruma altına alınmıştır.

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

Samsun İli sınırları içerisinde 2863 sayılı yasa kapsamında tescil edilen 8 adet doğal sit alanı, 24 anıt ağaç ve 1 adet anıt ağaç topluluğu bulunmaktadır. Anıt ağaçlara ilişkin bakım onarım ve peyzaj çalışmaları yürütülmektedir. Mevcut ve Potansiyel Doğal Sit Alanlarına ilişkin Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları Bakanlığımızca yaptırılmış olup, bu kapsamda sınır ve statüleri yeniden değerlendirilecektir.

Kaynaklar

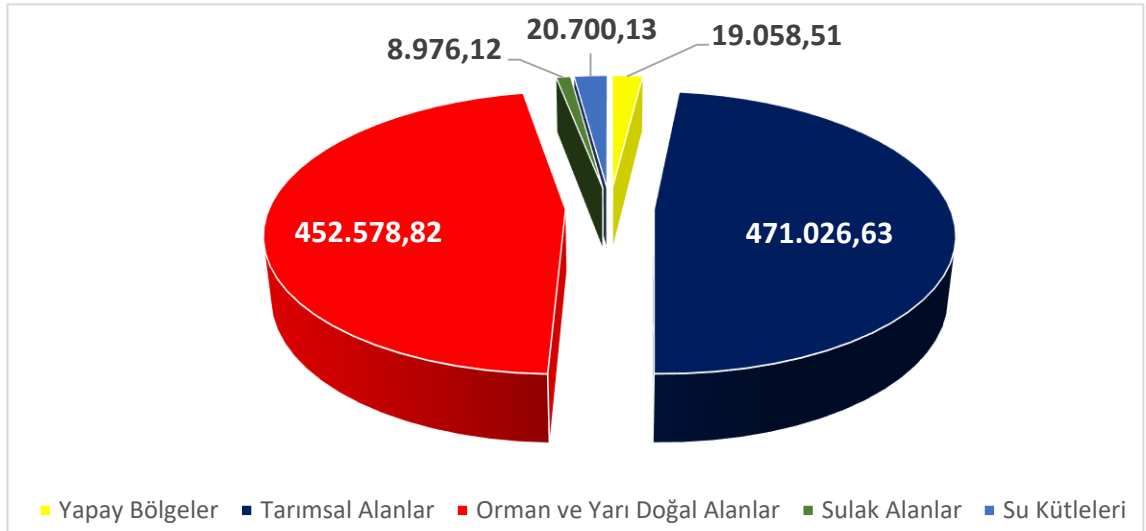
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari> <https://ockb.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizde toplam tarım alanı 437.358 ha olup, bu alanın 378.470 hektarında tarım yapılmaktadır. Tarım yapılan alanın 222.807 hektarı tarla, 123.850 hektarı meyve, 14.305 hektarı sebze, 22 hektarı süs bitkileri üretimine ayrılmış olup, kalan 17.487 ha alan nadasa bırakılmaktadır.

Samsun İli Yüzölçümü : 951.200 ha.
Tarım Alanı : 437.358 ha.
(-% 46) Orman ve Fundalık Alan :
385.654 ha. (-%40,5) Çayır-Mera Alanı :
16.090 ha. (-
%1,7)
Tarım Dışı Alan : 112.097 ha. (-%11.8)

Grafik 39– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, yıl
(Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2025))

Çizelge 55– Arazi kullanım sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2025)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	19 90		20 00		20 06		20 12		20 18	
Arazi Sınıfı	h a	%	h a	%	h a	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15382,91	1,58	19058,51	1,96	17857,26	1,84	18730,42	1,93	19.458,93	2
2) Tarımsal Alanlar	476081,83	48,96	471026,63	48,44	495324,1	50,94	508115,23	52,26	508.036,46	52,25
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	454345,2	46,73	452578,82	46,55	429132,91	44,13	415327,39	42,71	413.808,2	42,56
4) Sulak Alanlar	9697,25	1	8976,12	0,92	9528,57	0,98	9862,7	1,01	9.862,7	1,01
5) Su Yapıları	16833,02	1,73	20700,13	2,13	20497,37	2,11	20304,47	2,09	21.173,92	2,18
TOPLAM	972340,21		972340,21		972340,21		972340,21		972.340,21	

F.2. Mekânsal Planlama

F.2.1. Çevre Düzeni Planı

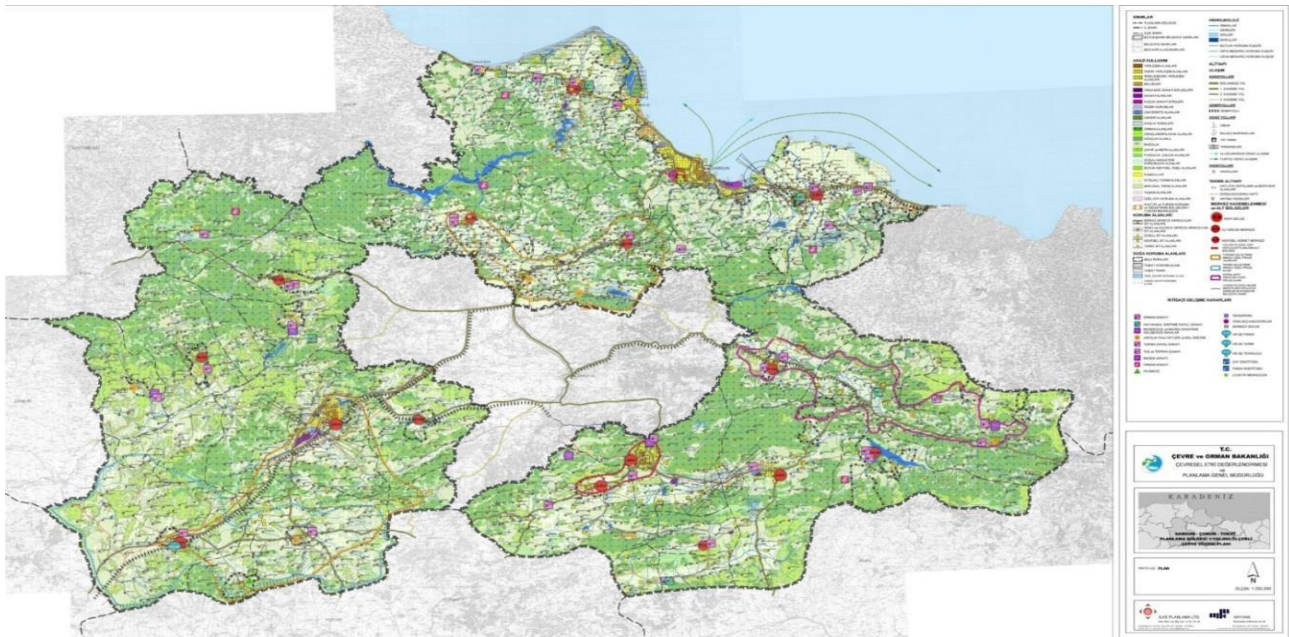
Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı, plan hükümleri, plan açıklama raporu mülga 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 2(h) ve 10(c) maddeleri ile 5491/2872 sayılı Çevre Kanununun 9(b) maddesi uyarınca 20.07.2007 tarihinde onaylanmış olup; söz konusu plana yapılan itirazlar sonucunda bahse konu planın Lejant, E-35, F-36, F-37, G-33, G-34, G-36, G-37, G-38, H-33, H-34, H-35, H-36, H-37, H-38, I-33 plan paftaları, 7 pafta plan hükümleri ve plan açıklama raporunda yapılan düzenlemeler anılan hükümler uyarınca 26.02.2008 tarihinde mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanmıştır.

Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının amacı; planlama bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir.

Analiz ve sentez aşaması sonucunda ortaya çıkan çevre düzeni planının vizyon ve amacı dahilinde Ekolojik Sürdürülebilirlik, Küresel-Yerel Etkileşimi, İktisadi ve Toplumsal Gelişme, Eşitlik ve Sosyal Adalet, Yaşanabilirlik, Erişilebilirlik, Katılım ve Yönetişim başlıklı üst hedefler geliştirilmiş olup; bahse konu üst hedeflerden yola çıkılarak planlama alanının gerçeklerine, gereksinimlerine ve tahayyüllerine uygun alt hedefler belirlenmiştir.

Çevre Düzeni Planı, belirlenen hedefler çerçevesinde oluşturulan stratejik ve mekânsal kararları 20 senelik süreçte üretmeye ve geliştirmeye yönelik olarak Bölgesel Yaklaşım, Sürdürülebilirlik, Yerel Ekonomik Kalkınma ve Katılım ana yaklaşımlarını içermektedir.

Harita 4- Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

Çizelge 56–Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan Değişiklikleri

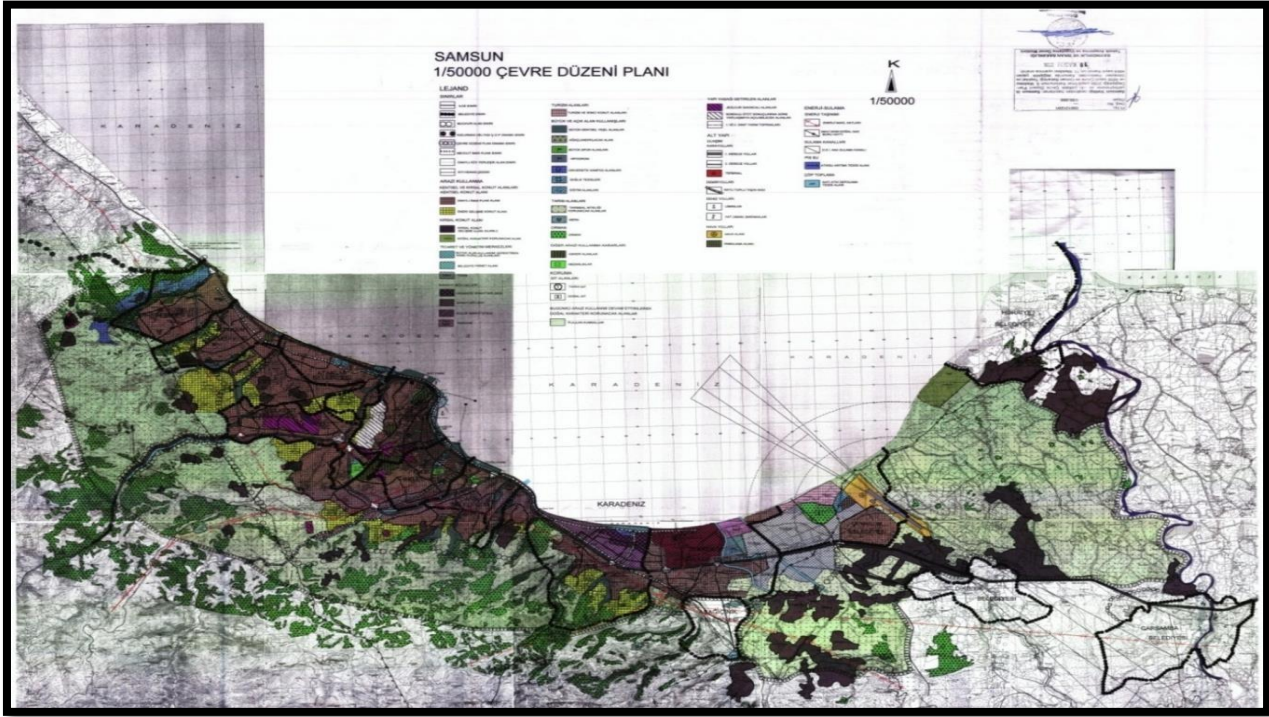
Onay Makamı	Onay Tarihi	Değişiklik Konusu
Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı	24.06.2011	Plan Hükümlerinde Değişiklik
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	07.09.2012	Plan Hükümünde Değişiklik
	18.12.2012	F-35 Paftasında Samsun İli 19 Mayıs İlçesinde “Turizm Merkezi” İşlenmesi, Lejant Paftasına Gösterim İlavesi
	16.09.2013	Plan Hükümü İlavesi, Plan Hükümünde Değişiklik
	24.04.2014	G-33 Paftasında Çorum İl Merkezine İlişkin Değişiklik, Plan Hükümleri İlavesi, Plan Hükümlerinde Değişiklik
	03.07.2014	F-36 Paftasında Samsun İli Kavak İlçesinde “Kentsel Gelişme Alanı” Sınırlarının Düzenlenmesi
	16.02.2015	24.04.2014 Onaylı Değişikliğe Yapılan İtirazlar Sonucunda Plan Hükümlerinde Değişiklik
	26.12.2016	Plan Açıklama Raporuna “Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası Hazırlanması Projesi” İlavesi
	16.02.2017	G-33,H-33 Paftalarında Çorum İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	15.05.2017	Plan Hükümü İlavesi
	01.11.2017	15.05.2017 Onaylı Değişikliğe Yapılan İtirazlar Sonucunda Plan Hükümlerinde Değişiklik
	01.11.2017	H-36 Paftasında Tokat İl Merkezine İlişkin Değişiklik, Lejant Paftasına Gösterimlerin İlavesi, Plan Hükümleri İlavesi
	28.02.2019	G-37 Paftasında Tokat İli Erbaa İlçesine İlişkin Değişiklik
	26.07.2019	F-37 Paftasında Samsun İli Çarşamba İlçesinde “Organize Sanayi Bölgesi” İşlenmesi, “Sanayi Alanı” ve “Kentsel Gelişme Alanı” Sınırlarının Düzenlenmesi
	13.01.2020	Plan Hükümü İlavesi
	06.05.2021	F-37 Paftasında Samsun İli Çarşamba İlçesinde “Sanayi Alanı” İşlenmesi
	07.05.2021	Plan Hükümlerinde Değişiklik
	17.06.2021	H-37 Paftasında Tokat İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	23.09.2021	G-33 Paftasında Çorum İl Merkezine İlişkin Değişiklik
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	21.12.2021	E-35, F-35 Paftalarında Samsun İli Bafra İlçesinde “Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi” İşlenmesi
	05.01.2022	H-37 Paftasında Tokat İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	18.01.2022	F-36 Paftasında Samsun İli Kavak İlçesinde “Sanayi ve Depolama Alanı” İşlenmesi
	06.05.2022	Plan Hükümleri İlavesi
	06.07.2022	H-37 Paftasında Tokat İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	01.11.2022	H-32 Paftasında Çorum İli Sungurlu İlçesine İlişkin Değişiklik
	19.12.2022	Plan Hükümlerinde Değişiklik
	04.01.2023	H-36 Paftasında Tokat İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	19.04.2023	F-37 ve F-38 Paftalarında Samsun İli “Ladik Gölü Sulak Alan Tampon Bölgesi”, G-35 ve G-36 Paftalarında “Yeşilirmak Deltası Sulak Alan Tampon Bölgesi” Sınırlarının İşlenmesi
	29.11.2023	G-33 Paftasında Çorum İl Merkezine İlişkin Değişiklik
	02.12.2023	F-34 Paftasında Samsun İli Vezirköprü İlçesinde “Organize Sanayi Bölgesi” İşlenmesi
	07.12.2023	F-37 Paftasında Samsun İli Tekkeköy İlçesinde “Organize Sanayi Bölgesi” İşlenmesi
	01.08.2024	F-38 Paftasında Terme Karma Organize Sanayi Bölgesi Plana işlenmesi, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu
	19.11.2024	Hastalıktan Ari İşletmelerine ilişkin Plan Hükümlerinin 1.5.17.1.12.maddesindeki değişiklik, Plan notu Değişikliği Gerekçe Raporu
Çevre ve Şehircilik	28/02/2019	G-37 Numaralı Plan Paftasında Değişiklik Yapılması

Bakanlığı		
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	26/07/2019	F-37 Numaralı Plan Paftasında Yer Alan Çarşamba İlçesine “Organize Sanayi Bölgesi” Gösteriminin Eklenmesi, “Sanayi Alanı” ve “Kentsel Gelişme Alanı” Gösterimlerinin Sınırlarının Düzenlenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	13/01/2020	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	06.05.2021	F-37 Numaralı Plan Paftasında, Çarşamba İlçesi Sanayi Alanının ÇDP’ye işlenmesi değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	07.05.2021	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	21.12.2021	F-35 Numaralı Plan Paftasında Bafra Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB Alanının ÇDP’ye işlenmesi değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	18.01.2022	F-36 Plan Paftasında Kavak Bekdemir Mahallesi Sanayi Amaçlı Çevre Düzeni İmar Planı değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	06.05.2022	Çevre Düzeni Planı Plan Hükümlerine 1.5.9.7 Eko Turizm Alanları Plan Hükümü Eklenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	19.12.2022	Çevre Düzeni Planı Plan Hükümlerinde 1.5.9.7 Eko Turizm Alanları Plan Hükümü Değişikliği

1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Samsun Valiliği (Mülga Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü) ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile planlanan alanda kalan Belediye Başkanlıkları arasında (Atakum, İlkadım, Gazi, Canik ile Yeşilkent, Atakent, Kurupelit, Kutlukent, Tekkeköy ve Çınarlık) 25/09/2000 tarihinde imzalanan Çevre Düzeni Plan Yapımı Protokolü uyarınca 2020 Samsun Çevre Düzeni Çalışmaları başlatılmış ve Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Samsun Valiliği (Mülga Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü) ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığınca oluşturulan planlama ekibi tarafından tamamlanan 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 18/11/2004 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanununun 9. maddesi ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapan 4864 Sayılı Kanunun 11. maddesi uyarınca onaylanmıştır. 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planının hedefleri;

- Üniversiteden, havaalanına kadar olan Samsun metropoliten alanı içinde farklı idari yapıdan oluşan alanların, üst düzey planlama kararları ile disipline edilerek, kentsel gelişmenin sağlıklı ve planlı temellere dayandırılması;
- Samsun kent bütünü içinde yer alan kıyı varlığının korunması, içme ve kullanma suyu koruma havzalarının koruma altına alınması ve kentsel yaşam standartlarının yükseltilmesi;
- 1. ve 2. sınıf tarım topraklarının korunması, orman varlığının korunması, kültür ve tabiat varlıklarının genel bir planlama yaklaşımı içinde korunmasının sağlanması;
- Samsun kent bütününde, imar planlarına ışık tutacak ana kararların alınması, kentseluluşımda, ulaşım ana planı ile uyumun sağlanarak, kentsel alandaki ulaşım ve altyapı ile ilgili üst düzey yatırımlarda mekân organizasyonunun sağlanması olarak tanımlanmaktadır.

Harita 5- 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı

1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı

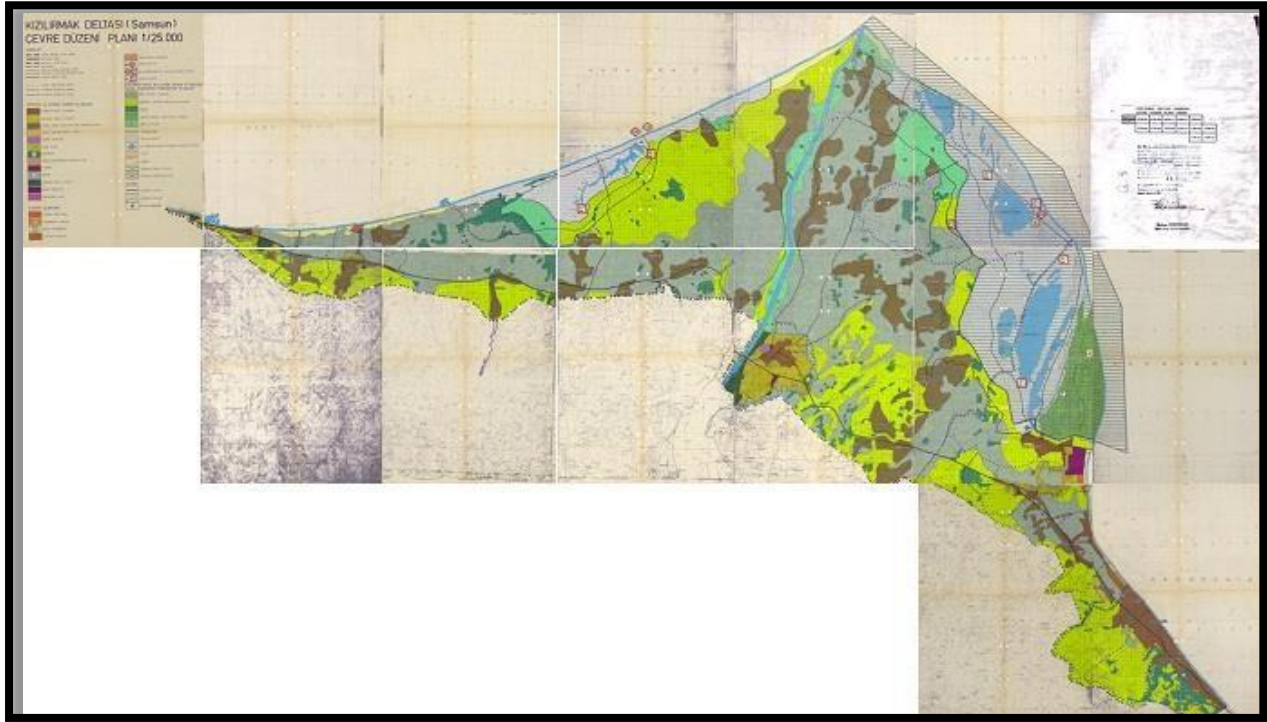
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 25.07.1996 tarihinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planının hedefleri;

- Türkiye'nin Karadeniz kıyısındaki en büyük Sulak Alanı olan, biyolojik çeşitlilik açısından ulusal ve bölgesel ölçekte önde gelen, RAMSAR Sözleşmesi'nin A Nitelikli Sulak Alanlar Listesi'nde yer alan Kızılırmak Deltası'nın doğal zenginliğini korumak, gelecek nesillere bozulmadan aktarılmasını sağlamak, sağlıklı bir koruma-geliştirme plan süreci oluşturmak;
- Doğal çevreye uyum sağlayabilecek, koruma-geliştirme dengesini bozmayacak turizm kullanımları düzenlemek;
- Koruma-kullanma dengesi sağlamak;
- Sulak alanları, doğal sit alanlarını, tarım alanlarını v orman alanlarını dikkate alarak kentsel ve kırsal yerleşme alanlarının gelişimini yönlendirmek;
- Altyapı girişimlerinin koruma ilkelerine uyum esaslarını belirlemek;
- Her türlü çevre sorununa yasal yaptırım ile engel olmak olarak tanımlanmaktadır.

Çizelge 57–1/25.000 Ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı Değişiklikleri

Onay Makamı	Onay Tarihi	Değişiklik Konusu
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	21/05/1998	F36-a2 Plan Paftasında Yer Alan Altinkum Kentsel Gelişme Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	15/12/1998	E35-d2 Plan Paftasında Yer Alan Göçkün Köyü Kentsel Gelişme Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	03/04/2000	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	17/01/2001	F36-a1 Plan Paftasında Yer Alan Kertme Köyü Köy Yerleşik Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	01/10/2002	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı	17/05/2004	E35-c3 Plan Paftasında Yer Alan Yakınlaş Köyü Köy Yerleşik Alanında Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	17/06/2013	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması

Harita 6- 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı

1/25.000 ölçekli Samsun Kıyı Alanları Strateji Belgesi

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca İlimiz sınırları içerisinde batıda Atakum Belediyesi sınırı ile doğuda Yeşilirmak arasındaki 64,5 km. uzunluğu kapsayan alanda, İlimiz kıyılarının Karadeniz Bölgesi havzasındaki yeri ve potansiyeline dayalı, sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak; Samsun kentinin mekânsal gelişimi ile uyumlu bir şekilde planlanması amacıyla Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Projesi kapsamında hazırlanan 1/25.000 ölçekli Samsun Kıyı Alanları Strateji Belgesi ve Raporu Bakanlık Makamının 30/05/2011 tarihli ve 10147 sayılı Oluru ile 3194 sayılı İmar Kanunun 9. maddesi ve 3621 sayılı Kıyı Kanunun 7. maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Projesinin amacı, ülkemizin kıyı bölgelerinde kentleşme, sanayileşme, turizm ve ikinci konut gelişmesi gibi nedenlerle bir dizi sorunun birikmiş olduğu, mevcut planlama uygulama sisteminin bu sorunların çözümünde yetersizlikleri bulunduğu tespitinden hareketle, yeni bir planlama anlayışının geliştirilmesine olan ihtiyaç ve gereklilikler doğrultusunda, kıyı alanları için bütünleşik bir planlama stratejisinin geliştirilmesi ve pilot proje alanı olan Samsun Kıyı Alanları için her tür ve ölçekteki arazi kullanım planları, sektörel ve tematik planlar, projeler, uygulamalar ile katılım, izleme ve denetleme esas olacak stratejilerin geliştirilmesidir.

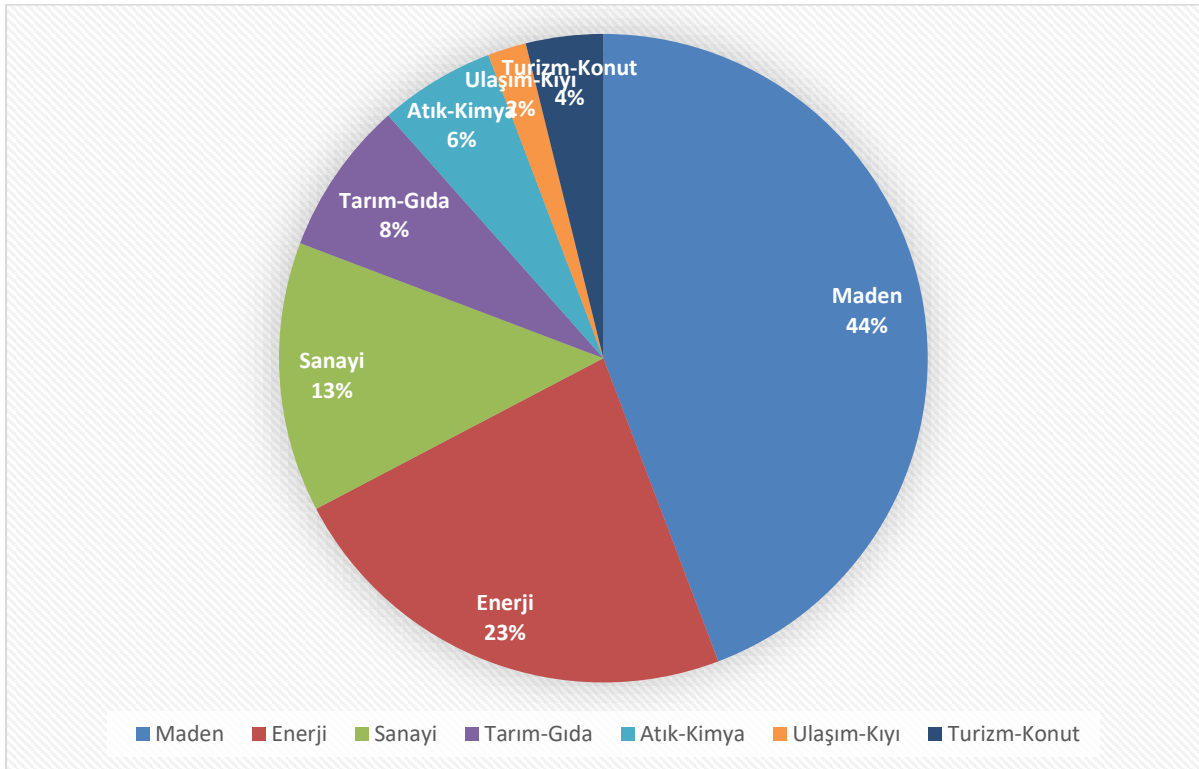
Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama ve Yönetim Yaklaşımı, “kıyı alanlarında sürdürülebilir bir gelişme için, sürekli, önlem alıcı ve uyarlanmış bir planlama ve kaynak yönetimi” olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, projenin hedefleri;

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

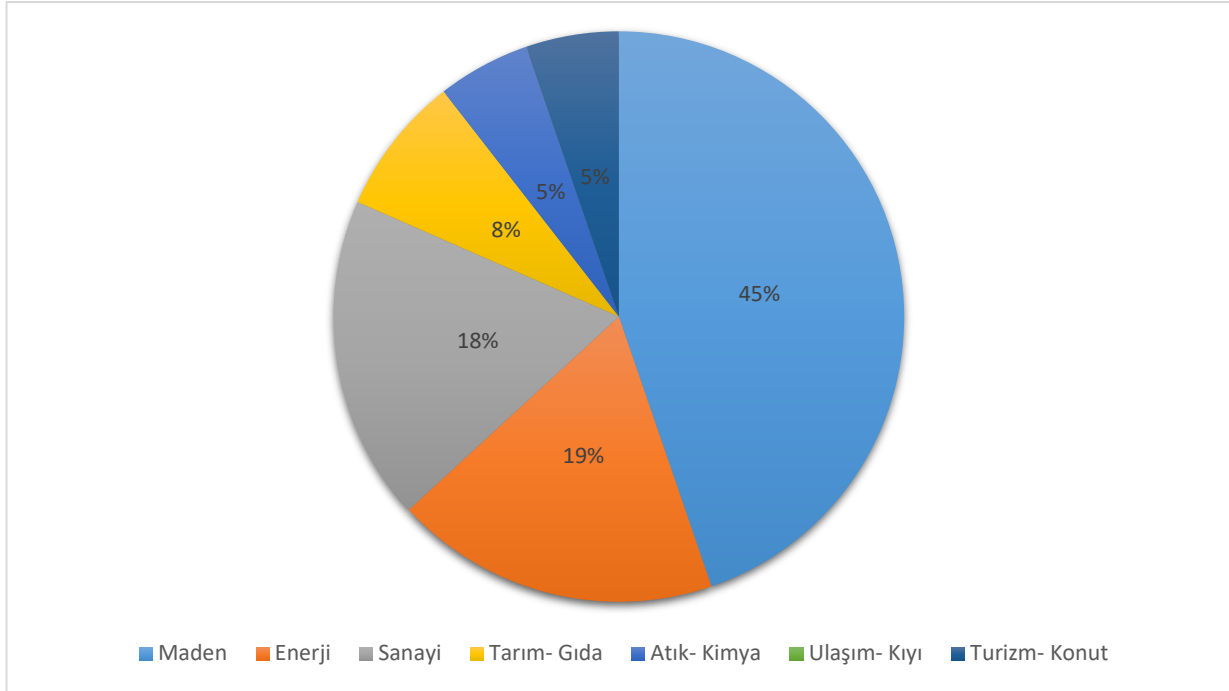
G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge 58– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/2025>)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	17	7	7	3	2	-	2	38
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	0
ÇED Olumlu Kararı	1	2	-	1	1	-	-	5
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	0
İade/İptal	5	3	-	-	-	-	-	9

Grafik 40– 2024 yılında projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Grafik 41– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 59– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 01/01/2014-31.12.2024)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
131	218	951	528	468	91	240	2.637

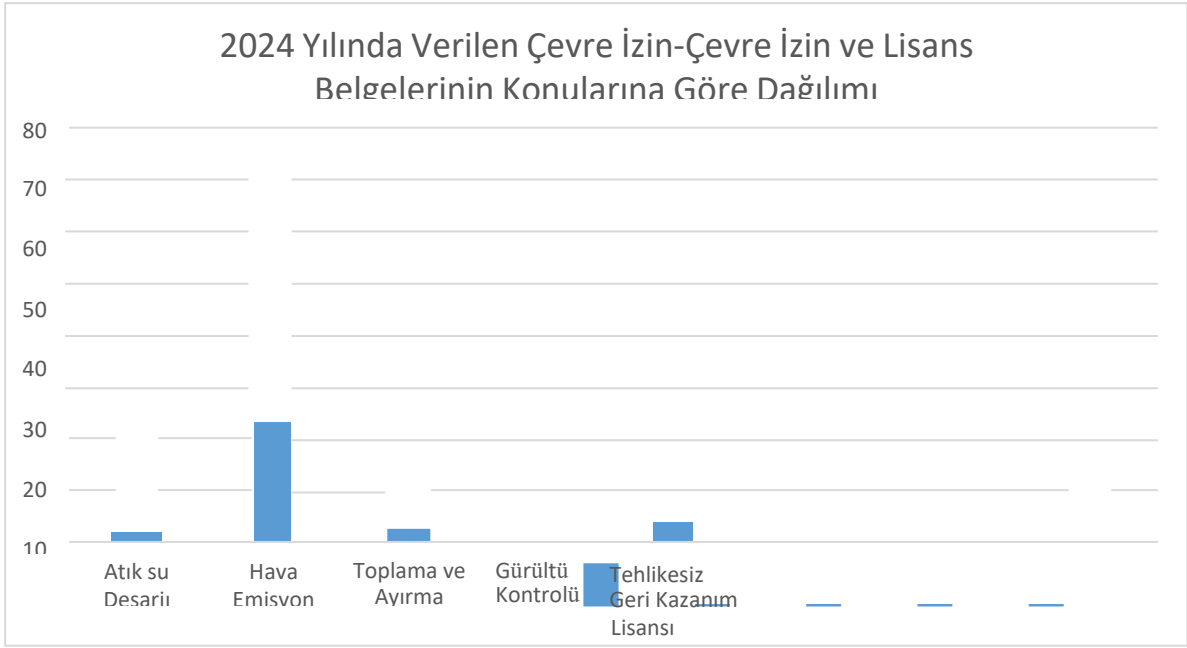
Çizelge 60– 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 01/01/2014 – 31/12/2024)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
15	5	-	5	4	3	-	32

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 61– 2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisans Belgesi sayıları (e-İzin Yazılımı, 2025)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	53	54
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	8	97	105
TOPLAM			159

Grafik 42– 2023 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği
İl Müdürlüğüne-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir.

Plansız denetimler ise;

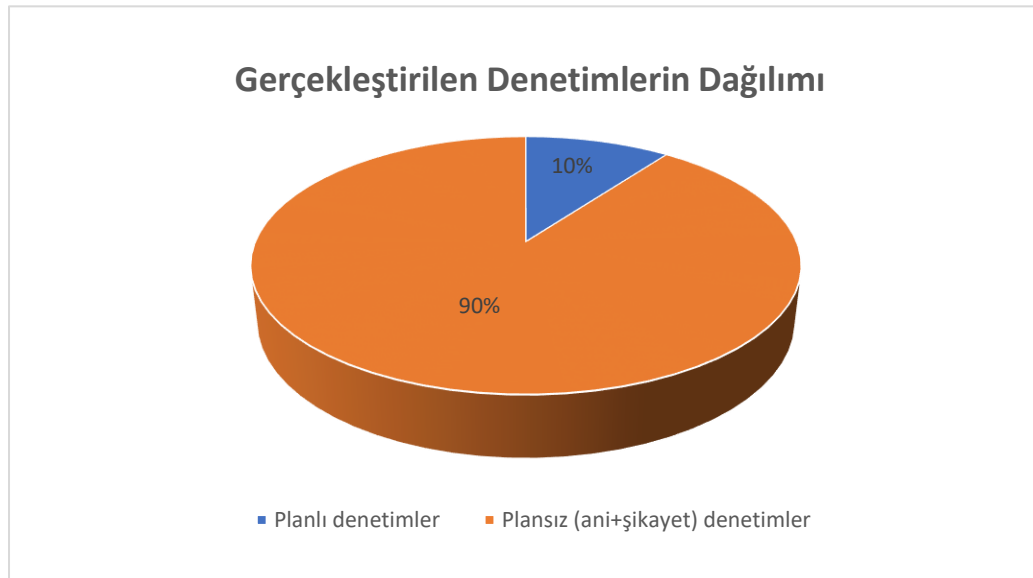
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 62- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı*
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	99
Plansız (ani+şikâyet) denetimler	875
Genel Toplam	974

*05.09.2025 tarihli ve 13477362 sayılı yazı ile iletilen denetim sayılarıdır.

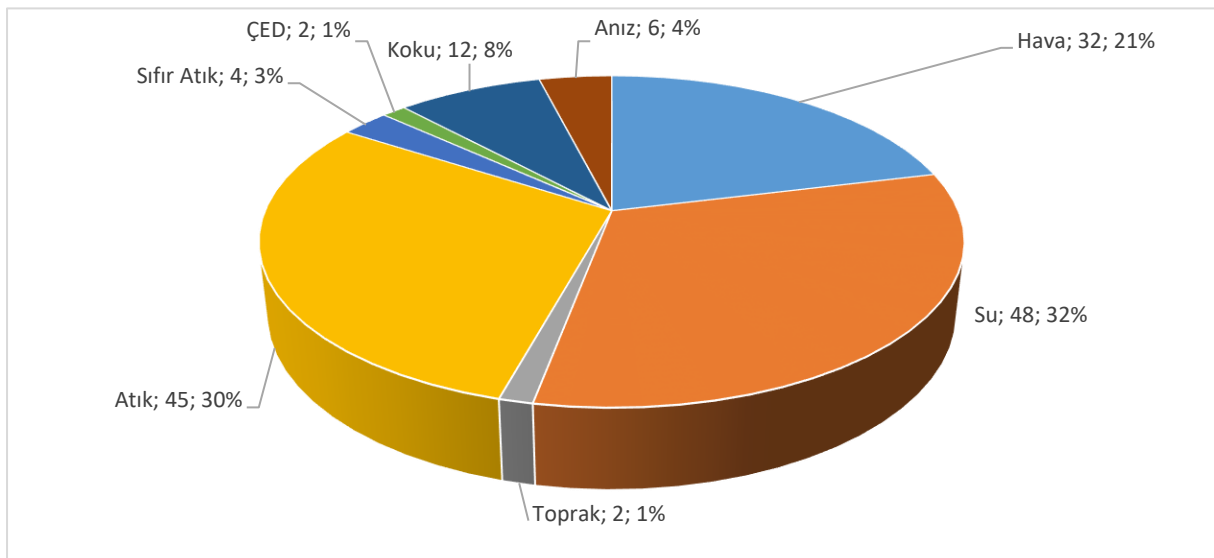

Grafik 43– ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 63– 2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları (ÇŞİDİM, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Anız	Sıfır Atık	ÇED	Koku	TOPLAM
Şikâyet sayısı	32	48	2	45	6	4	2	12	151
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	32	48	2	45	6	4	2	12	151
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100

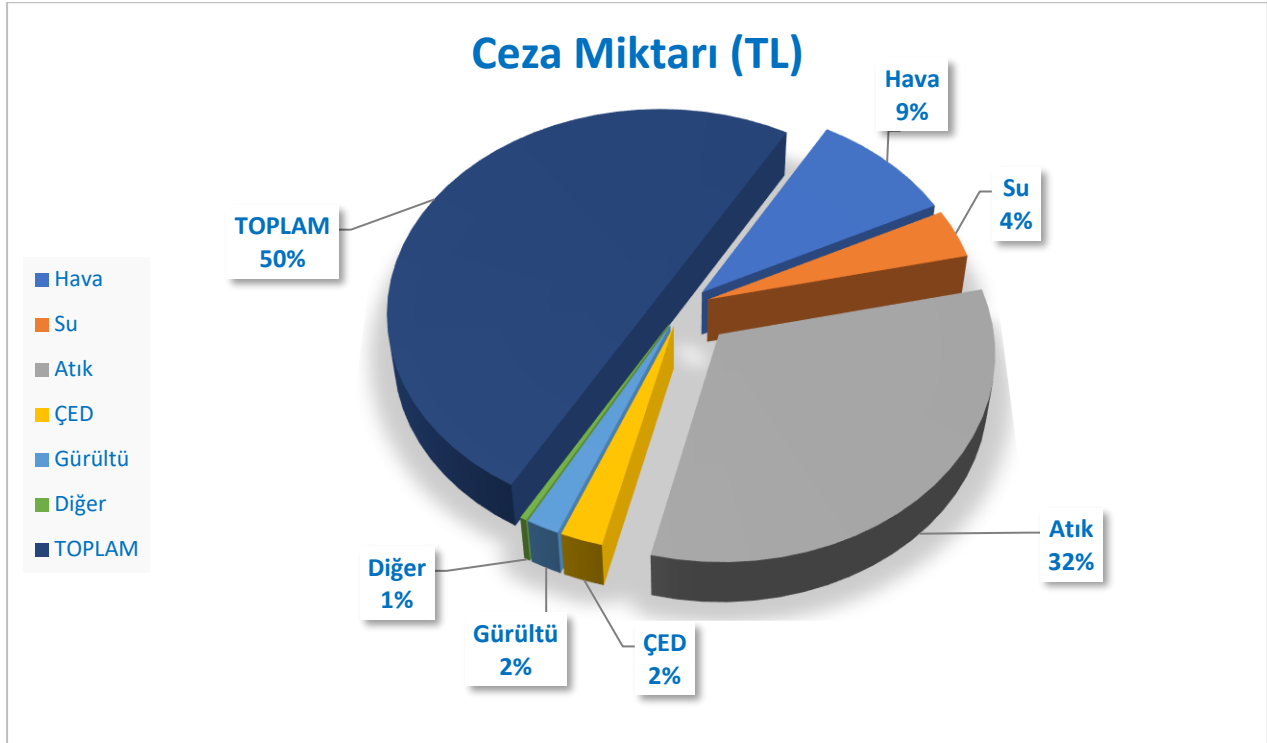

Grafik 44– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

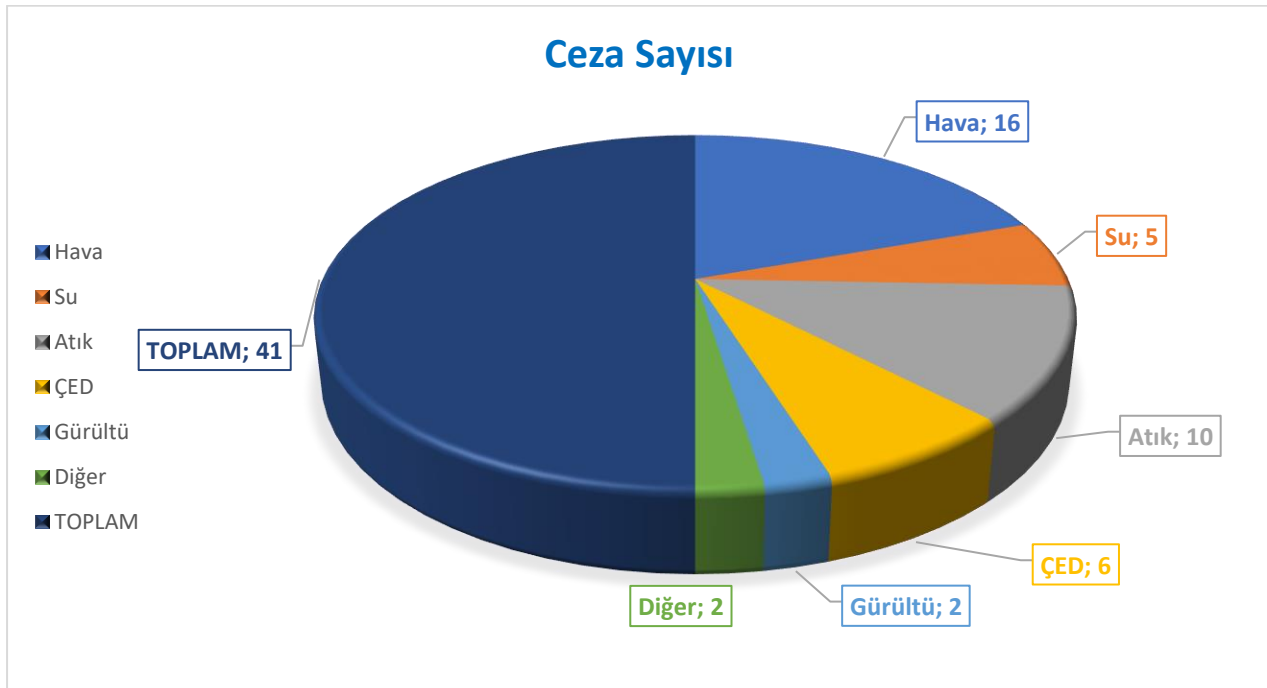
H.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 64– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı (e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Atık	ÇED	Toprak	Gürültü	Egzoz	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	4.773.572,29	1.974.400,00	16.601.239,00	1.189.337,00	-	929.170,00	-	189.303,00	25.657.021,29
Uygulanan Ceza Sayısı	16	5	10	6	-	2	-	2	41

Grafik 45– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 46- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2024 yılı içinde 2872 Sayılı Çevre Kanunu’nun 20.Maddesinin (e) bendi gereği; gıda ve madencilik sektörüne ait 3 adet tesise, “ÇED Gerekli Değildir Kararı” almadan faaliyete başlamalarından dolayı faaliyeti durdurma kararı verilmiştir.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

Samsun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz Çevre Yönetim ve Denetimlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü olarak, ilimizde faaliyet gösteren tesislerin ortam bazlı ve ani denetimlerinin yanı sıra, Bakanlığımızca belirlenen belirli sayıdaki tesislerde birleşik denetimler yapılmakta ve çevre kirliliği şikâyetlerinin incelenerek sonuca bağlanması işlemleri gerçekleştirilmektedir. Çevre Denetim Yönetmeliği kapsamında hazırlanan Samsun ilinin denetim planı kapsamında da denetimler yapılmakta ve planda yer alan hedeflere uyum durumu takip edilmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında yapılan denetimlerde 2872 sayılı Çevre Kanununa aykırı faaliyeti tespit edilen 45 adet gerçek ve/veya tüzel kişiye toplam 31.479.466,29 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Kaynaklar

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl
Müdürlüğü e-Denetim Yazılımı

I KIRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

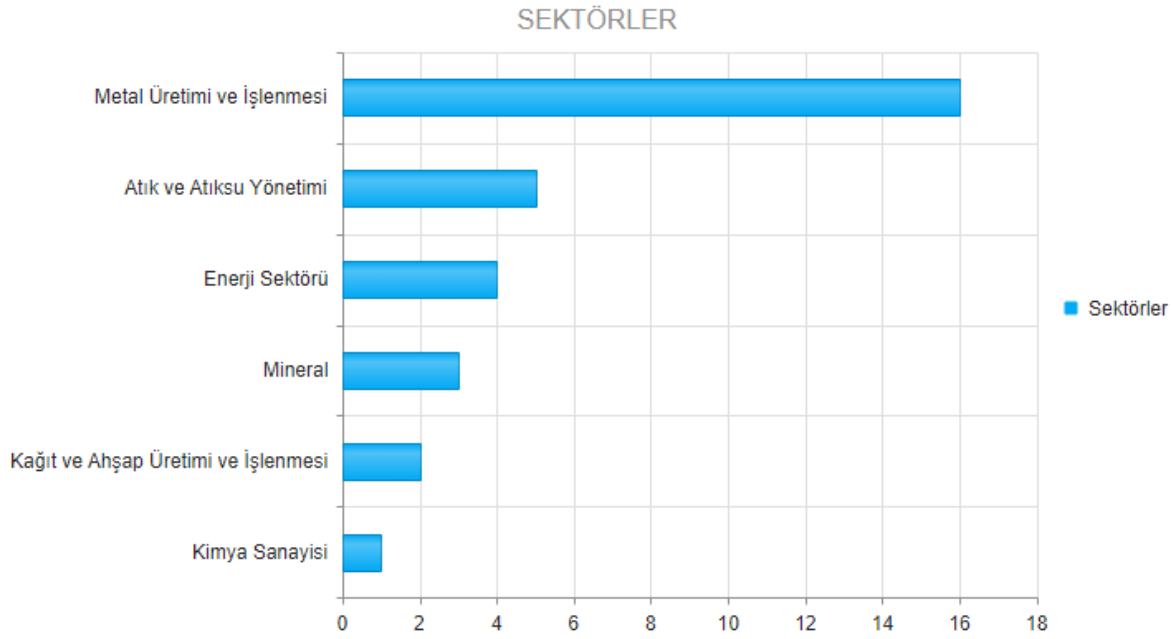
Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

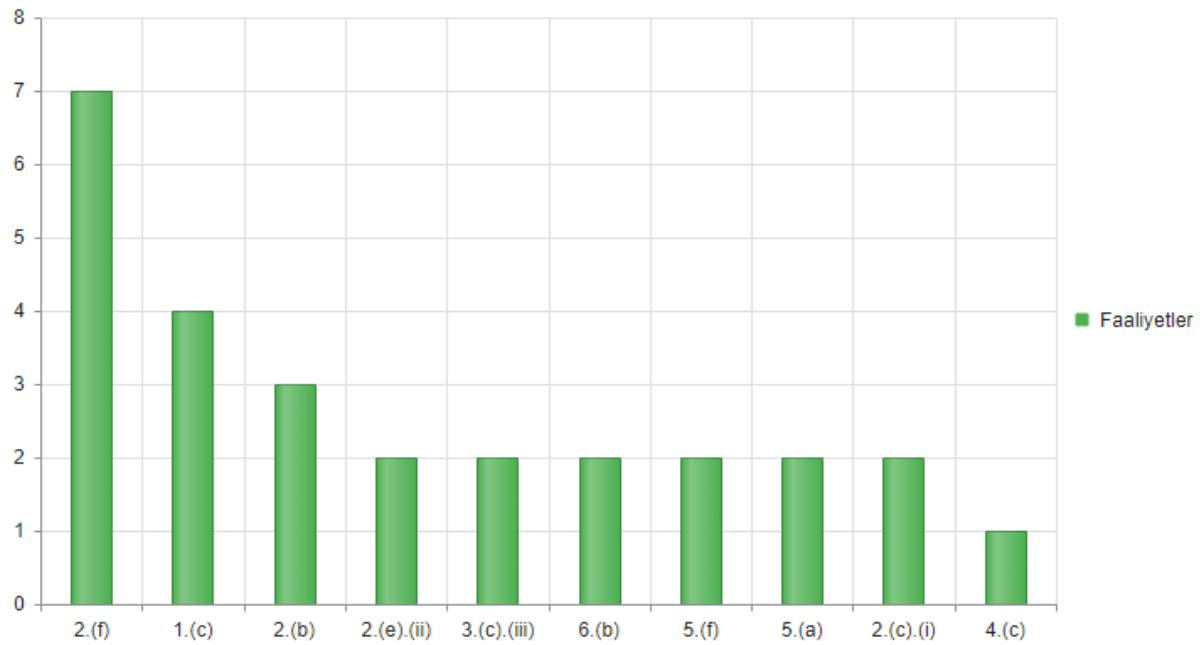
Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

Çizelge 65- Samsun İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

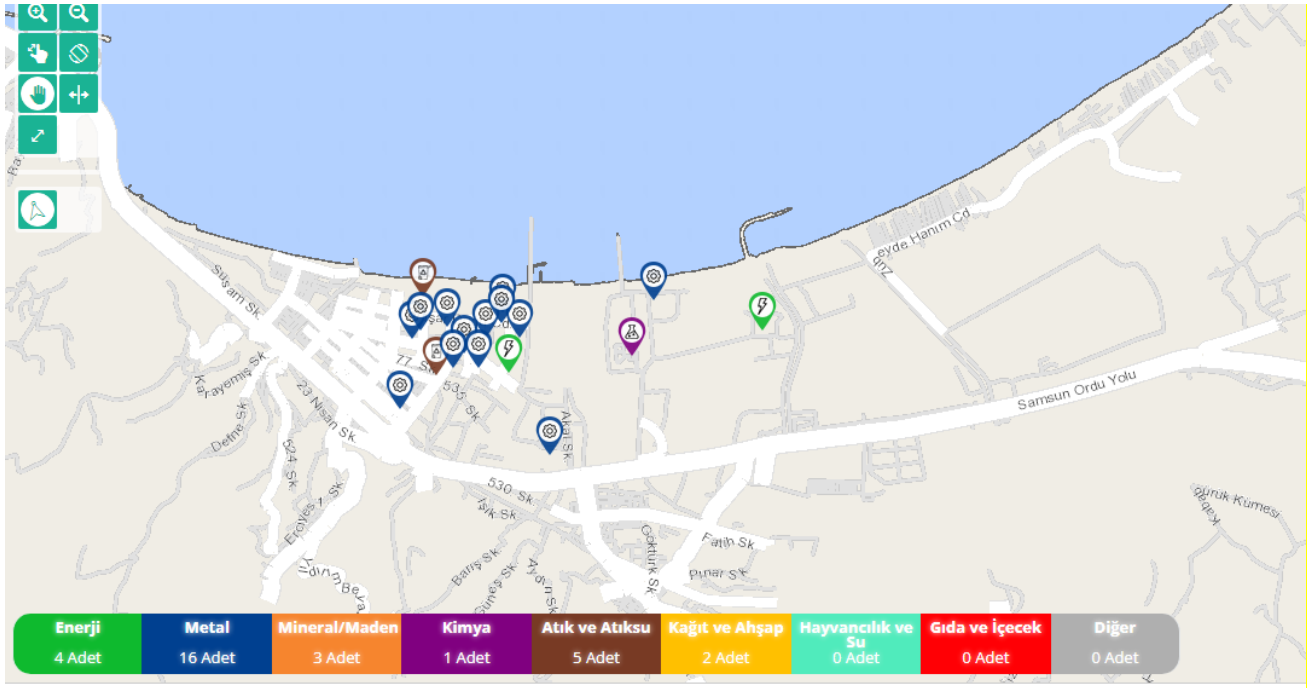
Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	4
Metal Üretimi ve İşlenmesi	16
Mineral/Maden Sanayisi	3
Kimya Sanayisi	1
Atık ve Atıksu Yönetimi	5
Kağıt ve Ahşap Üretimi ve İşlenmesi	2
Yoğun Hayvancılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği	-
Gıda ve İçecek Sektöründe Hayvansal ve Bitkisel Ürünler	-
Diğer faaliyetler	-
TOPLAM	31

Grafik 32 - Samsun İlinde Kirlетici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Grafik 33 – Samsun İlinde Kirlетici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı

Harita 5-Samsun İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Harita üzerinde gösterimi

(<https://sim.csb.gov.tr>) KSTK

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

İlimizde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve diğer kurum-kuruluşlar tarafından hedef kitlelere yönelik sıfır atık konusunda farkındalık oluşturmak adına eğitimler düzenlenmektedir. 2024 yılı içerisinde 52.412 kişiye sıfır atık konusunda bilgilendirme yapılmıştır. İl Müdürlüğümüzce 2023-2024 eğitim yılı içerisinde İl Milli Eğitim Müdürlüğünün belirlemiş olduğu okullarda her hafta 2 okulda Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi düzenlenmektedir.

Kaynaklar

(Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)